

Uvodnik

Dragi čitatelji,

u pripremi rukopisa za novi broj našeg časopisa, početkom travnja, na red je došao i članak dr. *Jadranka Crnića*. Upravo tih dana nemalo nas je iznenadila vijest o njegovoj smrti. Napustio nas je čovjek, koji je svoj život podredio zakonima, ustavnim promjenama, pravu i pravnoj znanosti. Od prvih brojeva ovoga javnobilježničkog časopisa javljao se kao autor tekstova i suradnik. Uvijek se nesebično zalagao za javnobilježničku službu, a njegov prilog, koji objavljujemo u ovom broju, primjer je te brige. U povodu postojećih dopuna Ustava Republike Hrvatske, autor iznosi prijedlog kako regulirati pravni položaj javnog bilježništva u Ustavu Republike Hrvatske i gdje su pravni zasadi takva rješenja. Njegov prijedlog za dopunu Ustava glasi: „ ... u Ustavu Republike Hrvatske utvrditi i ustavnopravni položaj javnog bilježništva“.

Nažalost, napustio nas je čovjek koji je razumio problematiku javnog bilježništva i koji se istinski zalagao za razvoj i unapređenje naše službe.

Primjer tog razvoja je i vrlo aktivna uloga novosnovane Hrvatske javnobilježničke akademije. Članovi najužeg rukovodstva HJA, uz pomoć Hrvatske javnobilježničke komore, organizirali su savjetovanje pod naslovom: Izmjene i dopune Zakona o trgovačkim društvima s motrišta javnih bilježnika, a predavači su bili ugledni znanstvenici i pravni stručnjaci: akademik *Jakša Barbić*, prof. dr. sc. Zoran Parać i doc. dr. sc. *Hrvoje Markovinović*. Riječju i slikom dajemo prikaz ovog vrlo dobro organiziranog savjetovanja.

Od društvenih događanja tu je i prisega novoimenovanih javnih bilježnika u prisutnosti *Branka Hrvatina*, predsjednika Vrhovnog suda, ministricе pravosuđa *Ane Lovrin* i predsjednika Hrvatske javnobilježničke komore *Ivana Malekovića*.

Temu nasljeđivanja pod nazivom: "Pravna priroda i sadržaj izreke rješenja o nasljeđivanju te kome se obvezno dostavlja pravomoćno rješenje o nasljeđivanju" vrlo detaljno obradila je *Jadranka Borčić*. Posebno zanimljiva tema koje je obradila kao i iz niz primjera iz sudske prakse, korisna je ne samo javim bilježnicima već i sucima, jer upravo pogreške i nedovoljan opis imovine ostavitelja znaju biti uzrokom naknadne parnice.

Dragan Katić, sudac Županijskog suda u Rijeci u svom radu ukazuje na neke nasljedno-pravne institute koji nisu „svakodnevni“ ili točnije rečeno, koji se u praksi ne pojavljuju onoliko učestalo kako je to kod drugih nasljedno-pravnih instituta. Napomenuo je na kraju svog priloga kako nasljednik odgovara za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine. Ta se odgovornost proteže na imovinu nasljednika, tako da za dugove ostavitelja nasljednici odgovaraju cijelom svojom imovinom, ali samo do vrijednosti naslijeđene imovine.

U članku o javnobilježničkim položajima - depozitu *Vladimir Marčinko* zaključuje kako zbog osvjedočenog povjerenja u javnobilježničku službu, sama činjenica da je neka isprava ili novac kao i ostale vrijednosti, u javnobilježničkom pologu, danas je postala dostatnom da sve strane u predmetnom odnosu mogu dalje planirati svoje poslovne i druge aktivnosti. Putem javnobilježničkog pologa tako se mogu prevenirati sporovi, a isto tako riješiti i odnosi koji su izazvali sporove.

U ovom broju je i nastavak članka *Zorana Jelavića* o povijesnoj građi javnih bilježnika na području Republike Hrvatske. U prilogu je i niz kopija dokumenata te iscrpan popis bilježnika koji su bili naši prethodnici. Bogata građa koju je prikupio, ovim se tekstom samo djelomice stavlja na uvid, pružajući podatke o prethodnim obnašateljima bilježničke službe, zatim ukazuje na arhivsku građu koja je nakon njih odnosno njihova rada preostala kao i mjesto gdje se ona danas nalazi.

Na kraju ovoga broja časopisa nalazi se već uobičajeni adresar svih javnih bilježnika u Republici Hrvatskoj, aktualan ali i podložan svakodnevnim promjenama. Stoga molimo čitatelje da elektroničkom poštom pošalju možebitne ispravke, a novoimenovane javne bilježnike da pažljivo provjere svoje podatke.

Časopis je i nadalje neprekidno otvoren za sve javne bilježnike i one koji to nisu, a imaju što reći odnosno napisati o zajedničkoj problematici. Pozivamo vas da svojim stručnim priložima i zanimljivostima iz prakse sadržajno obogatite sljedeća izdanja.

UREDNIŠTVO

IN MEMORIAM

Dr. sc. JADRANKO CRNIĆ, dipl. iur.,
 predsjednik Ustavnog suda Republike Hrvatske u mirovini
 i počasni član Hrvatske javnobilježničke komore
 (25. ožujak 1928 - 4. travanj 2008)

Napustio nas je naš dragi kolega i prijatelj, Jadranko Crnić. Članovi Hrvatske javnobilježničke komore svjesni su njegove veličine te njegove jednostavnosti kojom je plijenio sve oko sebe. Jedna je od rijetkih istinskih legendi hrvatskih „jurista“ našeg vremena.

Jadranko Crnić bio je skroman čovjek, koji je svoj život podredio svojoj najvećoj ljubavi -pravi i pravnoj znanosti. Bio je čovjek briljantne i burne pravničke karijere, u kojoj je prošao sve segmente pravosuđa.

Jadranko Crnić rođen je 25. ožujka 1928. u Zagrebu. Osnovnu školu pohađao je u Dugom Selu, nakon čega se školovao u klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu 1952. godine, gdje je stekao i doktorsku titulu 1998. godine.

Svoju profesionalnu karijeru započinje kao pripravnik na malom Kotarskom sudu u Dugom Selu 1952. godine. Pravosudni ispit položio je 1955. godine, nakon čega je bio sudac Kotarskog suda u Gospiću, te sudac i predsjednik Okružnog suda u Gospiću. U svojoj profesionalnoj karijeri bio je odvjetnik u Dugom Selu, predsjednik Općinskog suda u Dugom Selu, sudac Vrhovnog suda RH, sudac Ustavnog suda. Svoju sudačku karijeru okrunio je 1990. godine kad je izabran za predsjednika Ustavnog suda, a na koju dužnost je ponovno izabran 1991. i 1995. godine. S mjesta predsjednika Ustavnog suda RH godine 1999. otišao je u mirovinu.

Bio je član Ustavotvorne komisije Predsjedništva RH za izradu prvog Ustava RH 1990. godine, a tijekom 2000. godine bio je član Radne grupe predsjednika RH za pripremu stručne osnove za promjenu Ustava.

Unazad dva mjeseca, prije smrti našeg velikog Jadranka, imao sam osobitu čast razgovarati s ovim velikim čovjekom. Bio sam zadivljen i to sam gotovo svakodnevno prenosio članovima Komore, s kolikom je pažnjom pratio sva zbivanja oko javnobilježničke službe i s kolikom je poticajnošću, voljom i entuzijazmom prišao inicijativi da potakne prijedlog za dopunu Ustava Republike Hrvatske, odredbom kojom bi u Ustavu Republike Hrvatske i javno bilježništvo našlo svoje odgovarajuće mjesto. Pri tome je posebno isticao pozitivnu ulogu javnog bilježništva kao izuzetnog čimbenika u pravnom sustavu Republike Hrvatske, te smatrao da bi se izmjenama Ustava i uvođenja javnog bilježništva u ustavni tekst, kao samostalne i nezavisne javne službe, ispravila nepravda koja je učinjena prilikom prijašnje izmjena Ustava.

Jadranko Crnić nije bio čovjek opterećen materijalnim bogatstvima. Nije bio tip čovjeka koji bi svojim napredovanjem u struci hranio vlastiti ego i taštinu. Bio je čovjek kojeg je vrijedilo poznavati i od njega učiti, jer je uvijek znao pravilno sagledati sve segmente naše struke, dati pohvalu kad je to bilo potrebno pa i ukazati na pogreške na njemu svojstveno poticajan način.

Svima nama ostavio je testament svoje dobrote, znanja i plemenitosti koji će uvijek kao i njegov lik biti prisutni u našim srcima.

Predsjednik
 Hrvatske javnobilježničke komore
Ivan Maleković, dipl.iur.

Novooblikovani znak
Hrvatske javnobilježničke akademije

Iz rada Hrvatske javnobilježničke komore

SAVJETOVANJE

Izmjene i dopune Zakona o trgovačkim društvima s motrišta javnih bilježnika

Hrvatska javnobilježnička akademija organizirala je, 8. ožujka 2008. u hotelu Westin, savjetovanje pod ovim naslovom, a predavači su bili ugledni znanstvenici i pravni stručnjaci: akademik Jakša Barbić, prof. dr. sc. Zoran Parać i doc. dr. sc. Hrvoje Markovinović.

Na početku rada sudionike skupa pozdravila je u ime Hrvatske javnobilježničke akademije predsjednica Rankica Benc, naglasivši da je Akademija samo nastavak svih onih aktivnosti koje provodi Komora sa zajedničkim ciljem jačanja znanja i profesionalne etike. Samo visoki standardi znanja i profesionalne etike osiguravaju zakonito i učinkovito postupanje bilježnika.

U ime stručnog povjerenstva HJA, neposredni nositelj projekta ovog savjetovanja, javni bilježnik Vladimir Marčinko, pozdravio je prisutne podsjetivši da je Zakon o trgovačkim društvima donesen upravo u vrijeme osnivanja javnobilježničke službe i kako je upravo tada Jakša Barbić pojasnio i razgraničio ulogu bilježnika i odvjetnika, vezanu uz ovaj Zakon i poslove koje iz toga proizlaze. Naglasivši kako i danas očekujemo, vezano uz ove promjene, upute od stručnjaka koji su kreatori Zakona.

Pet razloga za izmjene i dopune Zakona o trgovačkim društvima

Akademik Jakša Barbić vrlo je nadahnuo prikazao strukturu najvažnijih zakonskih izmjena i dopuna, uz prikaz razloga njihova donošenja i s posebnim osvrtom na usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije. Svoje izlaganje započeo je time da **Zakon počiva na**

tri stupa: jedno su sudovi, drugo su javni bilježnici i treće revizori. Ako to nije uravnoteženo onda Zakon, ma kakav bio, ne može funkcionirati. Nadalje, ukazao je na razloge zašto su nakon 1995. godine, kada je Zakon stupio na snagu, danas nužne izmjene i dopune. Ovaj Zakon preuzet je iz njemačkog pravnog sustava i po tome je zaista od samih početaka europski. Danas s ovim izmjenama i dopunama gotovo da smo ispred mnogih europskih zemalja i taj zakonski tekst je gotovo 100 posto usklađen s

Rankica Benc, predsjednica HJA

europskim zakonodavstvom. J. Barbić ujedno je napomenuo kako europsko zakonodavstvo postaje preobilno i stalno u opasnosti da se uruši. Ne može funkcionirati sustav koji već sada ima oko 100.000 stranica pravne stečevine i koja nažalost stalno buja. Ukratko je objasnio i koji su bili ciljevi ovih izmjena i dopuna:

- prvo, to je formalno i jasno usklađenje s europskom pravnom stečevinom;
- drugo, u postojeći Zakon treba unijeti promjene u svrhu poboljšanja i zaštite dioničara te dioničkih društava;
- treći razlog je uvođenje monističkog ustroja organa dioničkog društva;
- četvrti razlog je ispunjenje međunarodnih obveza Republike Hrvatske prema međunarodnoj zajednici radi sprečavanja «pranja novca». Što se ovog Zakona tiče, to je samo segment dionica na donositelja;
- peti je razlog bio potreba uređenja rezervi društva.

Prof. dr. sc. Zoran Parać, akademik Jakša Barbić, doc. dr. sc. Hrvoje Markovinović i Vladimir Marčinko, dipl. iur.

Također su ispravljene neke pogreške koje su se pojavile 2003. godine (naime, tada je Vlada RH prihvatila 80 amandmana, ne pitajući stručnjake je li to u skladu sa Zakonom) i na kraju, neke su promjene i zato da se spriječi praksa koja je krenula mimo zakonskih okvira.

Uređenje rezervi u društvima kapitala i izmjene na području d.o.o.-a

Prof. dr. sc. *Zoran Parać* prezentirao je pravno uređenje rezervi u društvima kapitala, vlastite dionice i povećanje temeljnog kapitala. Ukazao je na usklađenje s europskom pravnom stečevinom i smjernicom iz 2006. godine. Pojednostavljeno je i olakšano stjecanje

vlastitih dionica, a postupak je sada transparentniji. Strožiji je režim u odnosu na prijašnje stanje, kad su u pitanju poslovi društva kod financiranja trećih osoba da bi stjecali dionice tog istog društva, a naročito se to odnosi na članove uprave, nadzornih odbora ili upravnog odbora dioničkog društva.

Doc. dr. sc. *Hrvoje Markovinović* prikazao je izmjene na području društava s ograničenom odgovornošću i povezanih društava. Tih promjena nema puno, ali su za bilježnike možda najzanimljivije. Prije svega, to se odnosi na postupak osnivanja društva. Druga novina je veza između temeljnog udjela i poslovnog udjela. Pri osnivanju društva, sada ovim izmjenama, svaki član može preuzeti i više temeljnih udjela i steći odgovarajući broj poslovnih udjela u društvu. Nadalje, liberalizira se prijenos poslovnih udjela, a

jedna od većih izmjena je vezana uz promjenu članstva u društvu i uloge javnih bilježnika. Sada kada javni bilježnik sudjeluje pri prijenosu poslovnog udjela, dužan je bez odgađanja načiniti popis članova i novi popis (jedan primjerak) dostaviti registarskom sudu, a drugi društvu da o tome i ono bude obaviješteno. Nakon izlaganja predavači su odgovarali na brojna praktična pitanja sudionika o primjeni pojedinih odredaba Zakona te pojasnili njegove pojedine članke. U nastavku je objavljujemo sažetak najznačajnijih segmenata iz rasprave.

IZ RASPRAVE

- Jedna od izmjena koja naizgled nije velika, ali je značajna, nalazi se u članku 273. U dioničkom društvu može se podnijeti *tužbu za naknadu štete* društvu prema članovima uprave, i članovima nadzornog odbora, ali i protiv nekoga tko je utjecao na te osobe da poduzmu radnju ili načine propust kojim je društvu pričinjena šteta. No to nisu samo članovi društva, to može biti banka koja je nešto zahtijevala pritiskom itd. Postoji i jedna odredba koja se odnosi na dioničare. I do sada je bio slučaj da se izuzima utjecaj koji je napravljen glasovanjem na glavnoj skupštini, a to znači ako je do utjecaja došlo tako što je donesena odluka na glavnoj skupštini, a za nju je glasovao neki

većinski dioničar i on je to isforsirao, a kasnije je bilo štetno za društvo, ili se time utjecalo na upravu - nije se moglo od njega tražiti naknadu štete. Međutim, sada je to promijenjeno pa se kaže: „... i glasovanjem na glavnoj skupštini“. Nema više pozivanja na ono *ja sam glasovao*, to je isključeno. Sada izričito stoji „... i glasovanjem na glavnoj skupštini“.

Precizniji rokovi

U članku 279. došlo je do promjene koja nije velika, ali je sada ovaj članak puno precizniji. Npr. sazivanje glavne skupštine s napomenom - u roku mjesec dana ... Sada se kaže *30 dana* da ne bi bilo 28 (veljača), niti

31 dan. Točno je određeno 30 dana! I još nešto kako se računaju rokovi, sada je to u članku 279, stavak 4. Ne računa se onaj dan kada se održava skupština, nego se broji unatrag. Ako bi taj dan pao na neradni dan, onda se računa prethodni radni.

Određene su promjene vezane uz *glavnu skupštinu*. Javni bilježnici ne vode glavnu skupštinu, ali kada vode zapisnik ne može se izbjeći pitanja, sugestije i zato valja usmjeriti pozornost na jednu vrlo važnu odredbu koja je unesena u članak 287, stavak 2, točka 6. Naime, događalo se na glavnoj skupštini da se dižu dioničari i da neumorno postavljaju pitanja, slušaju raspravu i opet se javljaju s pitanjima i to može trajati u nedogled. Međutim, sada je u zakon uneseno, vrlo važno olakšanje da se spriječe nepotrebna pitanja.

Postavljanjem obavijesti na internetsku stranicu društva sedam dana prije održavanja glavne skupštine, može se i na ovaj način uvesti mehanizam odgovaranja na pitanja. Naravno, ako je nešto na internetskoj stranici i zahtijeva dodatnu informaciju koje tamo nema, onda se to mora omogućiti u raspravi.

Kao preporuka predsjednicima glavne skupštine omogućeno je (što oni mogu i činiti), članakom 287, stavak 5, koji izričito propisuje *što može predsjednik skupštine*, što se može staviti u statut, dakle, može se vremenski ograničiti i rasprava. Kad piše u pozivu da će se skupština održati dana toga i toga (npr., 7. srpnja), onda ona mora završiti toga dana (7. srpnja)

do 24.00 sata. Svaka odluka donesena poslije 24 sata, dan poslije (8. srpnja) - *je ništavna*. Ako ste u pozivu napisali „... s početkom toga dana, onda rasprava može trajati 3 dana, a predsjednik je mora voditi. Upravo zato kako bi se rasprava završila na vrijeme, predsjedniku se moraju dati neke ovlasti disciplinske naravi i to tako da on može ograničavati dužinu govora, te ne dopustiti ponavljanja i sl. To je sada izričito napisano u zakonu. Često ističemo primjere kako su Nijemci tu otišli daleko time što su postavili dva mikrofona. Ako nekom omogućite da govori 3 minute, a on nastavi, tada prekinete govornika i na drugom mikrofona dajete riječ drugom govorniku. Zvučnik pojačate, a prvog govornika koji je potrošio svoje tri minute isključite.

Dnevni red mora biti precizan

Izmjenama i dopunama precizirane su još neke teme vezane uz dnevni red. Bitno je napomenuti da *nema razgovora o nečemu što nije navedeno u točki dnevnog reda*.

Punomoć, za bilježnike također može biti izuztno značajna. Napisano je još 2003. da punomoć mora biti u *pisanom* obliku, a statutom se može propisati i drugi manje formalan način. Ovo "manje formalan," je tim promjenama izbrisan pa je ostalo „drugi oblik“. Dakle punomoć se mogla tražiti i od javnog bilježnika. Sada je i to precizirano

Ima jedna izmjena koja je dosta značajna u članku 304, a to je povećanje *temelnog kapitala*. U toj odredbi piše kojom većinom se donosi ta odluka i onda stoji da može i *drugom većinom*. Naravno, to može dovesti do obične većine, ali ne manje od 2/3 temeljnog kapitala. Dakle, možete izbjeći 3/4, ali ne možete 2/3.

Izmjenama je dodano još nešto što se podrazumijevalo samo po sebi, ali je postalo sporno - a to je kada moraju *dioničari posebnog roda dionica* donositi odluke. Otvorilo se pitanje što je s posebnim rodovima povlaštenih dionica bez prava glasa, imaju li i oni u slučaju povećanja temeljnog kapitala pravo glasa? Nemaju, jer za njih vrijedi opće pravilo da nemaju pravo glasa. Kako ne bi bilo nesporazuma sada izričito piše „... samo one dionice koje daju pravo glasa“. Povlaštene da, ako daju pravo glasa, a ako ne daju pravo glasa, onda nema posebne skupštine koja bi o tome morala odlučivati.

Pobijanje odluka glavne skupštine

Dosta značajne izmjene napravljene su u vezi s *pobijanjem odluka glavne skupštine*. Znači, da bi netko pobio odluku glavne skupštine mora izjaviti u zapisnik protivljenje takvoj odluci. On to može učiniti tako da

na početku glavne skupštine kaže „... protivim se svim odlukama koje će se donijeti“. To može učiniti na kraju, tijekom trajanja, može glasovati za odluku pa izjaviti protivljenje, dakle, ta činjenica ostaje. Međutim, sada u zakonu u članku 362, da bi netko mogao pobijati odluku glavne skupštine, mora izjaviti protivljenje i ima dodatni uvjet, naime, dokazati da je bio *dioničar prije dana kada je bio objavljen dnevni red glavne skupštine*. Ustavni sud već ima pune ruke posla s time kako je ta odredba protuustavna. To nije protuustavno. U Njemačkoj se pojavila takva situacija i pitanje je vremena kad će se pojaviti i kod nas, ako se već nije. Neki pojedinci to rade. Kako? Uzmemo dnevni red skupštine, povećanje temeljnog kapitala 100 milijuna eura. Procjenjuju da je u pitanju neki veliki projekt. Na glavnoj skupštini, jave se za raspravu, izjavljuju protivljenje ustavnom tužbom, privremenom mjerom zaustave upis odluke o povećanju kapitala u sudski registar i tvrtka ne može ići u projekt dok se ne završi parnica. Ne možete to potpuno ukloniti, ali da se taj slučaj ne bi dogodio, u izmjeni je unijeta odredba kako se *mora dokazati* status dioničara prije objave dnevnog reda skupštine.

Članak 360, stavak 4. Razloga pobijanja odluke glavne skupštine mogao je biti nepotpuna obavijest ili netočne informacije ili uskraćeno davanje obavijesti. Ako se zbog tih razloga nije moglo glasovati na glavnoj skupštini - bilo je omogućeno pobijanje odluke. Sada je to pravo ostavljeno, ali je ograničeno. .

Upis odluke u sudski registar

Upis odluke u sudski registar može biti vrlo značajna za javne bilježnike. Kako je danas u praksi? Netko podigne tužbu za pobijanje odluke glavne skupštine, zatim traži izdavanje privremene mjere (nažalost, sud je prebrz u izdavanju privremene mjere jer privremena mjera se daje zbog zaštite društva, a ne dioničara), zaustavi odluku i dok parnica ne završi, a to može biti nekoliko godina, nema provedbe takve odluke

društva. Sada je u zakon unesen cijeli članak koji korjenito mijenja tu stvar. Npr., riječ je o nekoj tvornici. Donesena je odluka kojom se dionice manjinskih dioničara prenose na glavnog dioničara. Određena je privremena naknada, a ne može se ustati tužbom za pobijanje ako je visina naknade u pitanju jer izričito piše u zakonu da je to nedopuštena tužba. Jedan dioničar ili nekoliko njih nađu odvjetnika koji podigne tužbu za pobijanje. Prvostupanjski sud u roku od mjesec dana odbije tužbu jer je nedopuštena. Oni se žale i onda to može biti na visokom trgovačkom više godina. Ni jedan manjinski dioničar ne može biti isplaćen jer nije obavljen prijenos. Da se takvi slučajevi spriječe, sada postoji nova odredba, 366.a Zakona koja kaže: „... Ako se tužbom traži utvrđivanje ništavnosti, to su tužbe i na pobijanje i s naslova ništavnosti odluke jer je petit odnosno dispozitiv kasnije presude identičan“. Parnični sud može na prijedlog društva rješenjem i dopustiti da se takva odluka upiše u sudski registar, unatoč parnici koja je u tijeku. Sud mora o tome odlučiti u roku od tri mjeseca, žalba je 3 dana, drugostupanjski sud mora odlučiti u roku od 30 dana. Ima točno kriterij kada sud to mora učiniti, jer se kaže „... sud će donijeti rješenje“. Smisao je da će sud donijeti rješenje, a on će ga donijeti prvo ako je nedopuštena tužba, kad je očigledno neosnovana ili treće, uzevši u obzir težinu povrede prava koja se ističe tužbom, interes predlagatelja, to je društvo i njegovi dioničari. Znači, ovdje riječ dioničara nije pojedinačnog dioničara, nego dioničara uzetih kao cjelina koji ostvaruju, interes kroz to društvo. Uvijek treba razmišljati na način kad je nešto sporno, što je definicija društva? Privatno-pravna zajednica osoba nastala pravnim poslom radi zadovoljenja nekog zajedničkog interesa. Znači treba biti lojalan prema tom interesu. Ako se tako nešto pojavi u praksi treba zaštititi društvo, jer se time štiti interes svih dioničara. Zakon u tom smislu precizira; ako su ispunjene te pretpostavke, onda će se odluka upisati u sudski registar, parnica se vodi dalje, kad tužitelj uspije u sporu, ima pravo da mu se nadoknadi šteta koja je nastala. Jer se smatra da je veća šteta i veći rizik

upropastiti sve dioničare i društvo, negoli da npr. jedan dioničar neki svoj interes ne može zadovoljiti. Takav dioničar dobit će obeštećenje, može tužiti za naknadu štete ali ne možeš tražiti da se ta odluka mijenja ili briše, ona je upisana, ona ima učinak upisa do kraja i tu bi trebalo s korištenjem ovih normi spriječiti sve ove zloupotrebe koje se pojavljuju pobijanjem. Često, naime, u praksi ima pobijanja bez osnova, stoga ova norma sprječava takve situacije.

Naziv tvrtke

Članak 20, vezan je uz osnivanje tvrtke, kad se mijenjaju upisi itd. Pojavilo se, naime, pitanje u praksi koje su jezičari potpuno nepotrebno zaoštrili. Znamo da tvrtka mora biti na hrvatskom jeziku, ali smo dali toliko izuzetaka u narednom članku da praktično može biti na bilo kojem jeziku, samo da je latinično napisano. Čim imate tvrtku na finskom jeziku, a osniva se ovdje, morate dopustiti da piše na finskom jeziku, ili ima logo ili zaštitni znak tvrtke i to se mora dopustiti. Problemi su se javljali i kod naziva s brojevima. Stoga je u članku 20. rečenica „... a mogu se koristiti i arapski brojevi“.

Nadalje jedna tehnička uputa, gdje su jezičari nešto pogriješili kod promjena u 2003. godini, vezano uz članke 272.b, stavak 2, 549.b i 549.d. Jezični stručnjaci su tada riječ organ pretvorili u tijelo. Nakon upozorenja pravnih stručnjaka, vratili su to natrag, ali im je pogreškom ostalo na tri mjesta tijelo. Zato kad nađete izraz tijelo, nemojte misliti da to znači nešto drugo, to u smislu ovih odredbi zakona znači organ. Tijela su sva tijela koja jedna pravna osoba ima, a neka od tih tijela su organi koji se zakonom točno tako zovu.

Usput valja spomenuti oba članka, čl. 82. i čl. 93. U javnom trgovačkom društvu svi, a u komanditnom društvu komplementari vode poslove društva i zastupaju društvo prema trećem. U nekim slučajevima njima možete oduzeti ovlast za vođenje poslova, odnosno ovlast za zastupanje. Što se dogodilo 2003.

godine? Jezični stručnjaci su lektorirali zakon i rekli su: oduzeti ovlast znači zabraniti. Pravno to nije istina, to su dva pojma i u zakonu je bilo da sud donosi odluku: zabranjuje mu se zastupanje. To nije točno, jer sud ako se drži Zakona iz 2003, kaže: zabranjuje se, a mora se reći - oduzima se.

Članak 188. Sudski registar, kad ispituje prijavu za upis dioničkog društva u sudski registar, između ostalog ispituje i statut te jesu li odredbe statuta u redu. Ne ispituje se sve, nego ono što zakon izričito propisuje u članku 188. stavak 3., i tu treba dodati „... oni slučajevi ništavnosti društva ... točno su navedeni slučajevi. Ne može registarski sud odbiti upis zato jer je neka odredba statuta beznačajna ili protivna zakonu. *Ona je ništavna.* U članku 188, stavak 3, točka 2. u starom tekstu bilo je: „...odbit će upis ako statut sadrži odredbe kojima se ograničavaju i umanjuju prava vjerovnika“. Sada je to promijenjeno i odredba glasi ovako: „... odredbe protivne propisima koji isključivo ili pretežno služe zaštiti vjerovnika društva“, dakle, ne samo ograničavaju nego služe zaštiti vjerovnika, ili su doneseni u javnom interesu. Recimo, povrijedili ste neke ekološke norme i onda bi sud mogao odbiti upis.

Imenovanje članova uprave

Članak 244. Imenovanje članova uprave u dioničkom društvu i u društvu s ograničenom odgovornošću upis u sudski registar je deklaratoran. Onog časa kada ste donijeli odluku o imenovanju, ako niste rekli kada počinje mandat a ovaj je pristao da bude imenovan, od tog dana mu teče mandat. Ako ste rekli točno od kada teče, onda će početi od tog datuma.

Zašto je to važno? Jer upravni i porezni organi, pa čak i kazneni sud, kada sudi o nekim stvarima, traži izvod iz sudskog registra. Zbog toga je izričita odredba „... upis u sudski registar je deklaratorne naravi“. To se nažalost izbrisalo u jednom od onih 80 amandmana iz 2003. i upisano je ovako: „... nije li u odluci o imenovanju što drugo rečeno, mandat predsjedniku i članu uprave

počinje danom donošenja odluke o imenovanju, bez obzira na upis u sudskom registru“.

Ostavka članova uprave

Također novina koja je riješena ovim Zakonom i popravljano ono što je 2003. bilo u proceduri pokvareno je **članak 244.a** – ostavka članova uprave. Ostavku predsjednik i članovi uprave daju u pisanom obliku. Ako za ostavku postoji važan razlog, recimo razbolio se član uprave i ne može više putovati, ili neki drugi važan razlog, onda ostavka djeluje od časa kad je stigla društvu. Ostavka se daje nadzornom odboru, ali ako je pismena ostavka stigla poštom u trgovačko društvo, danom njegova zaprimanja on više nije član uprave. Ako nema važnog razloga, onda mora još 14 dana biti na toj poziciji u društvu da se dade mogućnost za zamjenu.

Ovo se ne može poistovjeđivati s ugovorom koji pojedinac ima ili s imenovanjem i sl. Kada je netko dao ostavku, hoćete li vi po ugovoru njega moći tužiti za naknadu štete jer se obvezao da će raditi 4 godine, a radio je npr. 2 godine, to je nešto drugo. To ne utječe na ovu situaciju. On je povrijedio svoj ugovor i onda ide procedura o povredi ugovora po obveznim odnosima. Za korporativni element je situacija drugačija jer član društva ima dva položaja u društvu. *Jedan je temeljem imenovanja, a drugi je ugovor.* Često se može naići i na situaciju da piše da traje ugovor dok traje mandat. To je najgluplje moguće rješenje jer njemu tek nakon mandata trebaju odredbe o njegovoj zaštiti. To treba strogo lučiti.

Svako pa i dioničko društvo uvijek je unutarnje društvo, a usto je i vanjsko. Ostavka se ne može opozvati. To su izmislili političari, koji kažu ...stavljam mandat na raspolaganje. To je glupost, jer mandat je uvijek na raspolaganju. Pa zar u dioničkom društvu može uprava, ako ima važan razlog, opozvati imenovanje člana uprave. Može, ali zato ne treba staviti mandat na raspolaganje. Prema tome, stvar je smiješna. Ako si dao ostavku, nema više opoziva. Dioničko društvo nije politika. Sve

ono što radite u dioničkom društvu odgovarate svojom imovinom i svaki dioničar može ustati sa zahtjevom da mu je nanesena šteta. Tu pravila moraju biti jasna. Može se povući ostavka, ali sa suglasnošću nadzornog odbora, što ima učinak praktički kao da je ponovno imenovanje.

Izvjestavati o svemu što se u društvu događa

Druge važne odredbe su nove odredbe *članka 250.a i 250.b. ZTD-a*. S tim u vezi je i 272.p. Posljedice nekih velikih svjetskih dioničkih društava, naprosto su uvjetovale i promjene kod manjih pa i naših društava. Sada se traži od svih društava da poslovi koje rade budu dostupni trećima da znaju što se tamo zbiva jer jedno dioničko društvo, a slično je i s d.o.o.-ima, brojne interesne skupine koje o njemu ovise. Jedan interes imaju većinski dioničari, drugi interes imaju manjinski dioničari, treći interes mogu imati članovi uprave, četvrti članovi nadzornog odbora, posebni interes imaju vjerovnici pa dobavljači, pa kupci, zaposlenici i na kraju krajeva interes ima okruženje u kojem dioničko društvo djeluje. Sve se to sada vezuje. Nije dioničko društvo ono koje može odlučivati potpuno samostalno. Zamislite odluku o ispuštanju otrovnog plina i štete za određenu sredinu i okoliš. To je vrlo ozbiljna stvar koja ne može biti samo stvar dioničara i uprave. Zbog toga se inzistira da se izvještava o svemu što se u društvu događa. Da bi to bilo tako europskim smjernicama je propisano ono što je sada kod nas u članku 250. a, i b i 272.p. Pogledajte kako to izgleda, npr. izvješće o stanju društva kako je ono izgledalo do danas. Dvije stranice na kojima uprava kaže: ... počeli smo godinu tako, radili smo tako i tako a imamo i šanse da naše društvo posluje izuzetno dobro ... otprilike tako.

Ovdje na listama je navedeno i nešto što je izričito važno. Kad su društva čijim se dionicama trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira, mora se dati izjava koji kodeks korporativnog upravljanja se koristi, zašto se koristi, gdje ga se može naći, ako se ne

koristi zašto se ne koristi? I to je cijeli jedan članak koji to opisuje. Valja upozoriti na ove odredbe i na glavnoj skupštini.

Za sud je važno da se sva ta *izvješća moraju predati financijskoj agenciji*, a ona je dužna bez odgađanja elektronički, bez obzira predali vi to u papirima ili ne, dostaviti registarskom sudu koji upisuje dan kada su izvještaji predani i to objavljuje. Znači, ne objavljuje sud izvještaj, on samo kaže danas smo to primili, objavljuje taj podatak da svako može pročitati kada želi. Vrlo su ozbiljne kazne propisane za slučaj da se to ne učini na vrijeme. No u svemu ima još nešto što je izuzetno važno, a to je pitanje kada se smatra da ste predali izvještaj? Samo onda kada je on potpun! Prema tome, ako nešto nedostaje što je propisano, nije potpun, niste ga predali, slijedi kazna itd. A posljedica može biti i ta, budući da se kažnjava i društvo, da se tuži direktora, upravu koja to nije učinila, da društvu nadoknadi štetu u visini onog što je platilo na ime kazne. Dakle, kada vas budu zvali na skupštinu kao javnog bilježnika, treba upozoriti da se postupa prema navedenim zakonskim odredbama. To vrijedi za društvo s ograničenom odgovornošću i za dioničko društvo i za javno trgovačko društvo kao i za gospodarsko interesno udruženje te za komanditno društvo. Za društva osoba samo u slučaju ako ni jedan član nije fizička osoba.

Ostavka članova nadzornog odbora

Članak 258. Nadzorni odbor isto rješenje; upis je deklaratorne naravi. Opoziv članova nadzornog odbora. Ako je neki član imenovan u nadzorni odbor pa postoji važan razlog, to je *članak 260*, odredba po kojoj dioničari koji imaju 10% dionica temeljnog kapitala mogu tražiti od suda da opozove tako imenovanog člana. Kako je 10% veliki iznos za recimo jednu INA-u, onda piše npr. ili 8 milijuna kuna.

Članak 260.a. ima jednu izmjenу vezanu za ostavku članova nadzornog odbora u onom smislu kao što je bilo rečeno za upravu, samo što tamo kada je ostavka

dana gotovo je, više nije član nadzornog odbora. Može se ostavka povući, ako se glavna skupština s time složi. Zašto je to važno? Nadzorni odbor može odlučivati bez jednog, ili nekada i bez dva člana, ako ima dovoljno članova za glasovanje. Ali, što će se dogoditi ako je s glasom tog člana donesena odluka. Ona je ništavna.

U članku 264. stavak 2. donosi se jedna promjena koja će i za sudski registar biti jako važna i trebat ćemo zauzeti jasan stav što je što. Zakon propisuje da se na sjednicama nadzornog odbora vodi zapisnik i kaže što mora sadržavati zapisnik: mjesto održavanja, vrijeme održavanja, dnevni red, bitan sadržaj rasprave i odluke, naravno, koje su donesene te potpis predsjednika nadzornog odbora. Kako je riječ o unutarnjem društvu gdje mogu biti neki nedostaci, ali ako je odluka donesena, ona vrijedi i zakon ima jednu novu rečenicu koja glasi: „Postupanje protivno spomenutim obvezama nadzornog odbora nema za posljedicu da su na sjednici donesene odluke bez učinka.“ Dok je to unutar društva, nije naročiti problem, doći će 2 člana društva i kazati bilo je tako i riješeno je. Međutim, problem je ako bi se odluka upisivala u sudski registar. To su imenovanja i praktički opoziv imenovanja. Ako nije navedeno vrijeme, mjesto, dnevni red, bitan sadržaj rasprave, pa i potpis predsjednika pod uvjetom da on potpiše otpisak odluke jer onda on kaže to je to, a on potpisuje prijavu pa time to i potvrđuje, dakle, to bi se dalo sanirati. Problem je odluka, što ako nema odluke, ona je donesena ali je ispuštena? Možda je rješenje - ako otpisak odluke potpiše predsjednik nadzornog odbora, time je praktički za sud to sanirano, jer on jamči svojim potpisom donošenje odluke koja je eventualno ispuštena. Ovdje je pitanje bi li on morao ovjeriti svoj potpis? Ovjerava se prijava, a on je podnio prijavu i ne treba posebna ovjera na prijavi, to je normalna radnja, njegov je potpis deponiran, on je na prijavi. Ne treba ovjera potpisa na odluci, jer bilježnik ovjeravate prijavu, on podnosi prijavu kao predsjednik, imate deponiran potpis, ne traži se zako-

nom ovjera potpisa na tome. To je akt internog posloводства što se događa u društvu. U suprotnom bismo morali tražiti ovjeru za svaki njegov potpis, a to nema smisla. Prema tome, na odluci ne treba ovjera njegova potpisa. Prijavom je stvar riješena.

Naknada članovima nadzornog odbora

Odredba članka 269. stavak 1. Zakon je propisao, ako je naknada članovima nadzornog odbora određena statutom, što može biti, onda kada su ispunjeni uvjeti da se taj iznos smanji, statut se mijenja običnom većinom, ne traži se 3/4 kapitala zastupljenog na glavnoj skupštini, nego takva izmjena statuta za samo smanjenje ne drugo ili ukidanje, običnom većinom. Tada smo napisali u zakonu običnom većinom. Stručnjaci u parlamentu su rekli da riječ običnom ne znači ništa i izbacili su tu riječ i ostalo je samo „većinom“. Onda je došlo do spora koja je to većina? Sada smo opet vratili tu riječ „običnom“, jer se zna da ta riječ znači zbroj glasova za i protiv, polovina plus jedan. Sada to točno piše i ne smije biti spora.

Nadzorni odbor djeluje u interesu društva

I još jedna odredba o nadzornom odboru. U članku 272. stavak 1. zakona sada izričito piše „... članovi nadzornog odbora dužni su djelovati u interesu društva“. Ne u interesu onog tko ih je imenovao ili u interesu dioničara, nego u interesu društva i odgovaraju ako to ne bi bilo tako. Ta odredba je vrlo važna, jer kad bi oni djelovali u interesu dioničara morali bi djelovati u interesu većinskog dioničara, kad bi morali djelovati u interesu onog tko ih je tamo predložio, imenovao ili izabrao, morali bi u njegovu

interesu djelovati, a to nije njihova uloga već moraju djelovati u interesu cijelog društva.

O monističkim i dualističkim sustavima

Člancima 270.a pa dalje, u Hrvatskoj je uvedena mogućnost da dionička društva imaju *monistički sustav*, to znači da imaju glavnu skupštinu i upravni odbor. U svijetu postoje dva modela, jedan je ovaj koji sada imamo, a drugi je tzv. anglosaksonski, koji imaju Švicarska i brojne druge zemlje, po kojem nema nadzornog odbora i uprave. Kod nas je funkcija vođenja poslova striktno odvojena od nadzora. U ovom sustavu je sve u jednom organu, dakle, imate samo upravni odbor kojeg izabire glavna skupština ili može neke članove do 1/3 imenovati neki od dioničara. Što je bitno za taj organ? Ova riječ „vodi društvo“, a to znači radi sve. Dakle, vodi društvo, postavlja smjernice, planove itd., imenuje i opoziva imenovanje izvršnih direktora, nadzire što se u društvu događa i odgovara za sve što se događa.

Kako funkcionira nadzor? *Ex post*, nadzorni odbor ispituje kako se radilo, može se dogoditi da članovi ne znaju nešto što se dogodilo, članovi upravnog odbora ne mogu se na to pozvati jer oni vode poslove i tu su involvirani u cjelini.

Izvršni direktor samo u dualističkim sustavima

Zanimljiva je terminologija koja se javlja u praksi, a vrlo često i praksi javnih bilježnika. U upravnom odboru postoje neizvršni direktori, to je zakonski termin i izvršni direktori. Izvršni direktori mogu biti članovi upravnog odbora, neki da neki ne, a mogu biti i izvan upravnog odbora. O tome odlučuje upravni odbor i eventualno statut, ako se u statutu nešto takvog napisalo. Sada se vraćamo na sadašnje stanje. Primijetili ste da u nekim našim dioničkim društvima piše: izvršni direktor. *To nije u skladu sa zakonskom terminologijom.* Izvršni direktori po zakonu postoje samo u monističkom sustavu i točno se zna što oni znaju. Kako će treći znati ima li ovo društvo dualistički ili monistički sustav? Samo po tome ima li izvršnog direktora, jer u sudskom registru ne piše dualistički ili monistički sustav, već samo izvršni direktori i kada pročitate izvršni direktori, onda znate o kojem je ustroju riječ. Javni bilježnici bi morali upozoriti kada netko kaže: ... mi bismo izvršnog direktora, da to nije u skladu sa zakonom i da to može biti lažno predstavljanje (nakon 1. travnja 2008).

Prema tome, dioničko društvo sadašnjeg tipa trpi samo pojam direktor, može biti direktor sektora, direktor generalni, odjela, ovakav, onakav, ali ne smijete više upotrijebiti izraz „izvršni“. On je rezerviran za dualistički ustroj. Ovi izvršni direktori su nešto kao uprava u dualističkom sustavu, ne baš potpuno ali u tom smislu. Kod zastupanja, oni zastupaju društvo prema trećima.

Gdje je ključna razlika između jednoga i drugog? U dioničkom društvu članovi uprave su nezavisni. Nad-

zorni odbor ne može i ne smije davati upute članovima uprave. Može davati, ali ga ovaj ne mora slušati zato jer može opozvati njegovo imenovanje samo iz važnog razloga. Ako se član uprave opozove bez važnog razloga, ići će na sud, sud će ga vratiti natrag, dobit će naknade, a onda će tužiti one članove nadzornog odbora da sve što je društvo platilo zbog toga na ime naknade štete vrate društvu. Tu je njegova čvrstina i zato u dioničkom društvu današnjeg tipa ne možete davati upute članovima uprave.

Što je u monističkom ustroju? Opoziv imenovanja je bez važnog razloga, osim ako u statutu niste naveli da treba važan razlog što možete staviti da ovog izvršnog direktora možete po položaju prisposodobiti s članom uprave društva s ograničenom odgovornošću.

Ono što je za javne bilježnike važno je znati to razlikovanje. Kada upravni odbor zastupa društvo prema izvršnim direktorima, u tome ne sudjeluje izvršni direktor iako su njegovi članovi. Znači, kaže protiv njega ide, ja sudjelujem. Ne, čim je neko pitanje prema izvršnom direktoru, izvršni direktori se ne računaju ni u kvorum niti ništa. Drugo, kad se imenuje ili opoziva izvršne direktore, ni jedan izvršni direktor ne može u tome sudjelovati, samo neizvršni direktori. Zato ih u društvu mora biti većina, zato predsjednik i prvi zamjenik ne mogu biti izvršni direktori. Važno je to znati kada se kontroliraju statuti da vidite kako su strukturirani, kako se ne bi dogodilo da bude nešto obratno.

Prijelaz iz dualističkog ustroja u monistički

U praksi će na takvo pitanje naići i javni bilježnici. Kako netko iz dualističkog ustroja može prijeći u monistički. Dođe sutra i kaže: ... htjeli bismo da nam promijenite statut. Što ćete u tom slučaju napraviti? U statutu ćete izbaciti odredbe o nadzornom odboru, unijet ćete o upravnom odboru, a dvije stvari koje moraju biti unutra su: broj članova upravnog odbora i broj izvršnih direktora. Ako ste to unijeli riješili ste problem,

a ujedno izbacili ostale odredbe. Naravno u našoj praksi to bi valjalo dogovarati sa sudovima da se tako postupi, jer će u protivnom nastati nevolje. Kada je jedno društvo prešlo iz jednog sistema u drugi sistem? Kad je izmjena statuta upisana u sudski registar. Moraju se napraviti neke predradnje, u protivnom se može dogoditi da imate društvo, a ono nema niti upravni odbor.

Zato bi trebalo zauzeti ovakav stav: na glavnoj skupštini, a to će sebilježnicima događati događati, redosljed bi trebao biti ovakav: točka 1 izmjena statuta, a odmah iza toga točka 2. - izbor članova upravnog odbora pod uvjetom da se statut odmah, isti čas, upiše u sudski registar. Onda ćete, ako prođe odluka o statutu, izabrati upravni odbor. Zašto? Zato što je to ona ista skupština koja će se morati opet sastati nepotrebno, a iz prakse znamo kako, saziv, objava i drugo može trajati mjesec dana i više, a za to vrijeme nemate upravu i ne možete funkcionirati. U statutu treba omogućiti da upravni odbor izabire izvršne direktore pod uvjetom da se upiše statut u sudski registar i to odmah nakon izbora. To treba napisati u statutu, onda će se on sastati odmah, konstituirat će se i imenovat će izvršne direktore, sve pod uvjetom da izmjene statuta budu upisane u sudskom registru. Starom nadzornom odboru prestaje mandat časom upisa izmjene statuta.

Imate nadzorni odbor, istekne mu mandat i oni stave na skupštinu opoziv člana nadzornog odbora. Kada birate nove članove umjesto njega i svi ćete reći točka 1, tim danom istekao je mandat taj i taj, dakle utvrđujete nešto i onda birate ostale. Onog časa kada je izmjena statuta upisana u sudski registar, tog dana prestaje mandat svim organima dualističkog ustroja, osim glavne skupštine. Upis je deklaratorne naravi. Podnese se prijava za upis gdje se kaže brišu se ovi, a nastaju ovi i to je to. Prijavom tražite brisanje svih ovih koji su bili tu itd., i upis novih. Jednom prijavom se radi sve. Tražite prvo upis promjene statuta u sudski registar. Onda prijavljujete promjene, npr. brišu se članovi nadzornog odbora, članovi uprave i upisuju se upravni odbor, izvršni direktori i gotovo.

Jedna ili više prijava?

Sud traži više prijava. Zakonski je u skladu omogućiti da se jednom prijavom omogućiti više zahtjeva za upis, ali ako poslovníkom to nije omogućeno, onda će biti više prijava. Ako je to formalno nemoguće, radit ćete to s više prijava, ali ono što je krucijalno, nemojte propustiti ovaj redosljed prelaženja jer ćete doživjeti da društvo više od mjesec dana neće moći funkcionirati. Zato morate statutom to utvrditi i sve uvjetovati upisom.

INSTITUT DE RECHERCHES ET D'ÉTUDES NOTARIALES EUROPEEN

IRENE - Institut za istraživanja i studije europskog notarijata i Hrvatska javnobilježnička komora organiziraju 5-7. lipnja 2008. godine u hotelu Sheraton međunarodni kolokvij pod nazivom:

KOMPETENCIJE JAVNIH BILJEŽNIKA U OSTAVINSKOM POSTUPKU, POSTUPKU MEDIJACIJE TE U PROMETU NEKRETNINA U ZEMLJAMA JUGOISTOČNE EUROPE

TEME KOLOKVIJA

1. Javni bilježnik kao povjerenik suda u ostavinskom postupku

- ostavinski postupak kojeg po hrvatskom pravu, kao povjerenik suda, vodi i u neospornim okolnostima dovršava javni bilježnik
- ostavinski postupak i primjena Rješenja o

nasljeđivanju kod nasljednika ne-hrvatskih (stranih) državljana.

2. Javni bilježnik u prometu nekretnina

- kompetencije po hrvatskom pravu de lege lata i de lege ferenda
- kompetencije po pravu zemalja u kojima bilježnici imaju potpunu nadležnost (npr. Francuska, Italija, BiH).

3. Javni bilježnik u postupku medijacije

- kompetencije po hrvatskom pravu de lege lata i de lege ferenda
- kompetencije po pravu zemalja u kojima bilježnici imaju potpunu nadležnost (npr. Njemačka)

Predavači su *Rudolf Kaindl* iz Austrije, *Aude Paternoster* iz Belgije, *Michael Becker* iz Njemačke *Damir Kontrec*, *Jadranka Borčić*, prof. dr. *Mihajlo Dika* iz Hrvatske- Moderator kolokvija su: *Michael Becker* - predsjednik IRENE i *Rankica Benc* - predsjednica HJA

Prisega novih bilježnika

Nakon imenovanja javni bilježnik je dužan položiti prisegu pred predsjednikom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u nazočnosti ministra i predsjednika Komore. Upravo to učinili su novoimenovani javni bilježnici 18. ožujka 2008. godine u Starogradskoj vijećnici u Zagrebu u prisutnosti *Branka Hrvatina*, predsjednika Vrhovnog suda, ministricе pravosuđa *Ane Lovrin* i predsjednika Hrvatske javnobilježničke komore *Ivana Malekovića*.

Novoimenovani javni bilježnici i gosti u Starogradskoj vijećnici u Zagrebu

Javnobilježnička prisega glasi: "Prisežem da ću svoju javnobilježničku službu obavljati savjesno, pošteno i nepristrano, u skladu s Ustavom i zakonima Republike Hrvatske".

Prisegi su kao gosti prisustvovali *Leo Andreis*, predsjednika Hrvatske odvjetničke komore i *Đorđe Maravić*, načelnik Odjela za javnobilježničku službu pri Ministarstvu pravosuđa u Zagrebu.

Ministrica pravosuđa Ana Lovrin i predsjednik Vrhovnog suda Branko Hrvatina uručili su povelje o postavljenju bilježnika.

dr. sc. Jadranko Crnić, dipl. iur.

De constitutione ferenda

O dopuni Ustava Republike Hrvatske i javnom bilježništvu

U povodu postojećih dopuna Ustava Republike Hrvatske, autor **dr. sc. Jadranko Crnić** iznosi prijedlog kako regulirati pravni položaj javnog bilježništva u Ustavu Republike Hrvatske i gdje su pravni zasadi takvog rješenja.

1. Uvod

U Ustavu Republike Hrvatske i prijedlozima za njegovu promjenu (izmjene i dopune) ovih se dana piše i govori, a 10. ožujka o.g. provedena je i rasprava u Odboru za Ustav, Poslovnik i Politički sustav Hrvatskog sabora.

Ovim se člankom želimo pridružiti raspravi o promjenama Ustava Republike Hrvatske, ali samo s prijedlogom o dopuni Ustava, odredbom kojom bi u ustavnopravnom sustavu Republike Hrvatske našlo svoje odgovarajuće mjesto i **javno bilježništvo** kao izuzetan čimbenik u tom pravnom sustavu.

2. O promjeni Ustava

Prema načinu donošenja (kruti ili meki), Ustav Republike Hrvatske¹ je, kao i gotovo svi formalni Ustavi, **kruti Ustav**. To znači da ima nadzakonsku snagu i da se može mijenjati, odnosno revidirati samo na način kojim se i donosi, a koji se razlikuje od načina donošenja i mijenjanja zakona². Kod toga on sadržava i **jednu trajnu zabranu**. To je zabrana »određene političke inicijative ustavnog značaja«, u ovom slučaju određenog oblika udruživanja u saveze, unesena u Ustav Republike Hrvatske ustavnim promjenama iz 1997.^{3,4}

Odredbom članka 141. stavak 2. Ustava propisano je:

»Zabranjuje se pokretanje postupka udruživanja Republike Hrvatske u saveze s drugim državama u kojem bi udruživanje dovelo, ili moglo dovesti do obnavljanja jugoslavenskoga državnog zajedništva, odnosno neke balkanske državne sveze u bilo kojem obliku.«

¹ Nar. nov., br. 56/90, 135/97 - proč. tekst 8/98, 113/00 - proč. tekst 14/00, 28/01, 41/01 i 55/01 - ispr. - u nastavku teksta: Ustav.

² Vidjeti o tome Branko Smerdel - Smiljko Sokol: »Ustavno pravo«, Udžbenici Pravnog fakulteta u Zagrebu, Zagreb, 2006., str. 25. Arsen Bačić: »Komentar Ustava Republike Hrvatske«, Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2002., str. 11 i 340, te isti autor: 0187 Leksikon Ustava Republike Hrvatske 0171, Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2002., str. 293, Arsen Bačić i Petar Bačić: »Legislature i parlamentarizam«, Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2007., posebno str. 18-56.

³ Ustavni zakon o izmjenama i dopunama Ustava Republike Hrvatske (Nar. nov., br. 135/97).

⁴ Vidjeti Smerdel - Sokol, op. cit., str. 27.

Ustav je do sada izmijenjen navedenim Ustavnim zakonom (Nar. nov., br. 135/97). Iza njega slijedio je pročišćeni tekst u Narodnim novinama, br. 8/98. Ustav je zatim dopunjen i promijenjen Promjenom Ustava Republike Hrvatske (Nar. nov., br. 113/00). Pročišćeni tekst Ustava objavljen je u Narodnim novinama, broj 124/00. Zatim je Ustav promijenjen Odlukom o proglašenju Promjene Ustava Republike Hrvatske (Nar. nov., br. 28/01). Nakon toga objavljen je treći pročišćeni tekst u Narodnim novinama, broj 41/01 s ispravkom u Narodnim novinama, broj 55/01.

Pred nama je četvrta promjena (izmjena i dopuna) Ustava. Nisam pristaša (čestih) izmjena i dopuna Ustava. Smatramo da bi ga, nakon što smo već dokazali da je »kao *ustavna formalia* doista plod one ustavne kulture koja danas dominira u razvijenom svijetu«⁵, trebalo revidirati tek ako je doista nužno. Stoga njegov proces izgradnje koji se nastavlja, eto četvrti puta, treba doista biti promišljen i iscrpan kako ne bi »proces izgradnje ustavnosti kod nas nalikovao izgradnji broda na otvorenom moru«⁶.

Međutim, ne može se isključiti, a čini mi se da je i sada nastalo takvo političko, činjenično i pravno okruženje, posebno u međunarodnim odnosima, koje upućuje na potrebu promjena Ustava. One, kako su sada u raspravi, nisu predmet ovog članka. No, ako zbog njih ili nekih drugih prijedloga koji se još mogu očekivati, dođe do bilo koje revizije Ustava, **tada smatramo da je nastalo doba kada dopuna Ustava zaslužuje i odredbe o ustavnom statusu javnog bilježništva.**

Našli smo poticaje takvom prijedlogu i u odredbi članka 27. Ustava o ustavnom položaju odvjetništva. Ta glasi:

»Odvjetništvo kao samostalna i neovisna služba osigurava svakome pravnu pomoć, u skladu sa zakonom.«

Ta je odredba, čije smo unošenje u Ustav podržavali, imala i svoje povijesno opravdanje.

Možda već ovdje, iako je to prividno digresija, treba reći da je privrženost pravu i vladavini prava, jedna je od temeljnih osobina povijesnog bića hrvatskoga naroda. O tome svjedoči i *Vinodolski zakon*, dokazom

⁵ Vidjeti Arsen Bačić: Leksikon, str. 6.

⁶ Vidjeti o tome Arsen Bačić: »Konstitucionalisti klasični i moderni« (Prilozi za Riječnik ustavnopravne misli), Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 1996., str. 17. Pozivom na J. Elster, Constitution making in eastern Europe: Rebuild the boat in the open sea, u Public Administration, 1/2, 1993.

da je hrvatski narod uvijek pripadao *europskom civilizacijskom i kulturnom krugu* i da su u njemu živjele, i žive, moralne, intelektualne i političke snage koje su takvu orijentaciju poticale i nosile. Dokaz su i brojni drugi dokumenti kojima je u Republici Hrvatskoj uređivana jedna od danas najvećih vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske - vladavina prava. To su brojni statuti, pa uz Vinodolski zakon navodimo tek neke kao što su Korčulanski statut iz 1214., Statut Grada Splita iz 1312., Poljički statut iz 1333., Senjski statut iz 1388., Vrbnički statut iz iste godine, Mošćenički statut iz 1637. i drugi.

Naša svakodnevica prepuna je problematike vezane uz ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju. Ne poričući joj važnost, ipak smatramo potrebnim kazati da bi u svim skupovima koji se time bave trebao postojati zajednički naziv:

»Europa u Novom Vinodolskom 1288. godine«.

To nam je već odavna otkrila legenda naše pravne znanosti akademik Lujo Margetić, kada uporno, pa tako i u svom četverojezičnom izdanju Vinodolskog zakona, upozorava na sljedeće:

»Ne može biti slučaj da je najstariji švicarski ugovor između kantona Uri, Schyz i Unterwalden iz 1291. godine, dakle jedva tri godine nakon našega Vinodolskog zakona. Ne može biti slučaj, nadalje, da je teritorijalna veličina toga najstarijeg švicarskog saveza bila oko 50 km², tj. približno onoliko koliko i veličina vinodolskog teritorija od Grobnika do Ledenica.

Ne može biti slučaj da i Švicarci imaju raniji nesačuvani ugovor iz približno 1270. godine, dok se po našim analizama nesačuvani Vinodolski zakon može datirati približno u 1260. godinu.«

Ali, postoje i razlike. S jedne je strane Vinodolski zakon pravno neusporedivo bogatiji od osnovnog teksta švicarske konfederacije iz 1291. godine. Bogatstvo, složenost i slojevitost Vinodolskog zakona još nisu ni izdaleka istraženi, pa će na njemu moći i morati raditi još mnoge generacije pravnih povjesnika.

Najveća je vrijednost Vinodolskog zakona u njegovu slojevitosti i začuđujuće bogatom pravnom sadržaju. I odmah se postavlja pitanje: odakle su Vinodolci crpili i preuzeli tako složenu i tako bogatu pravnu problematiku? Je li narodni genij Vinodolaca samostalno i »samoniklo«, kako se to više puta kaže, stvorio pravne norme i pravne institute kojima tako obiluje? Mislimo da nije i da se može lako dokazati da su se Vinodolci obilno i drage volje poslužili svim onim pravnim rješenjima koja su im, na bilo koji način, bila poznata, da pritom nisu, ni najmanje, pravili neke razlike između domaćeg, samoniklog i autohtonog zakonodavstva i rješenja koja su im nudili susjedni pravni sustavi, kao i da su u tom pogledu bili »društvo potpuno otvoreno svim utjecajima koji su im se činili korisnim.«⁷

⁷ Lujo Margetić: »Vinodolski zakon«, Adamić, Vitagraf, Rijeka, 1998. i sada ponovljeni, također četverojezični reprint iz 2008.

U Vinodolskom zakonu naći ćemo odredbe i o **odvjetništvu**, npr. tko može biti odvjetnik, kao i odredbu (i danas vrlo aktualnu) o najvišoj odvjetničkoj tarifi, a takvih odredaba ima i u Mošćeničkom statutu iz 1637.⁸

Nije bez svakog značenja ni činjenica da je prvu redakciju Mošćeničkog statuta načinio 1637. tadašnji **notar Stanislav Negovetić**⁹.

3. Natuknice o povijesti javnog bilježništva

Kada je riječ o povijesti javnog bilježništva tada ćemo se pozvati na »Prinose za Hrvatski pravno-povistni riječnik Vladimira Mažuranića«¹⁰.

Tako ćemo pod natuknicom **notar** naći i sljedeće:

»3. Najstarija hrvatska zaporka nekoga bilježnika općinskoga bila bi - ako je ispravno godište čitano - : 1100 Ja Kirin sin Radonjin, pisac od komuna Dobrinja, na to i ovo pisah pravo i verno, moljen od Dragoslava i biskupa .....

5. I ja pop Mikula, kapelan gdna kneza i vse gospode deželske, i plovane Gole Gorice, očit oblašču svete rimske crekve i c(esarske) s(vitlosti) nodar i kneza pazinskoga i vse gospode deželske pisar .... jesam verno ... pisal ... jezikom hrvackim (1275.) godina.«

Latinski zapisi potiču još iz 1033. Nesumnjivo najstariji primjer je iz Zadra, zatim 1070. iz Raba, a:

»8. Mnoge pouke o notarima u primorskih gradovih podaju nam statuti, ...«

Mažuranić u tumačenju pojma **notarija**, zvanje bilježnikovo navodi i sljedeće:

»U izpravi notari novljanski završuje: Rečeni Ivan i otac fratar Matko Kuncerić.... prosista sebi od mene notara pitati jedan ali veće, očit ali očite, ištrome ali ištrome, - ko i učinih iz oficija moje notarije, 1504., Novi«¹¹.

U članku ne ćemo dalje pisati o razdoblju prošlosti javnog bilježništva u pravnom sustavu Republike Hrvatske na tlu Hrvatske od tog doba do 1993.¹²

3.1. Javno bilježništvo danas

Danas nema dvojbe o značajnoj ulozi javnog bilježništva u hrvatskom pravnom sustavu. Ta davna institucija koja je prestala postojati u Republici Hrvatskoj nakon Drugog svjetskog rata u radikalnoj reformi ustavno-pravnog sustava u Republici Hrvatskoj (Ustav iz 1990. godine), a vraćena je u pravni sustav 1993. Zakonom o javnom bilježništvu¹³.

⁸ Vidjeti o tome posebno i u Đorđe Milović: »Kaznena prava šest Sjevernokvartnerskih statuta«, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Biblioteka Zavoda za kaznene znanosti Mošćenice (priredili Berislav Pavišić - Željko Bartulović - Budislav Vukas ml.), Rijeka, 2005., str. 29 i 161.

⁹ Đorđe Milović, op. cit., str. 135.

¹⁰ JAZU Zagreb, 1908.-1922., knjižara St. Kugli, pretisak Informator, Zagreb, 1975.

¹¹ Vidjeti Mažuranić, op. cit., str. 756.

¹² Vidjeti o tome u Ivica Crnić - Mihajlo Dika: »Zakon o javnom bilježništvu«, Organizator, Zagreb, 1994. Vidjeti i Pravni leksikon, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2007. str. 530.

¹³ Nar. nov., br. 68/93, 29/94, 162/98 i 16/07 - u nastavku teksta: ZJB.

Kakav je danas **ustavnopravni status** javnog bilježništva?

Odgovor ne ćemo naći izravno u Ustavu. U vrijeme donošenja Ustava 1990. godine javno bilježništvo nije postojalo u našem sustavu. Kasnije izmjene i dopune Ustava nisu uočile postojanje javnog bilježništva. Ono se tek dokazivalo.

Odgovor moramo potražiti u tome kako je zakonodavac situirao (ustavno) zakonodavni položaj javnog bilježništva. Naći ćemo to situiranje u odredbama Zakona o javnom bilježništvu.

Argumentum iz članka 2. ZJB-a nam govori da je javno bilježništvo:

- a) **javna služba** koju obavljaju javni bilježnici kao:
- b) **samostalni** i
- c) **neovisni** nositelji te službe, a time i **osobe javnog povjerenja**.¹⁴

U hrvatskom pravu, nakon ponovnog uvođenja te službe 1993., dolazi do postupnoga proširenja nadležnosti javnih bilježnika. Na njih se prenosi obavljanje niza poslova pa tako i:

- a) **Asekuracijske naravi**. Naime, javni bilježnici konkurentno sa sudovima, provode dobrovoljno založnopravno i fiducijarno osiguranje novčanih tražbina i novčane protuvrijednosti nenovčanih tražbina, na temelju javnobilježničkog akta ili solemnizirane privatne isprave, kojima se pridaje učinak sudske nagodbe¹⁵.
- b) **Adjudikativno - egzekucijske naravi**, pa je tako javnim bilježnicima Novelom Ovršnog zakona iz 2005., povjereno određivanje ovrhe na temelju vjerodostojne isprave, koje uključuje i adjudikativni sadržaj (izdavanje svojevrsnoga platnoga naloga) i egzekutivni sadržaj (uvjetno određivanje ovrhe na temelju toga nepravomoćnoga platnoga naloga)¹⁶.
- c) **Značajnu ulogu u izvanparničnom postupku** pa tako i sudjelovanje u nizu nasljednopravnih stvari iz izvanparnične nadležnosti sudova. Tu je posebno i provođenje ostavinskog postupka, uključivo i donošenje rješenja o nasljeđivanju, čime su se sudovi značajno rasteretili¹⁷

¹⁴ Vidjeti o tome i Mihajlo Dika: »Građansko ovršno pravo«, I. knjiga Opće građansko ovršno pravo, Narodne novine, Zagreb, 2007., str. 106. (u nastavku teksta: M. Dika, op. cit.)

Uz opsežnu literaturu o javnom bilježništvu navedenu u toj knjizi (str. 106) upućujemo i na M. Dika: »Javnobilježnička služba u Republici Hrvatskoj (I.)«, Pravo i porezi br. 12/2001, str. 5, »Javnobilježnička služba u Republici Hrvatskoj (II.)«, Pravo i porezi br. 1/2002, str. 3 i »Javnobilježnička služba u Republici Hrvatskoj (III.)«, Pravo i porezi br. 2/2002, str. 7.

¹⁵ Vidjeti o tome M. Dika, op. cit., str. 108.

¹⁶ Vidjeti M. Dika, op. cit., str. 108.

¹⁷ To je i statistički, ali i stvarno dokazano. Vidjeti o tome Damir Kontrec: »Predstavlja li prenošenje nadležnosti za vođenje ostavinskih postupaka javnim bilježnicima stvarno rasterećenje općinskih sudova«, Informator br. 5324, Zagreb, zatim Jožica Matko Ruždjak: »Novo nasljednopravno uređenje, Javni bilježnik kao povjerenik suda u ostavinskom postupku« u Liber amicorum, Nikola Gavella: »Građansko pravo u razvoju«, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2007., str. 747.

d) Zakon o javnom bilježništvu predviđa da u njihovoj **komesarijalnoj funkciji**, sud može povjeriti javnom bilježniku da obavi dražbu nekretnine ili pokretnine i on tu nastupa kao svojevršno pomoćno tijelo suda.¹⁸

4. Prijedlog rješenja ustavnopravnog položaja javnih bilježnika

Kada smo razmotrili ustavnopravni položaj odvjetništva, tada smo utvrdili da je u članku 27. Ustava on označen

- a) kao samostalna i
- b) neovisna služba.

Javno bilježništvo ima oba atributa (samostalnost i neovisnost) ali je i javna služba.

Osim činjenice da postoji *numerus clausus* o broju i rasporedu javnih bilježnika (čl. 8. i 16. ZJB-a) pretpostavke za imenovanje za javnog bilježnika su vrlo stroge. Između ostalih, za javnog bilježnika može biti imenovana osoba koja je položila pravosudni i javnobilježnički ispit.¹⁹

Prema odredbi članka 170. stavak 1. ZJB-a, javnobilježnički ispit ovlaštene su polagati osobe koje imaju:

- a) položeni pravosudni ispit i
- b) koje su nakon polaganja tog ispita radile dvije godine na pravnim poslovima u pravosuđu, odvjetništvu i javnom bilježništvu, odnosno tri godine na drugim pravnim poslovima.

Ako promatramo pretpostavke pod kojima se može upisati u registar odvjetnika tada ćemo vidjeti da su te pretpostavke blaže, naime, u odnosu na broj ispita traži se samo pravosudni ispit²⁰.

Od Ustava se očekuje sadržaj koji će u njegovom tekstu, kao koncentratu visokog ideala vladavine prava, posebno poštovati i jednu od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske, kako ih utvrđuje članak 3. Ustava²¹, a to je i **jednakost**, ali i **vladavina prava**. U pojam jednakosti, koji u ustavnoj teoriji i praksi ima bezbrojna tumačenja, počevši od onih formalnopravne i materijalnopravne jednakosti, očito taj pojam treba primijeniti i na pravni sustav Republike Hrvatske. Stoga nam se čini teškim opravdati **nedostatak određenja ustavnosudskog položaja javnog bilježništva**. Podržavajući dosadašnju odredbu članka 27. Ustava o odvjetništvu, **smatramo da svoje odgovarajuće mjesto treba naći i odredba o ustavnom položaju javnog bilježništva**. Smatramo da sve što smo iznijeli govori u prilog određenja takvog ustavnopravnog položaja javnog bilježništva.

¹⁸ Vidjeti M. Dika, op. cit., str. 106.

¹⁹ Čl. 13. st. 1. t. 4. ZJB-a.

²⁰ Vidjeti čl. 48. Zakona o odvjetništvu (Nar. nov., br. 9/94).

²¹ Članak 3. Ustava glasi:

»Sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav najviše su vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava.«

Pritom bi, možda, trebalo razmotriti bi li takvoj odredbi o javnom bilježništvu bilo mjesta iza članka 27. Ustava ili bi oba ta članka trebala naći svoje drukčije mjesto u Ustavu? Teško bi bilo zastupati stajalište o tome da bi im bilo mjesto u dijelu IV. o ustrojstvu državne vlasti, pa ni one o sudbenoj vlasti ili državnom odvjetništvu, jer bez obzira na prenošenje poslova dijela sudbene vlasti na javno bilježništvo, ono ipak nije dio tih vlasti. Ipak

smatramo da bi, možda, prije odredaba o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, dakle iza članka 124. Ustava bilo moguće naći takvo mjesto i za odvjetništvo i za javno bilježništvo. No, to je tek uzgredna napomena. Prema tome naš **prijedlog za dopunu Ustava** glasi: U Ustavu Republike Hrvatske utvrditi i ustavnopravni položaj javnog bilježništva.

**Jadranka Borčić, javni bilježnik iz Rijeke,
član Stručnog vijeća Hrvatske javnobilježničke akademije**

Pravna priroda i sadržaj izreke rješenja o nasljeđivanju te kome se obavezno dostavlja pravomoćno rješenje o nasljeđivanju

I. UVOD

U organizaciji Zajedničkog javnobilježničkog zbora Primorsko - goranske i Ličko - senjske županije, u veljači ove godine, održana je edukacija na temu primjene Zakona o nasljeđivanju u praksi te je jedan od referata bio upravo ovaj koji slijedi.

Kako sam u referatu, između ostaloga, iznijela svoje viđenje odredaba Zakona o nasljeđivanju koje se odnose na to kome je sve javni bilježnik obavezan dostaviti pravomoćno rješenje o nasljeđivanju odnosno da li je obavezan isto dostaviti nadležnom zemljišno knjižnom odjelu na provedbu, uslijedile su reakcije, kako gđe. Marijane Gabler Čižmek, suca Općinskog suda u Zagrebu, tako i nama svima dragog i poštovanog dr. sc. Jadranka Crnića, dipl. iur. umirovljenog predsjednika Ustavnog suda Republike Hrvatske, kroz tekst objavljen u časopisu "Odvjetnik" broj 1-2 iz 2008. godine pod naslovom "Tko je javni bilježnik kao povjerenik suda u ostavinskom postupku?"

Nakon navedenog, osjećam potrebu naglasiti da nigdje u tekstu koji slijedi a koji je bio osnova usmenog izlaganja, **nije dovedena u sumnju odredba po kojoj javni bilježnik u rješenju o nasljeđivanju koje donosi između ostaloga mora upisati u izreku naredbu zemljišnoknjižnom sudu na čijem se području nalazi nekretnina koja je predmet nasljeđivanja odredbu o tome na koje će se nasljednike (ili zapisovnike) upisati ta nekretnina s imena i vlasništva ostavitelja.** Koliko mi je poznato, o tome nitko od javnih bilježnika uopće ne dvojiti niti je ikad takvo pitanje postavljeno Povjerenstvu za stalno stručno usavršavanje Hrvatske javnobilježničke komore.

Različita stanovišta, ne samo javnih bilježnika, već i sudova, postoje ili su postojala u vezi toga da li je javni bilježnik dužan dostaviti pravomoćno rješenje o nasljeđivanju na provedbu zemljišno-knjižnom odjelu nadležnog suda.

Primjera radi, prema stanovištu Općinskog suda u Varaždinu, kada su javni bilježnici preuzeli nadležnosti iz Zakona o nasljeđivanju, prema uputi suda nisu dostavljali pravomoćno rješenje o nasljeđivanju na

provedbu nadležnom zemljišno knjižnom odjelu. Istina, stav se suda nakon nekog vremena promijenio.

Javni bilježnik Petar Žanko iz Trogira, na skupštini Hrvatske javnobilježničke komore, u studenome 2007. godine, upozoravao nas je da je i Općinski sud u Trogiru najavio da neće provoditi zemljišnoknjižne upise na temelju pravomoćnih rješenja o nasljeđivanju koja mu na provedbu dostavi javni bilježnik kao povjerenik suda.

U neizravno "napadnutom" referatu, nastojala sam dati i kao problem iznijeti jedno drugo viđenje ovih odredaba, obzirom da se uglavnom iz "povijesti njihove dosadašnje primjene" proizvodi zaključak o tome da nikakvih promjena nema.

Svatko ima pravo iznijeti i argumentirati svoje mišljenje, pa i kada se razlikuje od mišljenja eminentnih teoretičara i praktičara, jer kada se mišljenja ne bi razlikovala, to bi značilo bi da su nam, kamo sreće, svi propisi kristalno jasni i da uopće ne ostavljaju mogućnost dvojbe oko načina njihove primjene u praksi. Međutim, propis nije izričit, pa se iz njega mogu proizvesti različiti zaključci.

Očito je ovo uočio i dr. sc. Jadranko Crnić koji u naprijed navedenom tekstu o tom problemu između ostalog piše cit.: "Kraj činjenice da se u odredbi čl. 277, ZN ne nalaže i dostava zemljišnoknjižnom odjelu, propušta se uočiti da je riječ o svojevrsnom povijesnom pristupu o osiguranju interesa fiska, a ne i zemljišne knjige. Tako je ta odredba koju bi očito u članku 277. ZN **trebalo dopuniti kada je riječ o dostavi i naredbom o dostavi zemljišnoknjižnom sudu** (podcrtala J.B.), ostala iz ranijeg shvaćanja primarnosti interesa fiska i društvenog vlasništva, a ne i uređenja zemljišnih knjiga." Isto tako u vezi članka 228. ZN piše: "Nema dvojbe da odredba članka 228. ZN koja obvezuje ostavinski sud, odnosno sada javnog bilježnika, da nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju odredi provedbu u zemljišnoj knjizi potrebnih upisa u skladu s pravilima zemljišno-knjižnog prava (čitaj: sada ZZK) naređuje upravo takvu dostavu. **Radi otklanjanja nedoumica treba ju tako unjeti i u ZN.**" (podcrtala J.B.).

Isto tako moram navesti, da svoje mišljenje o ovom problemu, u referatu nisam ponudila kao isključivo i neprikosnoveno, već upravo kao nešto o čemu se može raspravljati, što nedvojbeno proizlazi iz zaključka referatu, koji je post festum samo dopunjen a ne i izmijenjen, a i u samom je referatu navedeno i citirano drugačije mišljenje zamjenika predsjednika Županijskog suda u Rijeci, suca Dragana Katića, koje se dijelom razlikuje i od onoga koje je iskazao dr. sc. Jadranko Crnić. Naime, vidjet ćete u nastavku da je kolega Katić zaključio da se pravomoćno rješenje o nasljeđivanju treba dostavljati z.k. odjelu na provedbu, ali je tom problemu pristupio na drugi način, cit.: *Druga je pak stvar da li dostavljanje pravomoćnog rješenja treba učiniti javni bilježnik ili sud kojemu je dostavljen pravomoćan spis. Odredba članka 227. stavak 1. ZN-a odnosi se na dostavu nepravomoćnog rješenja o nasljeđivanju, a stavak 2. na dostavu pravomoćnog rješenja i to poreznoj upravi i tu bi sve bilo jasno. Kako postoje izričite odredbe iz članka 244. ZN-a, a posebice ona iz stavka 4. ZN-a, koja propisuje kada i u kojim slučajevima javni bilježnik vraća spis (nakon pravomoćnosti), ali bez bilo kakvih daljnjih obveza, a kako za javnog bilježnika (koji ipak nije isto što i sud) nije propisana dužnost predmetne dostave po službenoj dužnosti, već samo vraćanje pravomoćnog spisa, **mišljenja smo se da bi se ostavinski spis nakon pravomoćnosti vraćao sudu, te bi potom taj sud po službenoj dužnosti, koja isključivo za sud izvire iz sadržaja članka 228. ZN-a, rješenje o nasljeđivanju po službenoj dužnosti prosljedio z.k. sudu.*** (podcrtala J.B.) *Ovakvo «usklađivanje» stvarnog stanja nastalog nasljeđivanjem i z.k. stanja u konačnici je sukladno i temeljenom načelu zemljišne knjige prema kojem ona istinito i potpuno odražava činjenično i pravno stanje zemljišta (članak 8. stavak 2. ZZK-a). Svakako, ovo pitanje ostaje za moguću raspravu te traženje najpravičnijeg rješenja koje će biti sukladno svrsi i cilju zakona.”*

I na kraju, na samoj je edukaciji jasno rečeno, a to je sudac Damir Katić u svom referatu i napisao, da javni bilježenici s područja Zajedničkog javnobilježničkog zbora Primorsko-goranske i Ličko - senjske županije uredno dostavljaju pravomoćna rješenja o nasljeđivanju zemljišno knjižnim odjelima, a to od prvog pa do posljednjeg povjerenog posla čini i autor ovog referata, upravo jer su, još 2004. godine, prevladali razlozi zaštite pravne sigurnosti pred vlastitim drugačijim shvaćanjem nedovoljno jasnog propisa.

I kako bi se uklonila dvojba oko tog nedovoljno jasnog propisa, i zaštitili javni bilježnici kao povjerenici sudova od eventualnih “napada” stranaka kojima ne bi odgovaralo da se uknjižba provede po službenoj dužnosti, svakako ne zbog toga što bi javnim bilježnicima bilo teško, nakon što su proveli raspravu i donijeli rješenje, isto dostaviti nadležnom z.k. odjelu, sudac Dragan Katić je predložio da se u rješenju kojim sud povjerava posao javnom bilježniku unese točka kojom će mu se izričito naložiti i dostava otpravka

rješenja z.k. odjelu na provedbu.

Ostaje nam, svakako, da svatko na svom području, detalje postupanja dogovorimo sa sudovima koji nam ostavinske postupke povjeravaju.

Samom činjenicom da je dvojbena dio mog referata rezultirao opsežnom obradom ove teme od strane dr. sc. Jadranka Crnića te da je isti izrazio mišljenje da bi odredbu čl. 227. ZN trebalo dopuniti te da bi i članak 228. ZN trebao doživjeti promjene radi otklanjanja nedoumica, smatram da je moje dvojbena mišljenje u konačnici polučilo pozitivne rezultate.

I nakon svega, smatram da bi do promjene Zakona, najkvalitetnije rješenje bilo upravo ono ponuđeno od strane suca Dragana Katića, a to je da se u svako rješenje o povjeravanju predmeta javnom bilježniku unese i dio koji bi glasilo: “... i dostavi pravomoćno rješenje o nasljeđivanju na zemljišnoknjižnu provedbu, ukoliko ista bude potrebna.”

Napomena: Kada budete čitali glavu III ovog referata pod nazivom “KOME SE DOSTAVLJA PRAVOMOĆNO RJEŠENJE O NASLJEĐIVANJU” sjetite se ovog uvoda.

2. SLUČAJ IZ PRAKSE

Javni bilježnik je 25. studenoga 2003. donio rješenje o nasljeđivanju kojim je utvrdio da ostavinsku imovinu, između ostaloga, čine i sredstva na računu obveznoga mirovinskog fonda **te je istim rješenjem, na način kako se to inače čini za nekretnine, odredio da će određena banka, nakon pravomoćnosti rješenja, izvršiti isplatu sredstava koja se nalaze na tom računu.**

Rješenje je postalo pravomoćno.

Između 14. i 28. travnja 2004. HZMO putem REGOS-a postavlja zahtjev banci za povrat sredstava koja se nalaze na osobnom računu ostavitelja kao člana obveznoga mirovinskog fonda, a sve temeljem zahtjeva nasljednika da im se prizna pravo na obiteljsku mirovinu. Nasljednicima se priznaje pravo na obiteljsku mirovinu, a REGOS prenosi sredstva s osobnog računa ostavitelja na račun HZMO.

Dopisom od 8. svibnja 2005. nasljednica N.V. obraća se banci Raiffeisenbank Austria d.d. i temeljem rješenja o nasljeđivanju zahtijeva isplatu sredstava s računa u obveznom mirovinskom fondu, a koja su već prebačena na račun HZMO-a. Raiffeisen mirovinsko društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom d.d. odbija isplatu te daje detaljnije upute nasljednici što sve treba poduzeti radi ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu.

Nasljednica, 4. srpnja 2005., podnosi Prekršajnom sudu u Zagrebu zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka s imovinsko pravnim zahtjevom protiv banke Raiffeisenbank Austria d.d. kao I. okrivljenika i odgovorne osobe u toj banci, kao II. okrivljenika, a radi prekršaja iz članka 46. st. 1. toč. 5. Zakona o platnom prometu u zemlji.

Rješenjem Prekršajnog suda u Zagrebu, posl. broj XXII-G-8866-05 od 23. studenoga 2006., I. okrivljena pravna osoba i II. okrivljeni kao odgovorna osoba u pravnoj osobi proglašeni su krivim jer u roku od 8 dana od dana dostave rješenja o nasljeđivanju nisu zadali nalog za plaćanje na teret računa Raiffeisen obveznoga mirovinskog fonda, čime su počinili navedeni prekršaj, te im je izrečena novčana kazna, i to: I. okrivljeniku u iznosu od 70.000,00 kn, a II. okrivljeniku u iznosu od 7.000,00 kn, uz obvezu naknade troškova postupka i naknade štete u iznosu od 6.430,60 kn.

Radi pobližeg upoznavanja s temom mirovinskih fondova te odgovora na pitanje: **Zašto banka nije izvršila isplatu?**, citirat ću dio dopisa koji je, u tekstu već navedena banka uputila Hrvatskoj javnobilježničkoj komori, a koji glasi:

“Naime, pitanje osnivanja, pravne osobnosti i imovine mirovinskih fondova kao i osnivanja i poslovanja mirovinskih društava za upravljanje mirovinskim fondovima, regulirana su odredbama Zakonom o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima (Narodne novine, br. 49/99 i 63/00). Citirani Zakon definira mirovinski fond kao fond posebne vrste, odnosno zasebnu imovinu bez pravne osobnosti, a koji se osniva radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova fonda i ulaganja tih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine fonda u svrhu osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima fonda. Mirovinskim fondom, obveznim ili dobrovoljnim upravlja mirovinsko društvo koje se osniva u pravnom obliku dioničkog društva ili društva s ograničenom odgovornošću, a čiji predmet poslovanja je isključivo osnivanje mirovinskog fonda i upravljanje tim fondom.

Nadalje, istim Zakonom je propisano da je Mirovinski fond u vlasništvu svojih članova, čija se pojedinačna vlasnička prava određuju s obzirom na iznos sredstava na njihovom računu, a imovina mirovinskog fonda mora se držati odvojeno od imovine mirovinskog društva. Imovinu mirovinskog fonda, mirovinsko društvo povjerava na pohranu i čuvanje “banci skrbniku” s kojom je mirovinsko društvo sklopilo ugovor o čuvanju te imovine.

Imovina mirovinskog fonda u banci skrbniku vodi se na posebnom računu i temeljem odredbe članka 81. citiranog Zakona može se koristiti samo za izvršenje

naloga od strane mirovinskog fonda. Upravo iz navedenih zakonskih odredbi proizlazi nepostojanje zakonske obveze temeljem koje bi Raiffeisenbank Austria d.d. zadala nalog za plaćanje kako na teret osnovnog računa obveznog mirovinskog fonda, tako i na teret računa Raiffeisen mirovinskog društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondom, niti na bilo koji drugi način raspolagala predmetnim novčanim sredstvima.

Pravni okvir za postupanje sa sredstvima na osobnom računu u slučaju smrti člana mirovinskog fonda također je utvrđen odredbama Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima i to odredbom članka 48. stavak 1. koji propisuje: “Ako član obveznog fonda umre prije ostvarivanja prava na mirovinu, prema članku 45. ili 47. ovog Zakona, a članovi obitelji imaju pravo na obiteljsku mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, ukupno kapitalizirana sredstva s računa tog člana obvezni fond će putem Središnjeg registra osiguranika prenijeti Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje koji će odrediti obiteljsku mirovinu na temelju ukupnog mirovinskog staža preminulog osiguranika, prema odredbama članka 74. do 82. Zakona o mirovinskom osiguranju.” U konkretnom slučaju, Raiffeisen obvezni mirovinski fond je postupio upravo na opisani način i sredstva s osobnog računa člana obveznog mirovinskog fonda, po nalogu HZMO-a upućenog putem REGOS-a, prosljedio na prijelazni račun REGOS-a.”

Rješenjem Visokoga prekršajnog suda Republike Hrvatske, posl. broj Gž-1081/07 od 27. veljače 2007., potvrđeno je prvostupanjno prekršajno rješenje jer su, bez obzira na to je li pravomoćno rješenje o nasljeđivanju zakonito ili ne, postojala obilježja prekršaja iz članka 46. st. 1. toč. 5. Zakona o platnom prometu u zemlji (Narodne novine 117/01) po kojem banka čini prekršaj, ako na temelju **sudskih** (a rješenje o nasljeđivanju iako ga donosi javni bilježnik je sudsko rješenje koje je donio povjerenik suda) i drugih ovršnih isprava te zakonskih ovlasti, ne ispostavi nalog za plaćanje s računa sudionika (čl. 20. st.2. toč. 3.).

Kako je javni bilježnik pridonio donošenju osuđujućega prekršajnog rješenja?

Javni bilježnik je pridonio donošenju osuđujućeg prekršajnog rješenja samom činjenicom da je u rješenje o nasljeđivanju unio kondemnatornu odredbu kojom se određuje da će banka izvršiti spornu isplatu.

Da su u rješenju o nasljeđivanju sredstva na osobnom računu ostavitelja kod mirovinskog fonda utvrđena kao ostavinska imovina, a bez odredbe kojom se određuje da će banka izvršiti isplatu, ne bi postojala obilježja opisanog prekršaja jer sudskom odlukom ne bi bila naložena nikakva isplata.

Navedeni slučaj iz prakse potaknuo me na obradu ove teme jer je očito da u nekim stvarima više postupamo po inerciji, onako kako su to radili sudovi dok je provođenje ostavinskog postupka bilo u njihovoj nadležnosti (koji su nakon promjena propisa također i dalje postupali upravo po inerciji), nego primjenjujući Zakon na način kako je to u njemu propisano.

II. PРАВNA ПРИРОДА I САДРЖАЈ ИЗРЕКЕ РЈЕШЕЊА О НАСЛЈЕДИВАНЈУ

Sadržaj rješenja o nasljeđivanju propisan je člankom 226. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03). Stavkom 1. toga članka propisano je da rješenjem o nasljeđivanju sud utvrđuje tko je ostaviteljevom smrću postao njegov nasljednik i koja su prava time stekle i druge osobe.

Stavkom 2. propisan je sadržaj rješenja o nasljeđivanju kako slijedi:

1. prezime i ime ostavitelja, ime jednog od njegovih roditelja, datum rođenja, državljanstvo i po mogućnosti ostaviteljev jedinstveni matični broj građana, te za osobe umrle u braku i njihovo prezime koje su imale prije sklapanja braka;
2. oznaku nekretnina s podacima iz zemljišnih knjiga potrebnima za upis, kao i oznaku pokretnih stvari i drugih prava, za koja je sud utvrdio da ulaze u ostavinu;
3. prezime i ime nasljednika, njegovo prebivalište, odnos nasljednika prema ostavitelju, nasljeđuje li ga kao zakonski ili oporučni nasljednik, a ako ima više nasljednika, i nasljedni dio svakoga pojedinog nasljednika izražen razlomkom, te po mogućnosti nasljednikov jedinstveni matični broj građana;
4. je li i kako nasljednikovo pravo uvjetovano, oročeno ili opterećeno nalogom, odnosno inače ograničeno ili opterećeno i u čiju korist;
5. prezime i ime i prebivalište osoba kojima je u vezi s nasljeđivanjem ostavitelja pripalo pravo na zapis ili neko drugo pravo iz ostavine s točnom oznakom toga prava, te po mogućnosti njihov jedinstveni matični broj građana.

Iz samog sadržaja rješenja o nasljeđivanju, propisanog Zakonom, proizlazi da je ono prvenstveno (u pravilu) deklaratorne prirode.

Iznimke od navedenog pravila također su izričito propisane Zakonom i to člankom 228. kojim je propisano da će u rješenju o nasljeđivanju sud odrediti:

- da se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju provedu u zemljišnoj knjizi prijeko potrebni upisi u skladu s pravilima zemljišnoknjižnog prava;

- da se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju ovlaštenim osobama predaju pokretne stvari koje su pohranjene kod suda, javnog bilježnika ili po njihovu nalogu kod treće osobe;

- nužne mjere osiguranja ako je oporukom nasljedniku naloženo ispunjenje ili osiguranje obveza u korist osoba koje se nisu sposobne same brinuti o svojim pravima i interesima, ili radi osiguranja neke općekorisne svrhe.

Deklaratornu prirodu rješenja o nasljeđivanju potvrđuje i pravna teorija.

Tako, npr. u Bilješkama po predavanjima prof. dr. Č. Rajačića, koje je pripremio tada asistent a sada profesor Nikola Gavela (izdanje skupine studenata Pravnog fakulteta u Zagrebu, 1973), stoji cit.: "Rješenje o nasljeđivanju ima deklaratoran karakter jer su nasljednici stekli nasljedstvo još u času ostaviteljeve smrti. Tim rješenjem sud konstatira tko su nasljednici i legatari, koja su njihova prava te jesu li ograničena i u čiju korist kao i što čini ostavinu." Isto tako, spominje i iznimke sada propisane člankom 228. Zakona o nasljeđivanju.

Dr. Boris Vizner (Građansko pravo u teoriji i praksi, drugo prerađeno i dopunjeno izdanje, knjiga druga, izdanje "Štampa" Osijek, 1967) o ovoj temi piše: "Rješenje o nasljeđivanju ima d e k l a r a t o r a n, a ne konstitutivan ili kondemnatoran karakter, što će reći da spada među one odluke suda kojima se samo u t v r đ u j u konkretna nasljedna prava i nasljednopravni odnosi, nastali već u času ostaviteljeve smrti, slijedom čega se nasljedna prava i nasljednopravni odnosi rješenjem o nasljeđivanju ne mogu konstituirati, mijenjati ili ukidati, a niti se njime može tražiti izvršenje neke radnje, odnosno neko propuštanje ili trpljenje koje se temelji na takvim pravima. I konačno, pravomoćno rješenje o nasljeđivanju ima značenje i z v r š n o g n a s l o v a u tom smislu - što se na temelju njega - **po službenoj dužnosti provode svi upisi prava na nekretninama, koja su utvrđena u toku ostavinske rasprave**¹, kao i predaja pokretnina nasljednicima, koje su bile na čuvanju kod suda ili privremenog čuvara." Isti autor navodi i sljedeće: "Ostavinski sud ne može u rješenju o nasljeđivanju, odnosno eventualno posebno donesenom rješenju o legatu, narediti izvršenje legata, već on može jedino utvrditi legatara, sadržaj legata i onerata, a izvršenje legata može legatar tražiti samo u parničnom postupku."

Dr. Boris Vizner je taj tekst pisao u vrijeme dok je na snazi bio Zakon o nasljeđivanju iz 1955. godine,

¹ Zašto to danas više nije tako, bit će obrazloženo u nastavku

objavljen u "Službenom listu" FNRJ, br. 20/55.² Sadržaj rješenja o nasljeđivanju tim je Zakonom propisan člankom 225. koji se sadržajno bitno ne razlikuje od članka 226. Zakona o nasljeđivanju koji je danas na snazi, već postoje uglavnom jezične razlike, pa je znači citirano obrazloženje u vezi pravne prirode rješenja o nasljeđivanju i danas primjenjivo.

Dakle, sadržaj izreke (dispozitiva) rješenja o nasljeđivanju u širem smislu možemo podijeliti na:

A) deklaratoran dio koji se sastoji od:

- dijela koji se odnosi na podatke o ostavitelju;
- dijela kojim se utvrđuje što čini ostavinsku imovinu;
- dijela kojim se određuje tko su nasljednici ostavitelja i koji je njihov nasljedni dio, te eventualno postignut sporazum nasljednika o diobi;
- dijela koji se odnosi na podatke o osobama kojima je pripalo pravo na zapis ili neko drugo pravo s točnom oznakom tog prava.

B) uvjetno kondemnatoran dio kojim se temeljem članka 228. Zakona o nasljeđivanju određuje da će po pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju u zemljišnoj knjizi biti proveden potreban upis (niti ovdje se ne kaže da će se naložiti upis, pa zato i navodim da je to uvjetno kondemnatoran dio) u skladu s pravilima zemljišnoknjižnog prava, odnosno da će se ovlaštenim osobama predati pokretne stvari koje su pohranjene kod suda, javnog bilježnika ili po njihovu nalogu kod treće osobe; odnosno da će se odrediti nužne mjere osiguranja radi zaštite interesa osoba koje nisu sposobne same brinuti o svojim pravima i interesima, a oporukom je nasljedniku naloženo ispunjenje ili osiguranje obveza u korist takvih osoba ili pak radi ostvarenja neke općekorisne svrhe.

Izvan ovih zakonskih okvira (čl. 228. Zakona o nasljeđivanju) u izreci rješenja o nasljeđivanju nema mjesta nikakvom drugom kondemnatornom sadržaju, kako ne bi došlo do posljedica kao u primjeru s početka ovog teksta, koji nas uči da ona stara narodna "Od viška glava ne boli" nije uvijek bez neželjenih posljedica u praksi primjenjiva.

U praksi se pojavljuju i pitanja primjene naoko jasnih odredaba članka 226. stavak 2. Zakona o nasljeđivanju pa tako, npr.: Upisivati li u rješenje ili ne jedinstveni matični broj građana za ostavitelja, nasljednike, zapisovnike ... ? Upisivati li umjesto matičnog broja građana datum rođenja? Što znači prezime prije

² Izmjene su izvršene Zakonom o izmjenama Zakona o nasljeđivanju objavljenim u Službenom listu broj SFRJ 12/65; Pročišćeni tekst objavljen je u Službenom listu SFRJ 42/65; Ispravci Zakona objavljeni su u Službenom listu SFRJ 44/65 i 47/65; Dopuna pročišćenog teksta Zakona o nasljeđivanju, tada već kao republičkog zakona izvršena je Zakonom o dopunama Zakona o nasljeđivanju objavljenim u Narodnim novinama broj 47/78 od 28. studenoga 1978.

zaključenja braka (je li to rođeno ime odnosno tzv. djevojačko prezime ili je to za osobe koje su više puta zaključile brak, prezime prije zaključenja posljednjeg braka)? Što ako je ostavitelj u više isprava naveden s različitim imenom (npr. Petar, Pietro, Pere)? Kako treba opisati pokretne stvari ili prava (koliko opširno) koje čine ostavinsku imovinu? i sl.

Krenimo redom.

Pitanje jedinstvenoga matičnog broja građana

Činjenica je da u članku 226. st. 2. toč. 1., 3. i 5. stoji da će se po mogućnosti upisati i jedinstveni matični broj ostavitelja, nasljednika odnosno zapisovnika.

Logično bi bilo da se nakon izmjena Zakona o matičnom broju (Narodne novine 9/92 i 66/02) matični broj ne upisuje. Takav stav izrazili su i dr. sc. Jadranko Crnić i Ana -Marija Končić u Komentaru Zakona o nasljeđivanju, izdanje Organizatora Zagreb, 2003. (str. 474).

Smatram da bi za nasljednike, zapisovnike i druge osobe koje su ostvarile neko pravo iz ostavine, umjesto matičnog broja trebalo upisati njihove datume rođenja, jer to je uglavnom moguće utvrditi, a posebno bi datume rođenja trebalo upisivati ako se radi o nasljeđivanju nekretnina jer je člankom 228. Zakona o nasljeđivanju propisano da će se potrebni upisi u zemljišnoj knjizi provesti u skladu s pravilima zemljišnoknjižnog prava.

Člankom 44. Zakona o zemljišnim knjigama (Narodne novine 91/96, 107/2007) st. 2. propisano je da u ispravama na temelju kojih će se dopustiti zemljišnoknjižni upis, cit. "osobe protiv kojih i u čiju se korist upis zahtijeva, moraju biti navedene tako da ne postoji opasnost da ih se zamijeni s drugima (primjerice, navođenjem datuma rođenja, matičnog broja³ i sl.) ..."

U Pravilniku o obrascima u zemljišnoknjižnom postupku od 25. kolovoza 2004. (Narodne novine, br. 123 od 3. rujna 2004) u samim obrascima predviđeno je da se za stranke upisuju matični broj⁴ ili datum rođenja.

Slijedom toga, a primjenom pravila zemljišnoknjižnog prava, kada se radi o nasljeđivanju nekretnina u rješenje o nasljeđivanju trebalo bi upisati i datum rođenja nasljednika, a smatram da bi to bilo uputno radi pravne sigurnosti i u vezi drugih prava, upisanih u javne registre (dionice, udjele u fondovima branitelja, umirovljenika i sl.), jer bi time nasljednik bio nedvojbeno određen.

³ Već je obrazloženo zašto ne bi bilo uputno upisivati matični broj građana.

⁴ Kao pod 3.

Pitanje prezimena prije sklapanja braka

-
Smatram da je u konkretnom slučaju zakonodavac imao na umu rođeno ime odnosno tzv. "djevojačko prezime", a nikako prezime koje je, npr. osoba koja je zaključila više brakova, imala prije zaključenje posljednjeg braka.

Zaključak izvodim iz činjenice da je, već spomenutim člankom 225. Zakona o nasljeđivanju iz 1955. u st. 2. toč. 1. navedeno kako se za umrle udane ženske osobe upisuje i njihovo djevojačko prezime. Taj je stavak jezično, ali i suštinski izmijenjen na način da se više ne spominju "umrle udane ženske osobe", već se kaže "osobe umrle u braku i njihovo prezime koje su imale prije sklapanja braka", jer po proteku više od pedeset godina od donošenja prethodno spomenutog zakona, više nije rijetkost da i muške osobe koje su u braku nose prezime supruge ili oba prezimena. Naglasak je svakako na tzv. djevojačkom prezimenu.

Što ako je ostavitelj u različitim ispravama upisan s različitim imenima?

Ukoliko iz isprava koje su priložene spisu ne možemo sa sigurnošću utvrditi da se radi o istoj osobi, od nadležnoga matičnog ureda može se zatražiti potvrda o tome da se radi o istoj osobi, a koju matični uredi izdaju temeljem članka 42. stavak 4. Zakona o državnim maticama (NN 96/93) i članka 171. Zakona o općem upravnom postupku (NN 53/91).

Pitanje opisivanja pokretnih stvari i drugih prava

Točkom 2. stavka 2. članka 226., između ostaloga, propisano je da rješenje o nasljeđivanju sadrži "oznaku pokretnih stvari i drugih prava".

Koliko detaljno opisivati pokretnine i prava?

Povjerenstvo za stalno stručno usavršavanje Hrvatske javnobilježničke komore je u vezi ove problematike usvojilo ove zaključke:

A) dana 27. listopada 2006.:

"Iako je Zakonom o nasljeđivanju propisan sadržaj rješenja o nasljeđivanju, koji se odnosi na opis nekretnina, svakako prilikom opisivanja ostavinske imovine a pri pozivanju na rješenja koja se donose u upravnom postupku, njih treba precizirati tako da iz rješenja o nasljeđivanju nedvojbeno proizlazi što je nasljednik naslijedio, dakle, posebno pripaziti da se opišu klasifikacijskom oznakom (koja u stvari određuje konkretan predmet), urudžbenim brojem (kojim je određeno konkretno pismo u okviru premeta) i

datumom, kako bi nasljednici mogli ostvariti svoja prava."

B) dana 27. siječnja 2007.: pod. toč. 7, u vezi dopisa Središnje depozitarne agencije od 4. siječnja 2007, upućenog Hrvatskoj javnobilježničkoj komori, koji se odnosi na nasljeđivanje "dionica INA jp" a kojim se traži da se dionice u vlasništvu ostavitelja raspodijele na nasljednike u idealnim dijelovima, no da se odmah ne "razvrgava suvlasništvo" i da se u samom rješenju navede tko će od nasljednika koji su naslijedili dionice oznake INA-R-A, a nisu razvrgnuli suvlasništvo, biti u Agenciji nositelj suvlasničkog računa, zaključeno je:

"Za dionice INA-e, oznake INA-R-A, nema zapreke da se u rješenju o nasljeđivanju one raspodjele nasljednicima u idealnim dijelovima (bez razvrgavanja suvlasničke zajednice odnosno određivanja određenog broja dionica svakome od nasljednika) kako to predlaže Središnja depozitarna agencija, međutim, nema uporišta u Zakonu o nasljeđivanju niti u ma kojem drugom propisu u rješenju o nasljeđivanju navoditi tko će od nasljednika koji su naslijedili dionice oznake INA-R-A, a nisu razvrgnuli suvlasništvo, biti u SDA nositelj suvlasničkog računa (dakle, osoba koja prima sve obavijesti od Agencije i ostvaruje pravo na isplatu dividende, dok pravo na dividendu ostvaruju svi suvlasnici zajedno, dobiva PIN za suvlasnički račun, s time da dionicama smije raspolagati samo uz suglasnost ostalih suvlasnika).

Suvlasnike je poželjno poučiti o njihovim pravima glede navedenih dionica, a ukoliko žele odrediti tko će biti nositelj suvlasničkog računa, to uvijek mogu učiniti pisanom izjavom na kojoj će se ovjeriti njihovi potpisi."⁵

Podsjećam da je Hrvatska javnobilježnička komora zaprimila od Agencije za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja dopis, datiran 30. travnja 2004, koji je prosljeđen svim bilježnicima, kojim moli da se upravo radi provedivosti rješenja o nasljeđivanju, sredstva na računima ostavitelja kod mirovinskog fonda u rješenje o nasljeđivanju opisuju na sljedeći način:

"**Ukupna kapitalizirana sredstva** na osobnom računu ostavitelja, kao preminulog člana _____ OBVEZNOG MIROVINSKOG FONDA, broj računa: _____ (osobni račun evidentiran kod REGOS-a pod brojem _____) koja su predmet nasljeđivanja prema odredbi članka 49. Zakona o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN 49/99 i 63/00)".

Upravo s ciljem da nasljednici mogu ostvariti svoja prava treba voditi računa da se pokretnine i prava opišu tako da mogu biti razlikovane od drugih

⁵ Isti se zaključak može primijeniti i na dionice HT-a oznake HT-R-A.

pokretnina i prava pa ako se, npr. radi o motornom vozilu, da se prvenstveno navede broj šasije vozila jer to je ono što je kod svakog vozila nepromjenjivo, serijski brojevi oružja jer to je ono što točno određuje oružje, a i na to ukazuju i nadležne policijske uprave.

Primjera radi navest ću neke od uobičajenih opisa pokretnina i prava:

- Dionice prema potvrdi Središnje depozitarne agencije

- Primjerice, 30 dionica u obavijesti Središnje depozitarne agencije o stanju računa na dan _____, opisanih kao cit.: "oznaka računa: _____ - račun investitora, vlasništvo u cijelosti, oznaka vr. papira: _____, registracija vlasničke pozicije: _____ vrsta vl. pozicije/status otplate: slobodna pozicija/otplaćeno, postotak tem. kapitala: _____.

- Poslovni udjeli u društvu s ograničenom odgovornošću

- Primjerice, poslovni udjela u trgovačkom društvu AAA društvo s ograničenom odgovornošću za poslovno savjetovanje i trgovinu, upisanom u Sudskom registru Trgovačkog suda u _____ u registarskom ulošku s matičnim brojem subjekta (MBS) _____ koji odgovara temeljnom ulogu od _____ - što čini ukupni temeljni kapital društva.⁶

- Mirovina koju je ostavatelj primao u Republici Italiji

- Novčanog iznosa po osnovi neisplaćene mirovine, razlike mirovine sve s eventualno pripadajućim kamatama, a koju je ostavatelj primao od nadležnog mirovinskog osiguranja u Republici Italiji INPS, a putem Instituta Centrale delle Banche Popolari Italiane sa sjedištem u _____ Italija, s oznakom INPS _____.

- Tzv. umirovljenički dug, ukoliko se upisuje samo temeljem kazivanja nasljednika, dakle bez predočenja odgovarajuće isprave

- Tražbine s osnova Zakona o provođenju Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. svibnja 1998. (NN 105/2004), u neutvrđenom iznosu.

- Tzv. umirovljenički dug, ukoliko se upisuje temeljem predočenog Dokumenta o udjelima u umirovljeničkom fondu

- Prava na članstvo u Umirovljeničkom fondu i na isplatu obeštećenja sukladno utvrđenoj pripadajućoj razlici mirovine ostavatelja, prema Zakonu o provođenju Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. svibnja 1998. (Narodne novine 105/2004) po Dokumentu o udjelima u Umirovljeničkom fondu

⁶ Upućujem na odredbu članka 417 Zakona o trgovačkim društvima

HPB-INVEST d.o.o. od _____ godine, (serijski broj dokumenta: _____).

Ovdje svakako treba napomenuti da je Zakonom o provođenju Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. svibnja 1998. (NN 105/04) uređeno provođenje te odluke radi obeštećenja korisnika mirovina koje je nastupilo zbog djelomičnog usklađivanja mirovina za razdoblje od 1. rujna 1993. do 31. prosinca 1998. te je propisano da će se obeštećenje ostvariti putem posebnog fonda koji je osnovan posebnim zakonom. Zakonom je propisano tko sve ima pravo na obeštećenje kao i kako će se odrediti udjeli umirovljenika koji imaju pravo na obeštećenje, u posebnom fondu. Za nas kao povjerenike sudova, posebno je značajna odredba članka 5. stavak 2. navedenog zakona koja glasi: "U slučaju smrti korisnika mirovine nakon stupanja na snagu ovog Zakona, prava po osnovi ovog Zakona mogu ostvariti nasljednici prvoga nasljednog reda." Pravo po tom Zakonu je pravo na obeštećenje.

Postavlja se pitanje što učiniti ako je ostavatelj bio član Umirovljeničkog fonda, a nije imao nasljednika prvoga nasljednog reda i s tim u vezi može li se uopće razgovarati o pravu nasljednika na isplatu obeštećenja bez prijenosa na njih i prava na članstvo u Umirovljeničkom fondu?

U takvoj situaciji, a ako nasljednici traže da se članstvo u fondu odnosno pravo na obeštećenje utvrdi ostavinskom imovinom, pogodnija je prva predložena formulacija, jer se svakako radi o novčanoj tražbini. Nasljednici kojima tražbina od strane Fonda ne bude priznata, uvijek svoja prava mogu pokušati ostvariti u posebnom postupku.

- Prava i obveze iz Ugovora o stambenoj štednji ovisno o željama nasljednika⁷

- Prava i obveza iz Ugovora o stambenoj štednji broj _____ od _____ zaključenog sa _____ stambenom štedionicom.

ili

- Štednog uloga temeljem Ugovora o stambenoj štednji broj _____ od _____ zaključenog sa _____ stambenom štedionicom.

⁷ Ukoliko je ostavatelj bio štediša neke od stambenih štedionica kraće od 5 godina, nasljednike treba upozoriti da samo jedan od nasljednika temeljem sporazuma koji treba biti zaključen do okončanja ostavinskog postupka, može naslijediti prava i obveze iz ugovora koji je sa stambenom štedionicom potpisao ostavatelj i time ostvariti pravo i na držani poticaj, ali samo ako već nije stambeni štediša u istoj ili nekoj drugoj stambenoj štedionici. U vezi ovoga vidjeti čl. 16. i 21 Zakona o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje (NN 109/97 i 10/01).

- Obrt kao predmet nasljeđivanja

- Obrtnice odnosno prava i tražbina temeljem obrtnice broj _____ izdana od _____ dana, što uključuje i novčana sredstva na računima ostavitelja kao obrtnika kod _____ banke, broj _____ i pravo vlasništva sljedeće imovine unesene u obrt, npr.:

- osobnog vozila marke _____ tip _____ br. šasije _____.

Obrazloženje

Obrt je definiran člankom 1. Zakona o obrtu (NN 49/03, pročišćeni tekst) kao samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu s člankom 3. ovoga Zakona od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Po samoj definiciji, OBRT ne može biti predmet nasljeđivanja, već je to obrtnica, kako će biti obrazloženo u nastavku.

*Člankom 10. st. 1. istog Zakona propisano je da za obavljanje slobodnih, vezanih i povlaštenih obrta obrtnik mora imati obrtnicu, dok je člankom 30. st. 1. propisano da se nakon smrti obrtnika **OBRTNICA može prenijeti na njegove nasljednike. Dakle, po samom Zakonu prenosi se obrtnica a ne obrt.***

Postoje nasljednici koji žele nastaviti obrt ako za to ispunjavaju zakonske uvjete te oni temeljem odredbe članka 32. Zakona o obrtu trebaju prijaviti nadležnom županijskom uredu odnosno uredu Grada Zagreba tu svoju volju u roku od 30 dana od dana okončanja ostavinskog postupka te priložiti pravomoćno rješenje o nasljeđivanju.

Postoje i nasljednici koji su već do trenutka ostavinske rasprave obrt odjavili, ali su u vezi tog obrta npr. ostali otvoreni žiro-računi koji se kod banaka vode kao računi obrta, te iako obrt nije pravna osoba, banke sredstva na tim računima ne žele isplatiti nasljednicima ukoliko se iz rješenja o nasljeđivanju ne vidi "poveznica" između ostavitelja, obrta i tih računa, pa se sve to može riješiti upravo navedenom formulacijom opisa ostavinske imovine koja postoji temeljem ostaviteljevog obrta.

Dakle, pokretnine i prava treba opisati tako detaljno da nasljednici temeljem rješenja o nasljeđivanju, bez daljnjih "problema" mogu ostvariti svoja prava.

Pri tome je moguća i situacija da neki nasljednici nastavljaju djelatnost obrta, dakle na njih prelazi obrtnica, doka drugi to ne žele, a ostavitelj je svu svoju vrijedniju imovinu "unio u obrt".

Kako opisivati nekretnine?

Člankom 226. st. 2. toč. 2. Zakona o nasljeđivanju propisano je da rješenje o nasljeđivanju sadrži i oznaku nekretnina s podacima iz zemljišnih knjiga potrebnima za upis.

Člankom 10. st. 2. Zakona o zemljišnim knjigama propisano je da odluke sudova i druge vlasti o knjižnim pravima moraju sadržavati oznake i podatke o katastarskom broju i površini katastarskih čestica, kao i o katastarskoj općini u kojoj leže, onako kako su ti podaci označeni u zemljišnoj knjizi.⁸

Kako do danas u potpunosti nije dovršen postupak osnivanja EOP-zemljišnih knjiga, kako osim "klasične" zemljišne knjige postoji i "knjiga položenih ugovora", a također se vlasništvo stječe i postupkom polaganja isprava tamo gdje zemljišnih knjiga nema, postoje i razni načini opisivanja nekretnina kao ostavinske imovine, a da bi ti opisi bili potpuni u smislu Zakona o zemljišnim knjigama (bez obzira što neki z. k. odjeli provode upise temeljem rješenja u kojima su navedeni, npr. samo zemljišnoknjižni ulošci, bez navođenja ostalih podataka), **u nastavku ću navesti nekoliko primjera mogućih opisa nekretnine kao ostavinske imovine (svakako treba voditi računa i o tome kako bi sud koji provodi upis zatražio da nekretnina bude opisana, ako nam je praksa konkretnog suda poznata):**

- Stan upisan u knjigu položenih ugovora

- Dvosobnog stana broj 2 na trećem katu koji se sastoji od dvije sobe, kuhinje, kupaonice, hodnika i lođe ukupne površine 70 m², upisan u II. z.k. tijelu z. k. uložka 13, poduložak 12 K.O. Rijeka, a nalazi se u zgradi u Rijeci u Ulici brdo 3, sagrađenoj na k. č. br. 12/3 upisanoj u I. z.k. tijelu z. k. ul. 13, uključujući suvlasnički dio nekretnine, sastojeći se od zemljišta i zajedničkih dijelova zgrade povezan temeljem odredbe članka 68 i 370/4 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima s vlasništvom posebnog dijela nekretnine upisane u II. z. k. tijelu naprijed navedenog z. k. uložka K. O. Rijeka poduložak 12.

- Nekretnine u postupku preoblikovanja ručno vođenje zemljišne knjige u EOP zemljišnu knjigu, prema potvrdi suda izdanoj umjesto z. k. izvotka

- K. č. br. 123 građevinsko zemljište površine 500 m² upisano u postupku obnove i preoblikovanja ručno vođene zemljišne knjige u EOP zemljišnu knjigu za katastarsku općinu Klana, na osnovi Zakona o zemljišnim knjigama, posl. broj Z-1234/99/825 (Općinski sud u _____).

- Nekretnine na kojima je, radi osiguranja novčane tražbine vjerovnika u odnosu na ostavitelja, zasnovano fiducijarno vlasništvo

⁸ Ovo je ponekad nemoguće postići jer zemljišnoknjižni odjeli nekih sudova u nekim z. k. izvadcima uopće ne iskazuju površinu nekretnina (npr. Općinski sud u Šibeniku, Krku ...)

Ako se radi o fiduciji, zasnovanoj po odredbama Ovršnog zakona iz 1996. godine i noveli istog Zakona iz 2005. godine, prijenos vlasništva je bezuvjetan te bi se u tom slučaju kao ostavinsku imovinu moglo upisati sljedeće:

- Pravo na povrat vlasništva nekretnine upisane u zemljišnoj knjizi Općinskog suda u _____ i to k. č. br. _____ u naravi _____ površine _____, sve upisano u z. k. ul. _____ k. o. _____, koje vlasništvo je temeljem Ugovora o kreditu _____ od _____ preneseno na _____ banku.

Zemljišnoknjižni odjel Općinskog suda u _____ izvršit će uknjižbu prava vlasništva nasljednika na nekretnini iz prethodne točke, nakon što se ostvare pretpostavke za povrat vlasništva na ime ostavitelja uz istodobni upis brisanja zabilježbe da je vlasništvo preneseno radi osiguranja.

Ako se radi o fiduciji, zasnovanoj temeljem novele Ovršnog zakona iz 2003. godine, kada praktički vjerovnik postaje prethodni, a dužnik (ostavitelj) potonji vlasnik nekretnine, ostavinsku imovinu moglo bi se opisati kao:

- Potonje vlasništvo nekretnine upisane u zemljišnoj knjizi Općinskog suda u _____ i to k. č. br. _____ u naravi _____ površine, upisano u z.k.ul. _____ k. o. _____.

Zemljišnoknjižni odjel Općinskog suda u _____ izvršit će uknjižbu prava vlasništva nasljednika, kao potonjeg, na nekretnini iz prethodne točke.

Obrazloženje

Ako se radi o fiduciji, zasnovanoj po odredbama Ovršnog zakona iz 1996. godine i noveli istog Zakona iz 2005.⁹ godine, prijenos vlasništva je bezuvjetan, dok je vlasništvo stečeno radi osiguranja novčane tražbine temeljem odredaba novele Ovršnog zakona iz 2003. godine uvjetno te se upisuje kao prethodno vlasništvo, dok se dužnik (sada ostavitelj) upisuje kao potonji vlasnik.

Dakle, predmet nasljeđivanja neće biti nekretnina, već "pravo na povrat vlasništva" (ako se radi o bezuvjetnom prijenosu), odnosno "pravo na čekanje", kako to u članku objavljenom u časopisu "Javni bilježnik" br. 26 /2007 piše predsjednik Općinskog suda

⁹ Temeljem čl. 125. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona iz 2005. godine na prava i obveze iz sudskih i javnobilježničkih sporazuma u vezi prijenosa vlasništva radi osiguranja tražbina, sklopljenih između 11. kolovoza 1996. i 7. studenoga 2003, primjenjivat će se Ovršni zakon iz 1996. godine, za one sklopljene između 8. studenoga 2003. do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona iz 2005. godine, od 28. srpnja 2005. primjenjivat će se pravila Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona iz 2003. godine.

u Bjelovaru, Goran Milaković (ako se radi o uvjetnom prijenosu), s time da to "pravo na čekanje" proizlazi iz same formulacije "potonje vlasništvo".

Ukoliko se u vezi nekretnina na kojima je zasnovano fiducijarno vlasništvo u rješenju o nasljeđivanju kao ostavinska imovina upišu "pravo na povrat vlasništva" i "potonje vlasništvo" odnosno "pravo na čekanje", uopće nije potrebno, ni u kojoj fazi postupka, strankama stvarati dodatne troškove u vezi donošenja dopunskog rješenja o nasljeđivanju. Odnosno, nije potrebno raspoređivati nekretninu kao naknadno pronađenu imovinu tek kad nasljednici vrata dug, već će se kad dug bude vraćen, temeljem rješenja o nasljeđivanju i tabularne izjave vjerovnika, nasljednici uknjižiti kao vlasnici (kod bezuvjetnog prijenosa), odnosno kao potonji vlasnici (kod uvjetnog prijenosa), a da su pritom poštivana osnovna načela svakog sudskog postupka - načelo djelotvornosti i ekonomičnosti.

• Izvanknjižno vlasništvo i posjed

Često se izvanknjižno vlasništvo i posjed poistovjećuju. Međutim, treba voditi računa o tome da je posjed upisan u posjedovnim listovima koje vodi nadležni ured za katastar.

Poznato nam je da ponegdje katastarske oznake nekretnina nisu istovjetne u katastru i u zemljišnim knjigama.

Izvanknjižno vlasništvo je vlasništvo za koje postoji **titulus** (naslov stjecanja), a nedostaje **modus** (nije proveden upis u zemljišnoj knjizi) ili je stečeno temeljem zakona.

Da bismo nekretninu utvrdili kao izvanknjižno vlasništvo, a radi pravne sigurnosti, u rješenju o nasljeđivanju treba se pozvati na titulus stjecanja, a ako on nije rješenje o nasljeđivanju po kojem je ostavitelj stekao nekretninu opisanu kao izvanknjižno vlasništvo, uputno bi bilo provjeriti postoji li slijed isprava temeljem kojih bi se umjesto u zemljišnim knjigama upisanog vlasnika, kao vlasnik mogao upisati ostavitelj, da je to zatražio. Samo tada smo sigurni da opisujemo izvanknjižno vlasništvo a ne posjed.

Posjed kao faktično stanje možemo opisati kao:

- nekretnina prema posjedovnom listu broj _____ k. o., i to k. č. br. _____ u naravi _____ površine _____.

Izvanknjižno vlasništvo možemo opisati npr.:

- izvanknjižnog vlasništva nekretnina upisanih u zemljišnim knjigama Općinskog suda u _____, i to k. č. br. _____ u naravi _____ površine _____, koje je ostavitelj stekao temeljem pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju Općinskog suda u _____ posl. broj. O-___/___ od ___ g.

Nerijetko se događa da je ostavitelj (posebno kada se radi o ostaviteljima visoke životne dobi) u oporuci nasljednicima rasporedio nekretnine, ne navodeći njihove zemljišnoknjižne podatke, već samo njihove nazive po kojima su poznate ili su prijašnjim generacijama bile poznate. Tada je jedino moguće u rješenju o nasljeđivanju nekretnine opisati upravo riječima kojima ih je opisao ostavitelj u svojoj oporuci, ne navodeći pritom da se radi o izvanknjižnom vlasništvu ili posjedu (jer je to nemoguće provjeriti), već samo opisati nekretninu, kao npr.:

- nekretnina u vlastoručnoj oporuci ostavitelja datiranoj s _____ g., a proglašenoj dana _____ g., opisanih kao cit. "njava zvana Bregi u Plosni" i sl.

Naravno, u takvim slučajevima nasljednike očekuje mukotrpan postupak identifikacije nekretnina kao i eventualni sporovi s osobama upisanim u zemljišnim knjigama (ako ostavitelj nije upisan kao vlasnik), te će navođenje tih "narodnih imena" nekretnina u mnogome olakšati "posao" parničnom sudu.

• Pravo korištenja grobnog mjesta i oprema i uređaji izgrađeni

na grobnome mjestu

- Prava korištenja grobnog mjesta na mjesnom groblju _____ u _____

(dvostruka grobnica) sekcija _____, red _____, redni broj _____, s opremom i uređajima izgrađenim na navedenome grobnome mjestu.

Odredbom članka 15. stavak 3. Zakona o grobljima (NN 19/98) propisano je da nakon smrti korisnika grobnog mjesta korištenje grobnog mjesta stječu njegovi nasljednici. Odredbom istog članka u stavku 5. propisano je da se oprema i uređaji groba, izgrađeni na grobnome mjestu smatraju nekretninom pa stoga, ako se uz ustupanje grobnog mjesta prodaje ili na drugi način prenosi vlasništvo opreme, odnosno uređaja groba, novi korisnik grobnog mjesta dužan je o ustupanju upravi groblja priložiti i dokaz o uplaćenom porezu na promet nekretnina."

I samo uzgred napominjem da se nerijetko u praksi susrećemo sa zemljišnoknjižnim izvadcima za nekretnine u vlasništvu ostavitelja koji su bili korisnici prava na skrb izvan vlastite obitelji kao stalni smještaj kojeg je troškove snosio korisnik (znači sada ostavitelj)

svojim prihodima, dok je razliku do pune cijene smještaja plaćalo Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, te je u tim slučajevima temeljem odredbe članka 200. Zakona o socijalnoj skrbi, u vlastovnici "B" (dakle, ne u teretovnici "C" kao teret) izvršena zabilježba tražbine u zemljišnim knjigama na nekretninama u ostaviteljevom vlasništvu, koja se u z. k. izvratku iskazuje, kao npr.: "Temeljem rješenja Centra za socijalnu skrb od _____ g. zabilježuje se potraživanje u smislu čl. 200 Zakona o socijalnoj skrbi na nekretninama u A, za korist: REPUBLIKA HRVATSKA."

U ostavinskom postupku takvu nekretninu utvrđujemo ostavinskom imovinom i nije potrebno u rješenju o nasljeđivanju navoditi da postoji navedena zabilježba tražbine. Naime, Centar za socijalnu skrb je temeljem odredbe članka 197. st. 2. i 3. Zakona o socijalnoj skrbi, i članka 129 Zakona o nasljeđivanju, dužan nakon smrti takvog ostavitelja, zatražiti od onoga tko provodi ostavinski postupak podatak o svim osobama pozvanim na nasljedstvo (jer nasljedstvo prelazi na nasljednike u trenutku ostaviteljeve smrti), nakon čega će utvrditi jesu li nasljednici ujedno i osobe koje su bile ostaviteljevi "obveznici uzdržavanja prema posebnim propisima", te ako oni to nisu bili, tražbine koja je zabilježena u zemljišnim knjigama nema, a ukoliko jesu, utvrđuje se iznos sredstava na povrat kojih Ministarstvo ima pravo, te ga od nasljednika zahtijeva, nastavljajući postupak na način da utvrđuje materijalno stanje nasljednika, eventualno sklapanje sporazuma o povratu sredstava i podizanje tužbe ukoliko isti ne žele izvršiti povrat sredstava.

Dakle, Centar za socijalnu skrb nema praksu prijavljivati tražbinu u ostavinskom postupku.

I kada govorim o tome što sve treba, a što ne treba sadržavati rješenje o nasljeđivanju, moram se osvrnuti i na:

- odlučivanje o bračnoj stečevini u okviru ostavinskog postupka,
- utvrđivanje u izreci rješenja o nasljeđivanju ostaviteljevih dugova.

Odlučivanje o bračnoj stečevini u okviru ostavinskog postupka

Upravo s obzirom na zakonom propisan sadržaj rješenja o nasljeđivanju te na deklaratoran karakter tog rješenja i na ono što se u ostavinskom postupku utvrđuje a ne određuje, u rješenju o nasljeđivanju svakako nije mjesto odredbama o bračnoj stečevini.

Ukoliko su nasljednici suglasni s time da, npr. stan koji je upisan kao vlasništvo ostavitelja, s osnova bračne stečevine čini imovinu njegove supruge u 1/2 dijela, u ostavinskoj raspravi raspraviti će se isključivo 1/2

dijela stana, jer je samo taj dio ostavinska imovina. U rješenju o nasljeđivanju nema mjesta nalaganju nadležnom zemljišnoknjižnom odjelu da se 1/2 dijela nekretnina s osnove bračne stečevine upiše kao vlasništvo supruge ostavitelja.

Međutim, ovu se situaciju može riješiti, ako su nasljednici o svemu suglasni, na način da se ipak formalno čitava nekretnina utvrdi kao ostavinska imovina te da se u zapisniku utvrdi sporazum nasljednika u vezi raspodjele nekretnine na način da supruzi ostavitelja pripadne 1/2 dijela nekretnine, uvećane za pripadajući joj nasljedni dio u drugoj polovici idealnog dijela nekretnine.

I suprotno, ako ostavitelj nije upisan kao vlasnik nekretnina već njegova supruga, a svi su suglasni da 1/2 dijela tih nekretnina čini ostavinsku imovinu s osnove bračne stečevine, moguće je eventualno isto utvrditi kao izvanknjižno vlasništvo. Međutim, tada ne postoji mogućnost da se u tom smislu naloži uknjižba u zemljišnim knjigama 1/2 dijela nekretnina na nasljednike, jer niti sam ostavitelj nije uknjižen. Dakle, nasljednici će u drugom postupku ipak morati ishoditi tabularnu ispravu, podobnu za upis ostavitelja kao vlasnika u 1/2 dijela nekretnine s osnova bračne stečevine, kako bi se temeljem te isprave i rješenja o nasljeđivanju mogli uknjižiti kao vlasnici.

Moguće je svakako da, kako se radi o nadživjelom bračnom drugu i djeci ostavitelja, bračni drug na djecu darovanjem prenese suvlasnički dio za koji priznaje da je, u stvari, imovina ostavitelja. Problem nastaje kada je neko od djece samo ostaviteljevo dijete, a ne i dijete njegova bračnog druga, pa bi u slučaju takvog darovanja postojala obveza plaćanja poreza na promet nekretnina, čega nema kod nasljeđivanja kad se radi o prvom nasljednom redu.

Međutim, smatram da u izreci rješenja nema mjesta navođenju da 1/2 dijela nekretnina predstavlja izvanknjižno vlasništvo temeljem tzv. "bračne stečevine", već da naprosto nekretninu treba utvrditi izvanknjižnim vlasništvom, bez navođenja osnove stjecanja.

Upućujem na rješenje Županijskog suda u Velikoj Gorici, GŽ-1454/04 od 21. srpnja 2004, kojim je odbijena žalba nasljednika protiv rješenja zemljišnoknjižnog suda i kojim je zemljišnoknjižni sud uskratio provesti uknjižbu na nasljednike upravo u slučaju kakav je maloprije opisan. U obrazloženju rješenja navodi se da nije bilo mjesta dozvoli upisa jer se u rješenju o nasljeđivanju prilikom odlučivanja o 1/2 dijela nekretnine sud vodio pravima bračnih drugova, vezanih uz imovinu koju su stekli svojim radom za vrijeme trajanja braka. Međutim, da je riječ o predmnijevi koja se utvrđuje u parničnom postupku

u svakom onom slučaju kada se prava bračnih drugova dovode u pitanje. Isto tako navodi se da za potrebe zemljišnoknjižnog postupka, u trenutku pokretanja ostavinskog postupka ostaviteljica nije bila zemljišnoknjižni vlasnik nekretnina, pa sud slijedom toga nije mogao niti provesti uknjižbu temeljem rješenja o nasljeđivanju u tom dijelu. S obzirom da za stanje u zemljišnim knjigama vrijedi predmnijeva neoborive presumpcije istinitosti (presumptio iuris et de iure), nije bilo moguće odlučivati o dijelu nekretnina upisanim u zemljišne knjige na način kao da one pripadaju, odnosno kao da su vlasništvo ostaviteljice, a ne vlasnika upisanog u zemljišne knjige (ostavitelja).

Moguće je u rješenju o nasljeđivanju temeljem sporazuma nasljednika (ili naloga iz oporuke) ustanoviti neku od osobnih služnosti iz Zakona o vlasništvu (npr. pravo stanovanja), što je moguće ovako opisati:

- Utvrđuje se pravo služnosti stanovanja na ostavinskoj nekretnini iz toč. I a) izreke ovog rješenja, a za korist ANKE ANIĆ rođene dana _____ g., rođene (djevojačko prezime) iz _____ Ulica _____ kbr. _____, supruge ostavitelja.

Ova formulacija upisuje se u toč. II. izreke nakon što su proglašeni nasljednici ostavitelja.

U točkoj III. trebalo bi onda stajati:

- Zemljišnoknjižni odjel Općinskog suda u _____ nakon pravomoćnosti ovog rješenja izvršit će uknjižbu prava vlasništva nasljednika na ostavinskoj nekretnini, navedenoj pod I. a) sve kako je to navedeno u toč. II. izreke rješenja, te prava služnosti stanovanja na ostavinskoj nekretnini iz toč. I. a) izreke ovog rješenja za korist ANKE ANIĆ, rođene dana _____ g., rođene (djevojačko prezime) iz _____ Ulica _____ kbr. _____, supruge ostavitelja.

Utvrđivanje u izreci rješenja o nasljeđivanju ostaviteljevih dugova

Sve smo više svjedoci "pritisaka" banaka koje putem nasljednika zahtijevaju da se u rješenje o nasljeđivanju upisuju i dugovi ostavitelja po osnovi raznih ugovora o kreditu i sporazuma. Svjedoci smo i toga da su neki javni bilježnici podlegli pritiscima.

I opet se moramo vratiti na sam početak, na odredbu članka 226. st. 2. toč. 2. Zakona o nasljeđivanju koja glasi:

"- Oznaku nekretnina s podacima iz zemljišnih knjiga potrebnima za upis, kao i oznaku pokretnih stvari i drugih prava, za koja je sud utvrdio da ulaze

u ostavinu"; i na dikciju toč. I. izreke rješenja o nasljeđivanju koja, koliko mi je poznato, u praksi većine ili svih sudova glasi: "I. Utvrđuje se da se ostavinska imovina sastoji od: _____".

Moramo se vratiti i na teoriju nasljednog prava, na razliku između pojmova "ostavina" i ostavinska imovina".

Pojam ostavine je širi pojam od pojma ostavinske imovine, jer pored ostavinske imovine, tj. onog skupa apsolutnih subjektivnih građanskih prava imovinskog karaktera ostavitelja, obuhvaća još i one eventualno postojeće pasivne stavke koje proizlaze iz imovinske mase ostavitelja, a to su njegove obveze i dugovi uz pretpostavku njihove prikladnosti prelaženja na nasljednike.

Iz stavka 2. članka 226. Zakona o nasljeđivanju nedvojbeno proizlazi da rješenjem o nasljeđivanju utvrđujemo što čini ostavinsku imovinu, a ne što čini ostavinu. Ne utvrđujemo dugove i obveze. Dugovi i obveze prelaze na nasljednike po samom zakonu, naravno pod pretpostavkom da se nasljedstva nisu odrekli, i samo do visine vrijednosti naslijeđene ostavinske imovine.

Vjerovnici imaju u Zakonu o nasljeđivanju razrađene institute za ostvarivanje svojih prava (npr. odvajanje ostavinske imovine od imovine nasljednika), a svoje tražbine mogu ostvarivati i u parničnom postupku protiv osoba koje su naslijedile ostavinsku imovinu.

III. KOME SE DOSTAVLJA PRAVOMOĆNO RJEŠENJE O NASLJEĐIVANJU¹⁰

Člankom 227. stavak 2. propisano je:

"Pravomoćno rješenje o nasljeđivanju dostavit će se nadležnoj poreznoj upravi."

U prilog tvrdnji da je sud odnosno javni bilježnik kao njegov povjerenik, dužan pravomoćno rješenje o nasljeđivanju dostaviti isključivo poreznoj upravi, i nikom drugom, pozivam se na referat pod nazivom "Uloga javnih bilježnika prema novom Zakonu o nasljeđivanju" iz rujna 2003. godine, autora Damira Kontreca, sada suca Županijskog suda u Varaždinu, odnosno u vrijeme pisanja referata, predsjednika Općinskog suda u Varaždinu koji piše, cit.: "Rješenje o nasljeđivanju mora se dostaviti svim nasljednicima i zapisovnicima, bez obzira na dane nasljedničke izjave, odnosno punomoćnicima stranaka, a pravomoćno rješenje o nasljeđivanju javni bilježnik će dostaviti i nadležnoj poreznoj upravi (čl. 227 ZN).

Zašto su sudovi dostavljali pravomoćno rješenje o nasljeđivanju zemljišnoknjižnim odjelima na provedbu?

- Zato jer su na snazi bila Pravna pravila iz § 84. bivšeg Zakona o zemljišnim knjigama, koji glasi:

"1) Po službenoj dužnosti obavljaju se naročito oni zemljišnoknjižni upisi, čiji su osnovi u tijeku ostavinske rasprave utvrđeni u obliku koji odgovara uvjetima uknjižbe, ako sudionici nisu podnijeli molbu, koja odgovara postojećim zakonskim uvjetima. Ovo upisivanje odredit će ostavinski sud, čim isprava o uručenju zaostavštine dobije pravnu snagu, ako se kod toga suda nalaze isprave, potrebne za dozvolu upisa, ili ako je osnova za zemljišnoknjižni upis koja odluka ostavinskog suda.

2) Ako sudionici nisu protivno zahtijevali, ove će se naredbe po službenoj dužnosti izdati tek po proteku šest nedjelja posle pravosnažnosti uručenja zaostavštine.

3) Prijepise, potrebne za zbirku isprava i za obavijest poreznih vlasti, mora stranka pravodobno podnijeti ostavinskom sudu. U protivnom slučaju ovi će se prijepisi po službenoj dužnosti napraviti, a za njih će se uzeti dvostruka pristojba, određena za službeno ovjerene prijepise.

4) Ako se zemljišna knjiga, u kojoj se ima izvršiti upisivanje, ne vodi kod ostavinskog suda, onda će ovaj sud zamoliti nadležni zemljišnoknjižni sud za izvršenje upisa."

I u ovoj odredbi prvenstveno se očekuje od stranaka da podnesu molbu za upis, a tek ako to one nisu učinile, sud će, ali ne prije isteka šest tjedana od pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, upis provesti po službenoj dužnosti, a prijepis isprave za zbirku isprava (koji je z. k. odjelu trebala dostaviti stranka) izvršit će po službenoj dužnosti i od stranke naplatiti dvostruku pristojbu.

Zbog ove odredbe u pravnoj teoriji toga doba svuda je naglašeno provođenje upisa temeljem rješenja o nasljeđivanju po službenoj dužnosti.

Ne treba pritom zaboraviti da se radilo o drukčijem pravnom poretku u kojem se vlasništvo dijelilo na društveno i privatno, u kojem je privatno vlasništvo bilo ograničeno, te je upravo uknjižbom po službenoj dužnosti država imala kontrolu nad opsegom privatne imovine pojedinca.

¹⁰ Vidjeti uvod referatu

Danas važećim Zakonom o nasljeđivanju, kako je već rečeno, propisano je da će u rješenju o nasljeđivanju sud odrediti da se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju provedu u zemljišnoj knjizi potrebni upisi u skladu s pravilima zemljišnoknjižnog prava. **Ova odredba praktički čini rješenje o nasljeđivanju tabularnom ispravom podobnom za zemljišnoknjižni upis prema pravilima zemljišnoknjižnog prava. I samo to.**

Zakon o zemljišnim knjigama (Narodne novine 91/96) stupio je na snagu 1. siječnja 1997. i ne sadrži odredbe o uknjižbi po službenoj dužnosti već naprotiv, člankom 15. st. 3. određuje:

“3) Kad se na temelju odluke suda, odluke drugog tijela, nasljeđivanjem ili na temelju zakona steklo pravo bez upisa u zemljišnu knjigu, stjecatelj je ovlašten ishoditi upis stečenog prava u glavnu knjigu po odredbama ovog zakona.”

Člankom 55. istog zakona odluka suda (a to je i rješenje o nasljeđivanju) svrstana je u javne isprave na temelju kojih se može dopustiti uknjižba (dakle, argumentum a contrario, i ne mora se dopustiti uknjižba, a posebno ne po službenoj dužnosti).

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine 91/96) člankom 128. st. 1. i 2. propisuje:

“1) Nasljednik stječe vlasništvo naslijeđenih stvari u času otvaranja nasljedstva, ako zakonom nije drukčije određeno.

2) Nasljednik je ovlašten ishoditi upis prava vlasništva nekretnine u zemljišnoj knjizi.”

Sudovi su (vjerojatno ne svi sudovi) nakon prestanka važenja spomenutih Pravnih pravila, naprosto nastavili staru praksu dostavljanja pravomoćnih rješenja o nasljeđivanju zemljišnoknjižnim odjelima, a neki i uredima za katastar na provedbu.

Što se tiče ovog dijela referata, a s ciljem da razmotrimo problem i drugim, a ne samo mojim očima, citirat ću, svakako uz njegov pristanak, što o tome misli kolega Dragan Katić, predsjednik Građanskog odjela Županijskog suda u Rijeci:

“Završno, nisam najsigurniji (ovim se problemom drugostupanjski sud doista nije bavio, a niti sam konzultirao dovoljno pisanih informacija – stoga se ispričavam za ovakvu «nesigurnost») je li ispravan zaključak referata (iako osobno nemam ništa protiv) prema kojem se pravomoćno rješenje o nasljeđivanju

(od strane suda) ne dostavlja po službenoj dužnosti zemljišnoknjižnom sudu na provedbu.

U komentaru članka 228. ZN-a kolege J. Crnića (Zakon o nasljeđivanju, dalje: Komentar, Organizator, Zagreb 2003, stranica 477.) ističe da ovaj članak odgovara članku 227. ZN dosadašnjeg ZN-a. U komentaru starog ZN-a (J. Crnić, Zakon o nasljeđivanju, dalje: DZN, Narodne novine, Zagreb, 1980) također nema posebnog naputka o dostavljanju rješenja o nasljeđivanju na provedbu zemljišnoknjižnom sudu. Međutim, u DZN-u na stranici 584. za primjer br. 9, koji je izradio cijenjeni kolega Crnić, navedeno je da se rješenje o nasljeđivanju dostavlja z.k. odjelu po pravomoćnosti. Takve upute u primjeru br. 12 na stranici 674. Komentara nema, ali se u napomeni upućuje na odredbe članka 226. i 228. ZN-a. Kolega J. Crnić nigdje ne navodi da između dvije pravne norme postoji bitna razlika, a u komentaru je izostao i (očekivani) osvrt na eventualnu bitnu razliku između tih članaka pa i u svezi sa sadržajem ZZK-a.

Postojeća sudska praksa je bila takva da se rješenje od strane suda bez daljnega dostavljalo na provedbu zemljišnoknjižnom sudu i to po službenoj dužnosti. Provjerom kod Općinskog suda u Rijeci (upit tajniku suda) ustanovilo se da javni bilježnici s područja ovog suda dostavljaju pravomoćna rješenja na provedbu zemljišnoknjižnom sudu.

Odredba članka 228. ZN-a upotrebljava izričaj – sud će **odrediti** da se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju **provedu u zemljišnoj knjizi potrebni upisi u skladu s pravilima zemljišnoknjižnog prava.**

Prema odredbi članka 108. stavak 2. ZZK-a, kad zemljišnoknjižni upis **određuje drugi sud** ili drugo nadležno tijelo, a ne zemljišnoknjižni sud, zemljišnoknjižni sud će se ograničiti na ispitivanje je li upis odredilo za to nadležno tijelo te je li upis provediv s obzirom na stanje zemljišne knjige, a glede ostalih pretpostavki odlučuje onaj sud ili drugo tijelo koje upis dopušta.

“S obzirom na tekstualni sadržaj članka 228. ZN-a, tj. riječi «sud će odrediti» te posebno izričaj «provedu», a imajući na umu i odredbu članka 108. ZZK-a, neovisno od nedostatka posebne pravne norme koja bi to izričkom nalagala, a cijeneći i zakonske odredbe koje ste pravilno spomenuli, nameće se zaključak da se na temelju ovakvog propisa rješenje o nasljeđivanju, nakon pravomoćnosti, ipak mora dostaviti z. k. sudu na provedbu. Dakle, ne bi se radilo samo o sadržaju puke tabularne isprave već o radnji koja se ima realno okončati - provedbom upisa (jasno, ukoliko je moguć - o čemu uvijek odlučuje z. k. sud). U protivnom, da je zakonodavac ovaj dio rješenja o nasljeđivanju ograničio samo na sadržaj tabularne isprave, tada bi pravna norma mogla i morala sasvim drugačije glasiti, tj. onako kako glasi članak 128. stavak 2. ZV-a. Druga je, pak, stvar treba li dostavljanje pravomoćnog rješenja učiniti javni bilježnik ili sud kojemu je dostavljen pravomoćan spis. Odredba članka 227. stavak 1. ZN-a odnosi se na dostavu nepravomoćnog rješenja o nasljeđivanju, a stavak 2. na dostavu pravomoćnog rješenja i to poreznoj

upravi i tu bi sve bilo jasno. Kako postoje izričite odredbe iz članka 244. ZN-a, a posebice ona iz stavka 4. ZN-a, koja propisuje kada i u kojim slučajevima javni bilježnik vraća spis (nakon pravomoćnosti), ali bez bilo kakvih daljnjih obveza, a kako za javnog bilježnika (koji ipak nije isto što i sud) nije propisana dužnost predmetne dostave po službenoj dužnosti, već samo vraćanje pravomoćnog spisa, mišljenja smo se da bi se ostavinski spis nakon pravomoćnosti vraćao sudu, te bi potom taj sud po službenoj dužnosti, koja isključivo za sud izvire iz sadržaja članka 228. ZN-a, rješenje o nasljeđivanju po službenoj dužnosti prosljedio z. k. sudu. Ovakvo «usklađivanje» stvarnog stanja, nastalog nasljeđivanjem i z. k. stanja u konačnici je sukladno i temeljenom načelu zemljišne knjige prema kojem ona istinito i potpuno odražava činjenično i pravno stanje zemljišta (članak 8. stavak 2. ZZK-a). Svakako, ovo pitanje ostaje za moguću raspravu te traženje najpravičnijeg rješenja koje će biti sukladno svrsi i cilju zakona.”

Neki javni bilježnici upozoravaju da sudovi s njihova područja više neće provoditi uknjižbu temeljem rješenja o nasljeđivanju koje im je uz dopis dostavio na provedbu javni bilježnik, uz obrazloženje da je jedini tko može podnijeti prijedlog za upis, upravo nasljednik (npr. Općinski sud u Trogiru).

Dostava pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju katastru, da ili ne?

Iz ovog primjera idemo u drugu krajnost, a to je **zahtjev Područnog ureda za katastar u Opatiji**, koji zahtijeva od javnih bilježnika da mu dostavljaju ne samo primjerak pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju već i preslike svih spisima priloženih z. k. izvadaka.

Zakon o nasljeđivanju niti jednom odredbom ne spominje dostavu pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju uredu za katastar, čak niti u kontekstu utvrđenja da će se u katastru provesti određeni upisi, kao što je to primjer s odredbom da će se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju provesti odgovarajući upisi u zemljišnim knjigama.

Činjenica je da je člankom 4. Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (Narodne novine br. 16 od 9. veljače 2007) propisano da su podaci katastra nekretnina temelj za zemljišne knjige koje vode zemljišnoknjižni sudovi, da su podaci državne izmjere i katastra nekretnina temelj za vođenje i drugih službenih očevidnika u svezi s prostorom koji se vode prema tom Zakonu ili drugim propisima, a stavkom 3. propisano je da su sudovi i tijela državne vlasti dužni područnim uredima za katastar, odnosno tijelu nadležnom za katastarske poslove Grada Zagreba dostaviti svoja rješenja i presude koje utječu na podatke u katastru nekretnina odmah po njihovoj pravomoćnosti.

Pitanje je li rješenje o nasljeđivanju to rješenje kojim se utječe na podatke u katastru nekretnina?

Prije je u tekstu utvrđeno da se rješenjem o nasljeđivanju samo **utvrđuje** nasljedno pravo i nasljednopravni odnosi. Realno postoji mogućnost da je rješenje o nasljeđivanju u zemljišnim knjigama neprovedivo, da su nasljednici npr. inzistirali da se nekretnine koje čine ostavinsku imovinu utvrde temeljem starog z. k. izvotka, tvrdeći da nema promjena, a do promjena je došlo, da je npr. nakon izdavanja z. k. izvotka za potrebe ostavinskog postupka, kupac za kojeg nasljednici nisu znali, podnio prijedlog za uknjižbu svog prava vlasništva na nekretnini koja je utvrđena kao ostavinska imovina i sl.

Dakle, rješenje o nasljeđivanju nije to sudsko rješenje kojim se utječe na podatke u katastru nekretnina. Takvo bi rješenje bilo pravomoćno rješenje zemljišnoknjižnog suda kojim se dopušta uknjižba temeljem rješenja o nasljeđivanju, a koliko mi je poznato, zemljišnoknjižni odjeli općinskih sudova takva rješenja bez odgađanja, upravo u skladu s navedenom odredbom Zakona o državnoj izmjeri i katastru, dostavljaju područnim uredima za katastar i time je ispunjena obveza suda iz člana 4. st. 3. tog Zakona.

U prilog ovoj tvrdnji ide i odredba članka 60. Pravilnika o katastru zemljišta (Narodne novine 84 od 13. kolovoza 2007) te odredba članka 65. Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, koje ću citirati u cijelosti.

Čl. 60. Pravilnika o katastru zemljišta glasi:

“Promjene glede nositelja prava na zemljištu (upis vlasnika i ovlaštenika u posjedovne listove) provode se u katastru zemljišta sukladno odredbama članka 65. Zakona.

Postupak za provođenje promjena iz stavka 1. ovog članka pokreće se na zahtjev stranke kojem se prilaže odgovarajuća isprava o vlasniku i ovlašteniku zemljišta ili po službenoj dužnosti kada nadležni katastarski ured zaprimi obavijest o promjeni nositelja prava na zemljištu zemljišnoknjižnog suda ili drugog tijela javne vlasti.

Članak 65. Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina glasi:

“Promjene glede nositelja prava na zemljištu (npr. vlasnika i ovlaštenika u posjedovne listove) provode su u katastru zemljišta na temelju obavijesti koju čini **rješenje zemljišnoknjižnog suda** ili na temelju pravomoćnog rješenja područnog ureda za katastar, odnosno ureda Grada Zagreba donesenog u upravnom postupku.

Ako se **postupajući po obavijesti zemljišnoknjižnog suda** utvrdi da pravni prednici upisani u neki posjedovni list odgovaraju pravnim prednicima upisanim u zemljišnu knjigu, promjene glede prava na zemljištu provest će se na temelju rješenja zemljišnoknjižnog suda.

Upis vlasnika i ovlaštenika u posjedovne listove provodi se u katastru zemljišta na temelju pravomoćnog rješenja područnog ureda za katastar, odnosno ureda Grada Zagreba donesenog u upravnom postupku **kada stranka podnese zahtjev** kojem se prilaže odgovarajuća isprava o vlasniku i ovlašteniku zemljišta ili ako se, postupajući po obavijesti zemljišnoknjižnog suda, utvrdi da pravni prednici upisani u neki posjedovni list ne odgovaraju pravnim prednicima upisanim u zemljišnu knjigu.

Ako je rješenjem o nasljeđivanju u ostavinskoj masi, neka imovina na temelju katastarskih podataka utvrđena **kao izvanknjižno vlasništvo**, upis nositelja prava na zemljištu provest će se na temelju pravomoćnog rješenja područnog ureda za katastar, odnosno ureda Grada Zagreba **donesenog u upravnom postupku**.

Odgovarajućom ispravom iz st. 3. ovog članka smatra se ugovor ili odluka suda odnosno druge nadležne vlasti.

Ako se **postupajući po zahtjevu stranke** utvrdi da isprava iz stavka 5. ovog članka ima nedostatke koji dovode u sumnju njenu vjerodostojnost ili druge nedostatke koji priječe provedbu promjene u katastru zemljišta, **stranci** će se pisano odrediti rok u kojem je dužna priložiti ispravu na temelju koje je moguće provesti upis u katastru zemljišta.

Ako podnositelj zahtjeva u određenom roku na priloži valjano ispravu, zahtjev iz stavka 1. ovog članka će se odbiti.

U slučaju spora postupak za upis vlasnika, odnosno ovlaštenika će se prekinuti do rješenja spora.

Uz upis ovlaštenika na posjedovnome se listu označuje i vrsta ovlaštenja (koncesija, plodouživanje, zakup i sl.).

Potpuno jasno iz citiranih odredbi proizlazi da područnom uredu za katastar zemljišnoknjižni sud dostavlja svoje rješenje o provedenom upisu promjene u vezi određene nekretnine u zemljišnim knjigama, ili to čini stranka koja pokreće upravni postupak (sud odnosno povjerenik suda nije taj koji može pokrenuti upravni postupak) u kojem se određuje (ili odbija) upis u katastru zemljišta.

Ne postoji propis po kojem bi područni ured za

katastar temeljem rješenja o nasljeđivanju kojeg bi mu dostavio javni bilježnik (ili sud) mogao provesti ma kakav upis (jer to može po službenoj dužnosti samo kada podatke dobije od zemljišnoknjižnog suda i samo kada se podaci o pravnom predniku podudaraju s onima iz katastra ili u upravnom postupku koji pokreće zainteresirana stranka - u slučaju nasljeđivanja - nasljednik).

To isto proizlazi i iz Rješenja Središnjeg ureda Državne geodetske uprave Zagreb klasa UP-II-932-07/06-07/245, Urbroj:541-04-3/4-06-02 od 17. studenoga 2006, u kojem izričito stoji da od suda odnosno javnog bilježnika dostavljena ostavinska rješenja ne treba tretirati kao zahtjev za provođenje promjena, već kao obavijest.

ZAKLJUČAK

U ovom tekstu sam izrazila mišljenja i stavove za koje smatram da su ispravni i na zakonu utemeljeni. Tema je ovako opširno obrađena upravo kako bih svoje stavove što temeljitije obrazložila i branila pred eventualno drugačijim mišljenjima, koja su svakako dobrodošla posebno ako su argumentirana.

Ako ovaj referat, nakon što ga raspravimo, te nakon što raspravimo i eventualna drugačija mišljenja od u referatu iskazanih, posluži zauzimanju jedinstvenih stavova radi ujednačavanja javnobilježničke prakse, onda je njegova svrha, po mojoj procjeni, u potpunosti ispunjena.

I na kraju, opet naprosto moram spomenuti već u ovom referatu citiranog kolegu Dragana Katića koji mi je ukazao na to da je tema koju sam obradila korisna, ne samo javim bilježnicima već i sucima, jer da upravo pogreške i nedovoljan opis imovine ostavitelja znaju biti uzrokom naknadne parnice jer u takvom slučaju postoje izvjesne šanse da onaj tko želi izbjeći učinak pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju iz čl. 232. ZN-a, istakne da je propušteno raspraviti i odlučiti o nekoj nekretnini ili pokretnini koja je inače, ali nedovoljno opisana, bila predmet rješenja o nasljeđivanju.

PRAVNI IZVORI

1. Zakon o nasljeđivanju (NN 48/03)
2. Zakon o nasljeđivanju (SL FNRJ 20/55)
3. Zakon o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN 49/99 i 63/00)
4. Zakon o platnom prometu u zemlji (NN 117/01)
5. Zakon o zemljišnim knjigama (NN 91/96, 107/07)
6. Pravilnik o obrascima u zemljišnoknjižnom postupku (NN 123/04)
7. Zakon o državnim maticama (NN 96/93)

8. Zakon o općem upravnom postupku (NN 53/91)
9. Zakon o provođenju odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. 5. 1998. (NN 105/04);
10. Zakon o stambenoj štednji (NN 109/97 i 10/01);
11. Zakon o obrtu (NN 49/03);
12. Zakon o grobljima (NN 19/98);
13. Pravna pravila bivšeg Zakona o zemljišnim knjigama;
14. Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (NN 16/07);
15. Pravilnik o katastru zemljišta (NN 84/07);
16. Bilješke po predavanjima prof. dr. Č. Rajačića (izdanje skupine studenata Pravnog fakulteta u Zagrebu, 1973, koje je pripremio tada asistent, a sada prof. Nikola Gavela)
17. Boris Vizner, *Građansko pravo u teoriji i praksi*, drugo prerađeno i dopunjeno izdanje, knjiga II, izdanje "Štampa" Osijek, 1967)
18. Jadranko Crnić i Ana Marija Končić, *Komentar Zakona o nasljeđivanju*, Organizator, Zagreb, 2003.

DRAGAN KATIĆ,
sudac Županijskog suda u Rijeci,
član Programskog vijeća i predavač
Pravosudne akademije Republike Hrvatske

Posebni nasljednopravni instituti

I. UVOD

Ciljevi ovog rada su, na što ukazuje i njegov naslov, kratko upoznavanje s nekim nasljedno-pravnim institutima koji nisu „svakodnevni“ ili točnije rečeno, koji se u praksi ne pojavljuju onoliko učestalo kako je to kod drugih nasljedno-pravnih instituta. Odmah na početku valja naglasiti da se radi o zakonodavnim rješenjima koja su se u svakodnevnoj praksi sudova pojavljivala nešto rjeđe nego drugi instituti, čak i manje negoli što bi se očekivalo, s obzirom na značaj ovih instituta na nasljedna prava stranaka, odnosno nasljednika i drugih osoba koje polažu neko pravo na ostavinu.

Međutim, to nikako ne znači da se u ostavinskim postupcima nećemo susretati s potrebom da ih primijenimo. Uz ostalo i zato jer se (neki od njih) pojavljuju rjeđe od drugih slučajeva, ti instituti zaslužuju posebnu pozornost, budući da glede njihove praktične primjene, čega smo neposredni svjedoci, nema dovoljno pisanih djela niti dovoljno svježe sudske prakse, koja bi u tom dijelu omogućila pravilnu i ujednačenu primjenu nasljedno-pravnog propisa (Zakon o nasljeđivanju - NN, 48/03 i 163/03, u nastavku teksta: ZN¹). Stoga smo svjedoci da ponekad dolazi do različitih pristupa (i odluka) u predmetima s jednakom ili sličnom činjeničnom i pravnom osnovom.

Obradit će se nekoliko instituta i to: Izračunavanje vrijednosti nužnog dijela, umanjeње raspolaganja za slučaj smrti i vraćanje darova, iz članka 71- 74. i 77-84. ZN, Izdvajanje u korist potomaka koji su privređivali s ostaviteljem, iz članka 75. ZN, Izdvajanje kućanskih predmeta, iz članka 76. ZN, Uračunavanje darova i zapisa iz članka 89-101. ZN, te Odvajanje ostavine iz članka 140. ZN. Uz te institute, s obzirom da ih se izrijeком spominje u članku 226. stavak 3. ZN, koji propisuje sadržaj rješenja o nasljeđivanju, obrađeni su radi razjašnjenja i razlikovanja i neki dosta slični instituti kao što su: Pravo sunasljednika koji su živjeli ili privređivali u zajednici s ostaviteljem iz članka 143. ZN, te Dioba kućanskih predmeta iz članka 144. ZN.

II. IZRAČUNAVANJE VRIJEDNOSTI NUŽNOG DIJELA

Prema odredbi članka 71. ZN-a, vrijednost ostavine na temelju koje se izračunava vrijednost nužnog dijela utvrđuje se na sljedeći način:

1. Najprije treba popisati i procijeniti sva dobra koja je ostavitelj imao u času smrti, računajući tu i sve ono čime je raspolagao oporukom, kao i sve njegove tražbine, pa i one koje ima prema nekom nasljedniku, osim tražbina koje su očito nenaplative.

2. Od utvrđene vrijednosti dobara koja je ostavitelj imao u času smrti odbija se iznos ostaviteljevih dugova, iznos troškova popisa i procjene ostavine i troškova pokopa ostavitelja.

3. Tako dobivenom ostatku pribraja se vrijednost svih darova koje je ostavitelj učinio na bilo koji način nekom zakonskom nasljedniku, bez obzira nasljeđuje li ostavitelja, pa i darova učinjenih nasljednicima koji se odriču nasljedstva, kao i onih darova za koje je ostavitelj naredio da se ne uračunaju nasljedniku u njegov nasljedni dio.

4. Tome se pribraja i vrijednost darova koje je ostavitelj u posljednjoj godini svoga života učinio drugim osobama koje nisu zakonski nasljednici, osim manjih uobičajenih darova. Neće se uzimati u ovaj račun te se neće pribrajati vrijednost darova učinjenih za postignuće općekorisnih svrha, kao ni darova koji se na temelju samoga zakona ne uračunavaju nasljedniku u njegov nasljedni dio (odgovara članku 33. DZN-a).

Do primjene ove zakonske odredbe dolazi isključivo onda kad nužni nasljednik postavi jasan zahtjev u pravcu ostvarenja ovog prava. U navedenoj zakonskoj odredbi sadržana su pravila prema kojima se utvrđuje tzv. „obračunska vrijednost“ ostavine, a to je ona vrijednost koja služi kao temelj za izračunavanje nužnog dijela svakog pojedinog nužnog nasljednika. Ako je oporučitelj povrijedio nužni dio, ne samo oporukom nego i darovanjima za života, na zahtjev nasljednika pristupa se (u ostavinskom postupku) izračunavanju nužnog dijela. Neki cijenjeni autori pravnih djela iz imovinskoga i stvarnog prava smatraju da je izračunavanje nužnog dijela složen postupak (o tome autori Vedriš-Klarić)², stoga se, respektirajući navedeno mišljenje glede te radnje ističe najosnovnije i pri tome će se ovu operaciju, radi pojednostavljenja i preglednosti, podijeliti u četiri cjeline:

¹ Danom primjene ZN-a (3. 10. 2003.) pretao je važiti Zakon o nasljeđivanju – NN, 52/71,78/78 i 56/00, u nastavku testa: DZN)

² Osnove imovinskog prava – Narodne novine, Zagreb, 1992, stranica 530.

A/ UTVRĐIVANJE OSTAVINSKE AKTIVE

Prvotno valja utvrditi sve imovinske objekte iz kojih se sastoji ostavina, pa se u tu svrhu popisuju i procjenjuju sva dobra koja je ostavitelj imao u trenutku smrti, s tim da popis obuhvaća: sve nepokretne i pokretne stvari koje su bile u ostaviteljevom neposrednom posjedu u času njegove smrti, sve ono čime je raspolagao oporukom, sve tražbine ostavitelja, pa i one koje ima prema nekom nasljedniku, osim onih koje su očito nenaplative. Nasljednikov dug ulazi u popis kao dio ostavinske aktive tako da se on uračunava u njegov nasljedni dio, pa ukoliko bi premašivao odnosni nasljedni dio, tada je nasljednik dužan vratiti višak, a dug koji je ostavitelj oprostio nekom nasljedniku valja tretirati kao dar ostavitelja tom nasljedniku.

O tome što ne ulazi u obračunsku vrijednost ostavinske aktive:

- pri utvrđivanju obračunske vrijednosti uzima se u obzir samo ona imovina za koju je neprijeporno da je u trenutku smrti pripadala ostavitelju (izraz pripadala ovdje označava pravo vlasništva);
- u vrijednost ne ulazi imovina koja se izdvaja iz ostavine u korist potomaka koji su privređivali s ostaviteljem, kao ni izdvojeni kućanski predmeti (članak 75. i 76. ZN), iako popis obuhvaća i tu imovinu;
- ne uzimaju se u obračun očito nenaplative tražbine, (ali, ako je naplativost dvojbena, takve se tražbine uračunavaju);
- ponekad će posebnim i dodatnim provjerama biti potrebno prosuditi stupanj ne/naplativosti određene tražbine).

Za sam način popisa mjerodavne su odredbe iz članka 194-198. ZN-a, uz napomenu da se one primjenjuju na odgovarajući način, s obzirom na razlike u opsegu popisa. Istodobno, s popisom se obavlja i procjena popisanih dobara i to po prometnoj vrijednosti stvari u trenutku ostaviteljeve smrti (redovito se provodi uz pomoć odgovarajućega sudskog vještaka ili sudskog procjenitelja).

Nakon svega smo utvrdili da ostavinska aktiva u ovom slučaju iznosi, primjerice, 900.000,00 kn.

B/ UTVRĐIVANJE OSTAVINSKE PASIVE

U ostavinsku pasivu ulaze:

- ostaviteljevi dugovi (u iznos dugova uključuju se i nenamirene porezne obveze, doprinosi i druga javna davanja, te sve nedospjele obveze koje su nastale za života ostavitelja, primjerice, neplaćeno zakonsko uzdržavanje, i slično);
- troškovi popisa i procjene ostavine (izdaci za rad sudskih vještaka, procjenitelja, pristojbe, trošak čuvanja pologa ili depozita novca i dragocjenosti kod banke, itd.);
- troškovi pokopa ostavitelja (ulaze samo stvarni i uobičajeni troškovi pokopa kao i izdaci za potrebno uređenje grobnog mjesta-groba-grobnice, što zapravo uključuje stavljanje uobičajene nadgrobne oznake koja slijedi već na pokopu ili odmah neposredno

nakon pokopa, dok trošak za neko kasnije podizanje nadgrobnog spomenika ne bi ulazio u sastavni dio troškova pokopa ostavitelja).

O tome što ne ulazi u obračunsku vrijednost ostavinske pasive:

- troškovi i nagrada izvršitelja oporuke (članak 62.ZN), te troškovi i nagrada skrbnika ostavine – članak 128. ZN, ali isto tako i privremenog skrbnika ostavine – članak 200. ZN.

Nakon svega smo utvrdili da ostavinska pasiva, primjerice, iznosi 60.000,00 kn.

C/ UTVRĐIVANJE ČISTE OSTAVINE

Odbijanjem ostavinske pasive od utvrđene vrijednosti aktive dobiva se tzv. «čista vrijednost ostavine», koja je osnovni element obračunske vrijednosti ostavine.

Dakle, u našem primjeru čistu ostavinu dobili smo računskom operacijom (odbijanja): 900.000,00 - 60.000,00 kn = 840.000,00 kn

D/ PRIBRAJANJE VRIJEDNOSTI DAROVA

Pribraja se vrijednost svih darova koje je ostavitelj bilo kada i na bilo koji način učinio nekom zakonskom nasljedniku, kao i darova koje je ostavitelj u posljednjoj godini svog života darovao drugim osobama, osim uobičajenih manjih darova. Opisano pribrajanje darova predstavlja tzv. idealnu kolaciju kojoj je svrha tek da se utvrdi osnovica za izračunavanje nužnog dijela pojedinoga nužnog nasljednika i stoga se ovakvo pribrajanje bitno razlikuje od instituta uračunavanja darova i zapisa (u nasljedni dio) iz članka 89. ZN (Collatio bonorum). O tome što se smatra darom jasno određuje članak 72. ZN.

O tome koji se darovi ne uzimaju u obzir:

- uobičajeni manji darovi, kao što su svaki manji prigodni darovi, npr. za rođendan, imendan, sklapanje braka, uspjeh u školi, na poslu i slično. Svakako da su u odluci o tome što je uobičajeni manji dar kumulativno odlučne dvije okolnosti: 1. uobičajenost dara i 2. vrijednost dara, s tim da se obje okolnosti imaju prosuditi prema shvaćanju društvene sredine u kojoj stranke žive, prema mjesnim prilikama i, zapravo, običajima mjesta u kojem se darovanje zbilo, te konačno imovinskim prilikama darovatelja i obdarenika. Uobičajeni manji dar, u pravilu, nije dar dan prilikom vjenčanja kćeri, koji obično predstavlja tzv. djevojačku opremu ili vjenčani dar, a negdje se naziva još i «miraz», «dota», itd., jasno ukoliko i ovaj dar iz tih razloga nije - uobičajeni dar manje vrijednosti;
- izdaci koje je ostavitelj imao za uzdržavanje zakonskih nasljednika te njihovo obvezno školovanje;
- dobra koja su od ostavitelja dobili njegovi potomci i njegov bračni drug na temelju sporazuma o ustupu i raspodjeli imovine za života;
- darovi učinjeni za života ostavitelja, primjerice, darovi u neku dopuštenu društveno korisnu svrhu, kao što su konstituiranje zaklade, radi se o privilegiranim

darovima, ali samo ukoliko nisu dani u obliku zapisa jer ih tada treba obuhvatiti kao dobra koja je ostavitelj imao u času smrti i s kojima je raspolagao oporukom.

Za uračunavanje dara prijeko je potrebno da je daroprimatelj osoba koja je po zakonskom redu pozvana na nasljedstvo – pribrajanje se ne odnosi na dar kojeg je ostavitelj darovao svom bratu u vrijeme dok mu je ovaj bio najbliži živi srodnik, ako se kasnije tom bratu rodilo dijete koje ga je (obdarenog brata) nadživjelo zajedno s ostaviteljem.

Dakle, u ovom slučaju vrijednost darova, primjerice, iznosi 450.000,00 kn.

Nakon pribrajanja dobiva se tzv. „obračunska vrijednost ostavine“ te se potom određuju nužni dijelovi nasljednika. Oni se određuju tako da se od obračunske vrijednosti ostavine oduzme ukupan iznos svih nužnih dijelova, tj. masa koja kao nužni dio pripada svakog od nasljednika (nezavisno od njihovih nasljedničkih izjava), nakon čega preostaje tzv. raspoloživi dio kojim je ostavitelj mogao slobodno raspolagati.

PRIMJER: *Ostavitelj ima suprugu, te dvoje djece, sina i kćer. Svu svoju imovinu ostavitelj je pravno valjanom oporukom, sastavljenom pred svjedocima, ostavio supruzi s kojom je u braku živio više od 40 godina, dok djeci nije ostavio ništa. Djeca su u ostavinskom postupku podnijela zahtjev za nužni dio, ističući da im je otac raspoloživi rečenom oporukom povrijedio njihovo zakonsko pravo na taj dio nasljedstva. Oporučna nasljednica izjavljuje da odluku o tome prepušta sudu. Ostavitelj je za života darovao svom sinu nekretninu (gradilište) u vrijednosti od 280.000,00 kn, dok je kćeri prilikom vjenčanja dao na ruke novčani dar od 170.000,00 kn. Supruzi je tijekom braka u više navrata darovao zlatni nakit u ukupnoj vrijednosti od 17.500,00 kn, s tim da je u dobrotvorne svrhe šest mjeseci prije smrti darovao jedno novo kombi vozilo vrijedno 130.000,00 kn. Svom je najboljem prijatelju dva mjeseca prije smrti darovao kompletan ribički pribor vrijedan 1.600,00 kn.*

Primjenom instituta izračunavanje vrijednosti nužnog dijela utvrđeno je sljedeće:

a) ostavinska aktiva	iznosi	900.000,00 kn
b) ostavinska pasiva	iznosi	60.000,00 kn
c) čista ostavina	iznosi	840.000,00 kn
d) pribrajanje darova	iznosi	450.000,00 kn

Obračunska vrijednost ostavine: iznosi 1.290.000,00 kn

Napominje se da u obračunsku vrijednost, iz prije iznesenih razloga, u ovom primjeru nisu ušli darovi koje je ostavitelj darovao supruzi, dar u dobrotvorne svrhe te dar prijatelju. Darovi supruzi u 40 godina braka su uobičajeni manji darovi (zlatnina, nakit), dar u dobrotvornu svrhu (primjerice, kombi vozilo ustupljeno Domu zdravlja) ne ulazi u darove koji se pribrajaju, a isto tako i dar u vidu ribičkog pribora jer se taj dar može smatrati manjim uobičajenim darom (učinjen je najboljem prijatelju).

Prema odredbi članka 77. stavak 1. i 2. ZN-a, nužni je dio povrijeđen kad je ukupna vrijednost raspolaganja oporukom i/ili vrijednost darova tolika da zbog nje nužni nasljednik ne bi dobio punu vrijednost svoga nužnoga dijela (članak 70. stavak 5). Pri utvrđivanju ukupne vrijednosti oporučnih raspolaganja i darova uzimaju se u račun i oni darovi i raspolaganja oporukom za koja je ostavitelj naredio da se ne uračunaju nužnom nasljedniku u njegov nasljedni dio. (Ovaj članak odgovara članku 39. DZN).

(Obrazloženje primjera: Prema tome, u slučaju da oporuka ne postoji svaki bi od nasljednika dobio 1/3 od obračunske vrijednosti ostavine, tj. 430.000,00 kn, nužni dio prema zakonu iznosi 1/2 zakonskog dijela (1/2 od 1/3 = 1/6), dakle, u ovom je slučaju pojedinačni nužni dio odgovarajući 1/6 obračunske vrijednosti ostavine, odnosno novčano izražen nužni dio iznosi 215.000,00 kn. Dio ostavine s kojim ostavitelj nije mogao slobodno raspolagati iznosi 645.000,00 kn (ili 3x215.000,00 kn - predstavlja masu koja je kao cjelina trebala ostati svim nužnim nasljednicima). Raspoloživi dio s kojim je ostavitelj mogao slobodno raspolagati je preostali iznos od 645.000,00 kn ili 1/2 obračunske vrijednosti ostavine. U konkretnom slučaju sin je namiren u svom nužnom dijelu i nije oštećen jer je darovanjem gradilišta dobio više od nužnog dijela, dok je kći dobila tek 170.000,00 kn, što je manje od nužnog dijela, slijedom čega je njezin nužni dio (djelomično) povrijeđen i to za 45.000,00 kn (215.000,00 minus 170.000,00 iznosi: 45.000,00 kn). Dakle, jedan je zakonski nasljednik osnovano zatražio izračunavanje nužnog dijela, tvrdeći da mu je povrijeđen njegov nužni dio jer je raspolaganje oporukom toliko da kći nije dobila punu vrijednost svog nužnog dijela. Stoga kći ostavitelja mora biti namirena (tzv. dopuna do visine nužnog dijela) u ovoj vrijednosti za koju je povrijeđeno njezino nužno nasljedno pravo, dok s druge strane, oporučna nasljednica supruga istodobno dobiva ostavinu „umanjenu“ za taj iznos. Završno, da bi se uopće moglo zakonito odlučiti, rješenjem o nasljeđivanju valja utvrditi razmjerni dio, odnosno razlomak (članak 226. stavak 3. ZN) u kojem stoji povrijeđeni dio do punoga nužnog dijela (ostatak od 45.000,00 kn) i zapravo u kom dijelu taj dio sudjeluje u obračunskoj vrijednosti ostavine. Taj se (idealni) dio izračunava na osnovi odredbe članka 70. stavak 5. ZN-a, pa u ovom slučaju jer je u vrijednost nužnog dijela uključen dar kćeri od 170.000,00 kn, povrijeđeni dio iznosi 1/29³ dijela obračunske vrijednosti ostavine).

Kako bi trebalo glasiti rješenje o nasljeđivanju u dijelu izreke koji se odnosi na nasljednike (izostavljen dio koji opisuje ostavinsku imovinu):

³ Članak 70. stavak 5. ZN glasi: Nužni nasljednik na svaki način ima pravo na ime svog nužnog dijela dobiti onoliko vrijednost koliko na njega otpada kad se obračunska vrijednost ostavine podijeli s veličinom njegova nužnog nasljednog prava (vrijednost nužnog dijela). Razlomak se, u ovom slučaju u kojem nije povrijeđen nužni dio u cijelosti već samo djelomice, dobije kad se obračunska vrijednost ostavine podijeli s preostalom vrijednosti do punog nužnog dijela, tj. 1.290.000,00 : 45.000,00 = 28,66 /ili zaokruženo 29,00 / što predstavlja 1/29 dijela obračunske vrijednosti ostavine i to je idealni dio ostavine koji pripada kćerku ostavitelja.

II. Njegovim nasljednicima proglašavaju se na temelju oporuke te na temelju zakona (zbog utvrđene djelomične povrede nužnog dijela):

- **Ana Anić, pok. Marka, rođ. Zota, iz Rijeke**, (adresa prebivališta), **supruga ostavitelja, (oporučna nasljednica) za dio od 28/29 dijela;**

- **Meri Merić, ž. Tomislava rođ. Anić, iz Rijeke** (adresa prebivališta), **kći ostavitelja (nužna nasljednica) za dio od 1/29 dijela;**

III. Utvrđuje se da u odnosu na nasljednika Antu Anića, pok. Marka, iz Rijeke (adresa prebivališta), sina ostavitelja, raspolaganjem oporučitelja nije došlo do povrede vrijednosti nužnog dijela⁴.

Napominje se da je izreka rješenja o nasljeđivanju djelomice pojednostavljena - trebala bi sadržavati još i sve podatke o nasljednicima iz članka 226. stavak 2. ZN-a.

Sva raspolaganja učinjena oporukom (ili s više važećih oporuka) tretiraju se kao jedno raspolaganje, a pravo na nužni dio odnosi se na cjelokupnu ostavinu, s tim da se najprije umanjuju raspolaganja oporukom. Primarno je pravo nužnog nasljednika da dobije svoj dio u naravi. Dakle, raspolaganja za slučaj smrti koja su suprotna nečijem pravu na nužni dio – pobojna su (članak 70. stavak 2. ZN). U obrazloženju rješenja o nasljeđivanju trebalo bi ugraditi bitan dio sadržaja obrazloženja iz primjera jer bi tako bio vidljiv način obračuna, budući da se strankama i tijelima koja postupaju po eventualnoj žalbi mora omogućiti provjera svih odlučnih utvrđenja iz rješenja o nasljeđivanju, uz ostalo, u ovom se slučaju mora istaknuti:

- da je kći daroprimate ljica za 170.000,00 kn, jer to pribrajanje dara nije vidljivo iz izreke rješenja,

- da se neki darovi ne pribrajaju, te bi bilo korisno naglasiti još i to

- da je darovanje sinu izvršeno u okviru ostaviteljeva raspoloživog dijela.

Smatramo da je navedeno zapravo ono najbitnije u opisanom institutu, dok je sve ostalo dovoljno jasno iz postojećih zakonskih odredaba.

III. IZDVAJANJE U KORIST POTOMAKA KOJI SU PRIVREĐIVALI S OSTAVITELJEM

Prema odredbi članka 75. ZN-a:

(1) Neovisno o svome nasljednom pravu ostaviteljev potomak koji je s ostaviteljem živio u zajednici te je svojim radom ili davanjima pridonio da se njegova imovina poveća, časom njegove smrti stječe pravo na onoliki dio ostavine koji odgovara vrijednosti za koju se njegovim doprinosom imovina povećala dok su živjeli u zajednici.

(2) Tako izdvojeni dio ne spada u ostavinu te se ne

⁴ Smatramo da je i ovaj dio izreke koristan jer se u njemu na negativan način odlučuje o pravu nasljednika, čije pravo na nužni dio nije povrijeđeno. Kad bi ovaj dio izreke izostao, tada bi nasljednik mogao prigovarati da o njegovu pravu nije odlučeno (odlučuje se izrekom i samo ona postaje pravomoćna).

uzima u račun pri izračunavanju nužnog dijela, niti se uračunava nasljedniku u njegov nasljedni dio. (3) Pravo iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se samo na zahtjev ovlaštenika. Pravo na podnošenje zahtjeva prestaje pet godina od dana otvaranja nasljedstva. (Ovaj članak odgovara članku 37. DZN).

Obujam odnosno opseg ostavinske imovine utvrđuje se u trenutku otvaranja nasljedstva, pri čemu valja pripaziti da se u ostavinu ne uvrsti ono što tamo, s obzirom na stvarno stanje, ne bi spadalo. Upravo zbog toga postoji institut izdvajanja koji zahvaća samo pojedine predmete iz ostavine.

Prema tome, slijedom sadržaja pravne norme za **izdvajanje imovine** potrebno je ostvarenje nekoliko pretpostavki:

- da su ostaviteljevi potomci živjeli u zajednici s ostaviteljem;

- da su ostavitelju radom ili davanjima pridonijeli da se ostaviteljeva imovina poveća;

Postavlja se pitanje kako izraditi rješenje o nasljeđivanju ukoliko su nasljednici suglasni da se izvrši ovakvo izdvajanje, sudovi su prakticirali donositi jedno rješenje (o nasljeđivanju) u kojem su u izreci rješenja o nasljeđivanju provodili izdvajanje u korist potomaka. U svakom slučaju ne bi bilo pravno pogrešno niti ukoliko se izradi posebno rješenje (koje nije rješenje o nasljeđivanju), i to oslanjajući se na odredbu iz stavka 2. članka 75. ZN-a, dakle, radilo bi se o neobveznom sadržaju rješenja o nasljeđivanju (članak 226. ZN). Međutim, kako se radi o nasljedno-pravnom institutu koji je vezan, prije svega uz opseg ostavinske imovine, koju ostavinski sud bez daljnega mora utvrđivati, a time posredno i uz veličinu (vrijednost) nasljednog dijela, mislimo da bi za prava stranaka bez daljnega bilo korisno institut izdvajanja u korist potomaka u njegovoj realizaciji ugraditi u izreku rješenja o nasljeđivanju. Uostalom, ovakav stav na određen način „podržava“ i odredba iz članka 180. stavak 1. ZN-a jer će tijekom postupka, slijedom općeg pravila postupanja, sud paziti da prava stranaka budu što prije utvrđena i osigurana (inkvizitorsko načelo ostavinskog suda). S obzirom da do izdvajanja dolazi tek na zahtjev ovlaštenika tog prava, odluka ostavinskog suda o izdvajanju, nakon koje izdvojena imovina formalno više ne spada u ostavinu te se ostavina zapravo za taj dio realno smanjuje, imala bi uz deklaraciju i sui generis konstitutivan značaj.

Ukoliko bi se prihvatila ova sugestija, a poznato je da su sudovi donosili takva rješenja, izreka rješenja o nasljeđivanju u tom bi dijelu glasila (nakon što se u točki 1. izreke utvrdi ostavinska imovina):

II. Iz ostavine utvrđene u točki 1. izreke ovog rješenja u korist Ante Anića, pok. Marka, iz Rijeke (adresa prebivališta), sina ostavitelja, i z d v a j a s e sljedeća imovina (koja ne spada u ostavinu te se ne uzima u račun pri izračunavanju nužnog dijela, niti se uračunava nasljedniku u njegov nasljedni dio): (slijedi precizan popis imovine).“

Imovinu koja se izdvaja treba opisati onako kako je

određeno člankom 226. stavak 2. ZN, za pokretnine s potrebnim detaljima, da se može izvršiti nedvojbeno identifikacija izdvojene imovine, dakle, ne smiju ostati dvojbe koje daju više mogućih interpretacija. (*Tekst u zagradi izreke primjera koji ima svrhu objašnjenja nije nužan, ali se ponekad može koristiti*⁵).

Napominje se da je opisano izdvajanje različito od prava sunasljednika iz članka 143. ZN. Naime, prema odredbi tog članka:

(1) Na zahtjev sunasljednika koji je živio ili privredivao u zajednici s ostaviteljem, a i zapisovnika, sud može, kada to iziskuje opravdana potreba, odlučiti da mu se ostave pojedine stvari, pokretne ili nepokretne ili skupine stvari, koje bi pripale u dio ostalih nasljednika, a da im on vrijednost tih stvari isplati u novcu u roku koji sud prema okolnostima odredi. Rješenje suda kojim udovoljava tom zahtjevu ovršna je isprava.

(2) Sunasljednik koji je poljodjelac ne mora učiniti vjerojatnom opravdanu potrebu iz stavka 1. ovoga članka kad se radi o nasljeđivanju poljoprivrednog zemljišta i stvari koje služe obavljanju poljoprivredne djelatnosti.

(3) Za tako određeni iznos osobe iz stavka 1. ovoga članka imaju radi osiguranja iznosa koji im je dužan platiti do isplate zakonsko založno pravo na dijelovima ostavine dodijeljenima nasljedniku.

(4) Ako im u roku ne bude plaćeno, oni imaju pravo zahtijevati naplatu svoje tražbine ili predaju stvari koje bi im inače pripale na ime nasljednog dijela.

Prema ovoj zakonskoj odredbi sunasljednik koji je živio ili privredivao u zajednici s ostaviteljem može zahtijevati da mu se ostave pojedine stvari koje bi inače pripale u dio ostalih nasljednika. Pretpostavka tome je da to iziskuje opravdana potreba. Rješenje koje se u ovakvom slučaju donosi predstavlja ovršnu ispravu i to zapravo nije rješenje o nasljeđivanju, međutim, na osnovi izričite odredbe iz članka 226. stavak 3. ZN-a, takav sporazum, pa i u dijelu koji se odnosi na članak 143. ZN-a, treba unijeti u rješenje o nasljeđivanju. Po našem mišljenju, ne bi bilo nezakonito ukoliko bi se donijelo i posebno ostavinsko rješenje sa sadržajem izreke kao u dalje navedenom primjeru (bilo bi korisnije za ovrhu jer bi pravomoćnost mogla nastupiti neovisno od nekog drugog rješenja).

Izreka ovakvog rješenja o nasljeđivanju bi glasila (kad su primjerice izostavljeni stavak I. i II. izreke):

III. Ostavljaju se Anti Aniću, pok. Marka, iz Rijeke, (adresa prebivališta), sinu ostavitelja, (slijedi opis točno određenih pokretnih stvari, primjerice: osobno vozilo marke «Renault», tip «Modus», god. proizv. 2005., reg. oznake RI 522- GR⁶, te plavi plastični rezervoar za

⁵ Važi za svaki primjer izreke u ovom radu

⁶ Za vozilo obvezno koristiti podatke iz prometne dozvole, odnosno naznačiti, uz ostalo, sve bitne brojeve oznake iz prometne dozvole, eventualno i novu boju vozila, odnosno sve što je korisno kod

naftu zapremnine 2000 litara).

IV. Nalaže se Anti Aniću da ostalim nasljednicima na jednake dijelove (naznačiti ih imenom i prezimenom, odnosno potpunim identifikacijskim oznakama kako bi se na njihov zahtjev mogla provesti ovrha), **u roku od 30 dana od dana donošenja ovog rješenja isplati iznos od 10.000,00 kn** (novčanu protuvrijednost stvari iz stavka I. izreke ili točke 1. izreke), **pod prijetnjom ovrhe.»**

Valja istaknuti da se rok za izvršenje obveze isplatom određuje prema okolnostima svakog slučaja, uvažavajući dogovor stranaka i njihove imovinske interese. Ukoliko u roku ne dođe do plaćanja, sunasljednici imaju pravo zahtijevati naplatu svoje tražbine ili predaju stvari koje bi im inače pripale na ime nasljednog dijela.

IV. IZDVAJANJE KUĆANSKIH PREDMETA

Prema odredbi članka 76. ZN-a:

(1) Nadživjelom bračnom drugu i ostaviteljevima potomcima, koji su živjeli s ostaviteljem u istom kućanstvu u času smrti, pripadaju kućanski predmeti koji služe za zadovoljavanje njihovih svakodnevnih potreba, kao što su: pokućstvo, kućanski aparati, posteljina i slično, ali ne ako su ti predmeti znatnije vrijednosti.

(2) Tako izdvojeni predmeti ne uzimaju se u račun pri izračunavanju nužnog dijela niti se uračunavaju nasljedniku u njegov nasljedni dio.

(3) Osobe iz stavka 1. ovoga članka stječu izdvojene predmete u suvlasništvo, na jednake dijelove.

(Ovaj članak odgovara članku 38. DZN)

Temeljem ove zakonske odredbe, pravo na izdvajanje kućanskih predmeta imaju i ostaviteljevi unuci čiji je otac na životu, kao i njegovi daljnji potomci, koji su s ostaviteljem živjeli u istom kućanstvu, dakle, stupanj srodstva ovdje nije odlučan. To znači da ovaj institut mogu koristiti i potomci ostavitelja koji nisu ujedno i njegovi zakonski nasljednici (ali uz uvjet da su živjeli u istom kućanstvu s ostaviteljem). Ove se osobe u teoriji nasljednog prava smatraju tzv. zakonskim legatarima jer im predmeti iz ostavine pripadaju po sili zakona.

Izdvajaju se samo oni predmeti koji služe za zadovoljavanje svakodnevnih potreba, uz pretpostavku da ti predmeti nisu znatnije vrijednosti. «Znatnija vrijednost» je izričaj koji u takvom sadržaju predstavlja uobičajeni pravni standard, a to znači da će se od slučaja do slučaja morati utvrđivati ima li neki predmet znatniju vrijednost, dakle, imajući na umu i sve druge okolnosti, pa i mjesne prilike te običaje, imovinske prilike ostavitelja, itd.

U odnosu na sadržaj izreke rješenja o nasljeđivanju ostajemo kod svega što smo već rekli za izdvajanje iz

upisivanja novog vlasnika u prometnu dozvolu, slično i za brodice te sve pokretne stvari koje se vode u odgovarajućim očevidnicima ili imaju određene, odnosno na sebi utisnute registarske identifikacijske brojeve i podatke.

članka 75. ZN-a. To znači da bi ovakva izreka trebala glasiti:

II. Iz ostavine utvrđene u točki 1. izreke ovog rješenja u korist Ane Anić, pok. Marka, rođ. Zota, iz Rijeke, (adresa prebivališta), supruge ostavitelja, i z d v a j a j u s e sljedeći kućanski predmeti: ..... (slijedi opis predmeta)“, (jednako kao i kod članka 75. ZN-a).

Valja istaknuti da se od ovog instituta razlikuje tzv. «Dioba kućanskih predmeta» iz članka 144. ZN-a.

Naime, prema odredbi iz članka 144. ZN-a:

(1) Kućanski predmeti koji nisu znatnije vrijednosti, a služe za zadovoljavanje svakodnevnih potreba nasljednika koji je živio s ostaviteljem u istom kućanstvu koji nije njegov potomak ni njegov bračni drug, ostavit će mu se na njegov zahtjev, a njihova vrijednost uračunat će se u dio tog nasljednika.

(2) Ako vrijednost predmeta premašuje vrijednost nasljednog dijela, nasljednik kojemu su ti predmeti ostavljeni isplatit će ovu razliku ostalim nasljednicima u novcu. (Ovaj članak odgovara članku 151. DZN).

Ta se zakonska odredba odnosi na sunasljednike, ali one koji nisu ni potomak niti bračni drug ostavitelja. Na zahtjev tih osoba u razvrgnuću (diobi) nasljedničke zajednice mogu se u njihovu korist ostaviti kućanski predmeti. Ako se u ostavinskom postupku udovolji zahtjevu i takvoj osobi ostave kućanski predmeti tada se njihova vrijednost, za razliku od instituta iz članka 76. ZN-a, uračunava u dio tog nasljednika.

Ukoliko su svi u ostavinskom sporazumu suglasno predložili diobu i način diobe koja obuhvaća i kućanske predmete, takav se sporazum unosi u rješenje o nasljeđivanju na način koji određen člankom 226. stavak 3. ZN-a.

Izreka takvog rješenja o nasljeđivanju bi glasila (pod pretpostavkom da je i brat ostavitelja, uz njegovu suprugu i djecu, postao nasljednik ostavitelja na temelju oporuke):

III. Ostavljaju se Tomislavu Aniću, pok. Marka, iz Rijeke, (adresa prebivališta), bratu ostavitelja, sljedeći kućanski predmeti: ..... (slijedi opis točno određenih pokretnih stvari, primjer kao prije).

Postoji mogućnost da vrijednost ostavljenog predmeta premašuje vrijednost nasljednog dijela i tada će nasljednik, kojemu su na njegov zahtjev ostavljeni kućanski predmeti, isplatiti razliku ostalim nasljednicima u novcu.

Izreka takvog rješenja o nasljeđivanju bi glasila (izostavljena dio iz gornje izreke):

IV. Tomislav Anić, pok. Tome, iz Rijeke (adresa prebivališta), **brat ostavitelja, isplatit će ostalim nasljednicima** (naznačiti ih imenom i prezimenom, odnosno potpunim identifikacijskim oznakama), **iznos od 6.000,00 kn⁷.**»

⁷ Kad u rješenju nije naznačeno koliki se iznos ima isplatiti kojem od nasljednika, tada se smatra da se novčana svota ima isplatiti svima na jednake dijelove.

Zakon, za razliku od instituta iz članka 143. ZN-a, nigdje ne spominje da bi i ovakvo rješenje bilo ovršna isprava, stoga ovaj dio rješenja nema kondemnatorni sadržaj.

V. Uračunavanje darova i zapisa (Collatio bonorum)

Prema odredbi članka 89. ZN-a:

(1) Svakom se zakonskom nasljedniku prigodom diobe⁸ na zahtjev uračunava u nasljedni dio vrijednost svega što je dobio na dar od ostavitelja na bilo koji način.

(2) Vrijednost plodova i drugih koristi koje je nasljednik imao od darovane stvari sve do smrti ostaviteljeve ne uračunava se.

(3) Vrijednost dara ne uračunava se ako je ostavitelj izjavio u vrijeme darovanja ili kasnije, ili u oporuci, da se dar ne uračuna u nasljedni dio, ili se iz okolnosti može zaključiti da je to bila volja ostaviteljeva.

(4) Pri uračunavanju vrijede odredbe o nužnom dijelu, s time da se nužnom nasljedniku uvijek u vrijednost njegova nužnog dijela uračunavaju darovi koje je dobio. (Ovaj članak odgovara članku 51. DZN).

Taj institut predstavlja mjeru kojom se osigurava izjednačavanje zakonskih nasljednika istoga nasljednog reda (članak 8. stavak 3. i 4. ZN). S obzirom na to da je nasljeđivanje nenaplatan način stjecanja imovine, ne bi bilo pravedno kad bi oni zakonski nasljednici, koji su tijekom života ostavitelja bili darovani, potom sudjelovali u podjeli imovine iza smrti ostavitelja jednako kao oni nasljednici istoga nasljednog reda koji nisu primili nikakav dar ili dar manje vrijednosti. U svrhu izbjegavanja takvih razlika, međutim, ne vrijeđajući nužni dio, postoji ovaj institut pa se pomoću njega sva ona imovina koju je ostavitelj razdijelio tijekom života i ona koja mu je ostala u trenutku smrti, smatra jednom cjelinom.

Darovi i zapisi u nasljedni dio uračunavaju se na zahtjev nasljednika, zakonskih ili oporučnih, a ne po službenoj dužnosti – članak 101. ZN-a. Uračunavanje dara je opće pravilo, međutim, postoje izuzeci kada ne dolazi do uračunavanja i to:

- ako ga nasljednici ne traže (čl. 101. ZN),
- ako je sam ostavitelj odredio da se dar ne uračunava (čl. 89. stavak 3. i 90. st. 1. ZN),
- kad se na osnovi zakona darovi i druga davanja ne uračunavaju u nasljedni dio (čl. 71. st. 2, 94, 97. i 98. ZN).

Valja istaknuti da oni nasljednici (zbog odricanja itd.) koji ne nasljeđuju u svakom slučaju zadržavaju pravo na darove.

⁸ Podcrtani dio teksta nije postojao u ranijem propisu, tj. u članku 51. DZN-a, što znači da je u novom ZN-u različito od prijašnjeg rješenja, zakonodavac propisao da se ovaj institut primjenjuje isključivo u slučaju diobe sunasljednika, dakle, u ostavinskom postupku samo onda kad nasljednici suglasno predlože sporazum o diobi.

Iz odredbe članka 89. stavak 1. ZN-a, u kojem je istaknuto da se svakom nasljedniku pri diobi na zahtjev uračunava u nasljedni dio vrijednost svega što je dobio na dar, slijedi da se o uračunavanju darova odlučuje u **postupku razvrgnuća nasljedničke zajednice**, pa ukoliko su nasljednici suglasni da se sve radnje kao i dioba provedu u ostavinskom postupku, tek u tom slučaju javni bilježnik, jasno, još i na nedvosmislen zahtjev nasljednika, primjenjuje ovaj zakonski institut. U protivnom, ukoliko ovo pitanje nije riješeno u ostavinskom postupku, tada se ima i može riješiti u postupku razvrgnuća zajednice ili konačno u parnici. Kad se govori o načinu primjene ovog instituta, možda je najbolje citirati sudsku praksu: „Međutim, ako se radi o uračunavanju dara u nasljedni dio, u tom slučaju se ima postupiti u smislu čl. 51-55. ZN⁹: svakom se nasljedniku uračunava u nasljedni dio sve ono što je dobio od ostavitelja, s tim da ostali nasljednici dobiju iz ostavine odgovarajuću vrijednost, pa se tek poslije toga ostatak ostavine dijeli među svim nasljednicima, pod pretpostavkom da svi nisu dobili više nego što iznosi njihov nasljedni dio“. (VSH, Rev-3632/64, od 15. 1. 1965).

PRIMJER (Kad u ostavini ima dovoljno imovine)¹⁰:

Ako ostavinu čija je ukupna vrijednost 900.000,00 kn nasljeđuju tri sunasljednika, odnosno supruga, ostavitelja, te njegova djeca, tj. sin i kći u jednakim dijelovima (svaki u 1/3), a vrijednost primljenih darova iznosi: za suprugu 50.000,00 kn i za sina 100.000,00 kn, na zahtjev nasljednika (kćeri) izvršit će se međusobno izjednačavanje nasljednika na način da će prvotno kći ostavitelja primiti vrijednost od 100.000,00 kn te potom supruga vrijednost od 50.000,00 kn. Ostatak ostavine od 750.000,00 kn koji se dobije kad se od njega odbije iznos potreban za ujednačavanje (dakle, 900.000,00 – 150.000,00 = 750.000,00 kn) dijeli se na sve nasljednike razmjerno njihovim nasljedničkim dijelovima, tj. u ovom slučaju svakom po 250.000,00 kn. Na taj su način svi nasljednici jednako participirali u ostavinskoj imovini. (Primjer je maksimalno pojednostavljen).

Ukoliko bi se općenito mogao dati savjet za sadržaj izreke rješenja o nasljeđivanju u kojem je primijenjen institut uračunavanja darova, tada valja istaknuti da je:

– izreka rješenja o nasljeđivanju u ovom slučaju takva da je u njoj vidljiv samo krajnji sporazum nasljednika.

(Primjer za takvo rješenje o nasljeđivanju u literaturi postoji¹¹), dok se sve ostalo kod ovog instituta u samoj izreci rješenja, zapravo, ne vidi.

Kako se ono što slijedi u primjeni ovog instituta, zbog njegove specifičnosti najčešće pretvori u spor između sunasljednika, s tim da se spor svodi na prijeporne

činjenice o kojima ovisi uračunavanje u nasljedni dio (primjerice, dar darovan pred više od 20 godina onome kome je darovan u trenutku ostaviteljeve smrti, čini se vrijednosno malim ili obdarenik tvrdi da se u njegovu slučaju ne radi o darovanju već «vraćanju usluge» ili plaćanju onog što je roditelj po redovnom tijeku stvari ionako morao potrošiti), dakle, ističu se, uz ostalo, tvrdnje da ne predleži nenaplatan pravni posao, itd., što jasno dovodi do spora o činjenicama iz članka 222. stavak 2. ZN, to ipak ne vidimo previše praktične vrijednosti u nekom širem i daljnjem obrazlaganju ovog instituta.

Završno valja istaknuti da će i sami nasljednici, kad u ostavinskom postupku predlože sporazum o diobi (razvrgnuću), već ukalkulirati darove u svoje nasljedne dijelove, odnosno da će oni iznoseći svoj dogovor razmisliti o pravednom sporazumu. Stoga bi u takvom slučaju, po našem mišljenju, bilo pogrešno inzistirati na posebnom upozorenju koje bi se odnosilo na uporabu ovog instituta (on se konačno primjenjuje samo na zahtjev nasljednika), pa nije za očekivati da će se javni bilježnici, u primjeni novog ZN-a, značajnije baviti institutom iz članka 89. ZN-a.

VI. ODVAJANJE OSTAVINE (SEPARATIO BONORUM)

Prema odredbi članka 140. ZN-a:

- (1) Ostaviteljevi vjerovnici mogu zahtijevati u roku od tri mjeseca od otvaranja nasljedstva da se ostavina odvoji od imovine nasljednika, ako učine vjerojatnim postojanje tražbine i opasnost da bez odvajanja ne bi mogli namiriti svoju tražbinu.
- (2) U tom slučaju nasljednik ne može raspolagati stvarima i pravima ostavine, niti se njegovi vjerovnici mogu iz njih naplatiti, dok se ne naplate vjerovnici koji su zahtijevali odvajanje.
- (3) Ostaviteljevi vjerovnici koji su zahtijevali to odvajanje mogu naplatiti svoje tražbine samo iz sredstava ostavine.
- (4) Odvojenoj ostavini sud može postaviti skrbnika.
- (5) Na zahtjev ostaviteljevih vjerovnika sud može odrediti čuvanje odvojene ostavine. Troškove povjeravanja ostavine na čuvanje dužni su snositi vjerovnici koji su to zahtijevali.
- (6) Ako vjerovnik koji je zahtijevao odvajanje nema ovršnu ispravu ili ako već prije nije pokrenuo postupak radi ostvarenja svoje tražbine, dužan je pokrenuti postupak radi ostvarenja tražbine u roku koji mu odredi sud rješenjem o odvajanju ostavine. Ako vjerovnik ne pokrene postupak na koji je upućen u roku koji mu je određen, sud će po službenoj dužnosti svoje rješenje o odvajanju ostavine staviti izvan snage.
- (7) O zahtjevu vjerovnika sud odlučuje rješenjem u ostavinskom postupku. Žalba protiv tog rješenja ne odgađa njegovu provedbu.

(Ovaj članak odgovora članku 146. DZN-a).

⁹ U pitanju su odredbe iz DZN-a.

¹⁰ Primjer iz: Kreč-Pavić, Komentar ZN-a, Narodne novine, Zagreb, 1964.

¹¹ J. Crnić-A.M. Končić, Zakon o nasljeđivanju, «Organizator», Zagreb, 2003 (dalje: J.Crnić ZN), primjer br.13.

Kada se po odredbama ove pravne norme može zahtijevati odvajanje ostavine od imovine nasljednika, tada će sud na prijedlog ovlaštenih osoba odrediti tzv. odvajanje ostavine, s tim da se pri tome primjenjuju odredbe o privremenim mjerama za osiguranje ostavine (članak 216. ZN).

Pretpostavke na temelju kojih se može osnovano i zakonito primijeniti ovaj institut:

- vjerovnici trebaju učiniti vjerojatnom postojanje tražbine;

- opasnost da bez odvajanja ne bi mogli namiriti svoju tražbinu.

O zahtjevu vjerovnika odlučuje se rješenjem u ostavinskom postupku, dakle, ne radi se o rješenju o nasljeđivanju već o posebnom i samostalnom rješenju, s tim da ukoliko postupak provodi javni bilježnik kao povjerenik suda, tada će on moći donijeti odluku o odvajanju ostavine **isključivo uz suglasnost svih stranaka u postupku**, u protivnom mora vratiti spis nadležnom ostavinskom sudu¹². Dakle, prije odvajanja ostavine potrebno je na ročištu saslušati sve stranke u postupku.

Vjerovnici nisu dužni čekati s naplatom svojih tražbina dok se ostavina raspravi, oni imaju pravo bez čekanja zahtijevati isplatu, odnosno namirenje svojih tražbina od svakog onog koji je nasljednik ostavitelja. Međutim, ako postoje samo dugovi ostavitelja tada nema ostavinske imovine pa ni ostavinske rasprave, naime, u tom slučaju ni na kome ne postoji obveza da namiri dugove ukoliko iz ostavine nije ništa primio. Stoga u tom slučaju vjerovnicima nitko ne nadoknađuje dugove ostavitelja.

Međutim, pod pretpostavkom da su sve stranke dale suglasnost za odvajanje ostavine te da se ono provodi pred javnim bilježnikom kao povjerenikom suda, valja istaknuti sljedeće: - da se ovakav zahtjev može odnositi samo na odvajanje cjelokupne ostavine, a ne pojedinih njenih dijelova;

- da do odvajanja mora doći čim to zatraži pa i samo jedan vjerovnik ostavitelja; - da se u slučaju stavljanja zahtjeva za odvajanje obvezno popisuje i procjenjuje ostavinska imovina, bez koje radnje nije moguće izvršiti odvajanje ostavine.

U slučaju kad je ostavina odvojena, rješenje o nasljeđivanju može obuhvatiti samo onu imovinu koja je preostala u ostavini nakon odvajanja i namirenja vjerovnika i to zato jer je dio ostavine koji je odvojen uporabljen direktno za namirenje vjerovnika, onako kako bi to napravio i sam ostavitelj da je bio živ. Zbog toga takva imovina nije ni ušla u sastav ostavine, pa po zakonu u času smrti nije ni prešla na nasljednike. Nasljednici postaju stvarni nasljednici tek nakon što se namire ostaviteljevi vjerovnici iz odvojene ostavine, dakle, njihovo je stjecanje prije toga pod uvjetom suspenzivnog značenja.

Kako bi trebala glasiti izreka (posebnog) rješenja o odvajanju ostavine:

«**I. Na osnovi zahtjeva vjerovnika** (naznačiti ime i prezime svih vjerovnika ili naziv pravne osobe, adrese, po potrebi uz svakog vjerovnika naznačiti i iznos njegove tražbine) **određuje se o d v a j a n j e ostavine iza smrti Marka Anića, pok. Tomislava**, (identifikacijski podaci o ostavitelju), **opisane u popisu ostavine, od imovine (zakonskih ili oporučnih) nasljednika** (naznačiti puna imena i prezimena nasljednika i odnos s ostaviteljem te njihove adrese).

Popis ostavine pok. Marka Anića, pok. Tomislava: (slijedi precizan popis ostavinske imovine).»

Postoji i situacija kad vjerovnici ostavitelja još uvijek nemaju ovršnu ispravu, naime, to je slučaj iz članka 140. stavak 6. ZN-a, pa bi tada izreka morala imati još i sljedeći stavak (stavak I. isto kao prije):

«**II. Upućuje se vjerovnik** (ponovljeni podaci iz stavka I. ili tekst: naznačen u stavku I. izreke) **da u roku od 8 (ili 15) dana pokrene postupak radi ostvarenja istaknute tražbine, ako vjernik ne pokrene postupak u roku na koji je upućen, ovo će se rješenje po službenoj dužnosti staviti izvan snage**».

Ovo se rješenje, prema većini autora, donosi na način sukladan odredbama o mjerama osiguranja – privremene mjere koje donosi ostavinski sud iz članka 202. ZN-a. Mišljenja smo da se takva uputa odnosi na cjelokupan postupak koji predstavlja odvajanje ostavine, odnosno prije svega na mjerila za prosudbu je li neki vjerovnik učinio vjerojatnom svoju tražbinu, kao i opasnost da bez odvajanja neće moći namiriti svoju tražbinu¹³, ali ne i na samo rješenje o odvajanju ostavine, jer su pretpostavke za takvo rješenje u cijelosti sadržane i definirane u članku 140. ZN-a kao specijalnoj pravnoj normi. U uputi o pravnom lijeku koju mora sadržavati takvo rješenje potrebno je navesti da žalba protiv ovog rješenja ne odgađa njegovu provedbu – članak 140. stavak 7. ZN-a.

O opsegu nasljednikove odgovornosti za dugove ostavitelja govori članak 139. ZN-a, međutim, iz te je pravne norme najbitniji onaj dio koji određuje da nasljednik odgovara za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine. Ta se odgovornost proteže na imovinu nasljednika tako da za dugove ostavitelja nasljednici odgovaraju cijelom svojom imovinom, ali samo do vrijednosti naslijeđene imovine¹⁴. Međutim, važno je upozoriti da ostaviteljevi vjerovnici koji su zahtijevali odvajanje mogu naplatiti svoje tražbine samo iz sredstava ostavine.

¹² Vidjeti više na stranici 391-393. J. Crnić ZN

¹³ Članak 202. ZN u sebi sadrži odredbu koja upućuje ostavinski sud na određivanje privremenih mjera predviđenih Ovršnim zakonom (NN, br. 57/96., 29/99., 42/00., 173/03., 194/03., 151/04. i 88/05., dalje: OZ) O privremenim mjerama vidjeti šire u članku 296. i 298. OZ-a.

¹⁴ Županijski sud u Koprivnici, Gž-667/98-2, od 17. prosinca 1998.

VII. ZAKLJUČAK

U nasljednom pravu postoje određeni instituti koji se u svakodnevnom životu ne pojavljuju tako često, međutim, njihov značaj za nasljedna prava stranaka zbog toga nije ništa manji. Radi se o institutima na temelju kojih je zakonodavac omogućio da se u ostavinski postupak unesu elementi pravednosti, koji se kroz rečene institute pojavljuju kao mjerilo i korektiv za pravilnu te zakonitu raspodjelu ostavinske imovine. U ovom radu obrađeni su upravo takvi instituti s ciljem da se ukratko izvrši osnovno upoznavanje s njihovom svrhom i načinom kako se ostvaruju i neposredno primjenjuju u ostavinskom postupku, a posebice što se može očekivati u primjeni tih instituta u postupcima koje kao povjerenici sudova provode javni bilježnici. Iskreno se nadamo da će dio onog o čemu se govorilo, imajući na umu iznesene primjere i način izrade izreke pojedinih rješenja, barem djelomice biti korisna uputa za početnu orijentaciju kolega javnih bilježnika.

Literatura

Knjige

- 1) Kreč-Pavić, Komentar Zakona o nasljeđivanju (sa sudskom praksom), «Narodne novine», Zagreb, 1964;
- 2) J. Crnić-A.M. Končić, Zakon o nasljeđivanju (s komentarom, sudskom praksom, priložima, primjerima i abecednim kazalom pojmova), «Organizator», Zagreb, 2003;
- 3) Vedriš-Klarić, Osnove imovinskog prava (Opći dio, stvarno, obvezno i nasljedno pravo), «Narodne novine», Zagreb, 1992;
- 4) N. Gavella i dr., Stvarno pravo, «Informatorec», Zagreb, 1998;
- 5) J. Crnić, Zakon o nasljeđivanju, «Narodne novine», Zagreb, 1980;

Propisi

- Zakon o nasljeđivanju – «Narodne novine», br. 48/03. i 163/03.
- Zakon o nasljeđivanju – «Narodne novine», br. 52/71., 47/78. i 56/00.
- Ovršni zakon - »Narodne novine«, br. 57/96., 29/99., 42/00., 173/03., 194/03., 151/04. i 88/05.

Vladimir Marčinko Javni bilježnik u Zagrebu

Javnobilježnički polozi - depoziti

1. UVOD

Zakonom o javnom bilježništvu (NN br. 78/93, 29/94, 162/98 i 16/07) određeno je da javnobilježnička služba, između ostalog, obuhvaća i primanje na čuvanje isprava, zatim novca i predmeta od vrijednosti radi njihove predaje drugim osobama ili nadležnim tijelima (čl. 2. Zakona o javnom bilježništvu). Radi se o javnobilježničkom pologu za koji Zakon o javnom bilježništvu kaže da je izjednačen sa sudskim pologom. Zakonski naziv za ove poslove javnih bilježnika je "polog", međutim, u praksi se koristi i riječ "depozit", na što ukazuje i knjiga u koju javni bilježnik evidentira pologe koja se zove depozitna knjiga. Riječ "depozit" dolazi od latinske riječi depositum, što znači: predati na čuvanje, povjeriti komu. Kako su javni bilježnici osobe koje imaju svojstvo javnog povjerenja, to su upravo oni pozvani da posreduju između stranaka o pitanju čuvanja i predaje drugoj osobi isprave ili novca, kad za to postoje opravdani razlozi i volja stranaka, bilo da se radi o postojanju nepovjerenja između stranaka, bilo da posebni Zakon predviđa nužnost osnivanja pologa kod javnog bilježnika ili suda.

Radi razumijevanja biti javnobilježničkog depozita, treba uzeti u obzir sljedeće: Zakon o obveznim odnosima poznaje ugovor o depozitu pod pojmom *ostava* u članku 712. Ugovorom o ostavi obvezuje se ostavoprimac da primi stvar od ostavodavca, da je čuva i da je vrati kad je ovaj bude zatražio. Pod stvarima se smatraju pokretne stvari. Zakon o obveznim odnosima poznaje i *nalog* u članku 749. Kao i ostava, i nalog je konsenzualni ugovor kojim jedna strana (mandant ili gospodar posla) nalaže drugoj strani (mandataru) da za nju obavi neki posao, a druga se strana prihvatom naloga obvezuje na njegovo izvršenje. Javnobilježni polog ima obilježja pravnih poslova ostave i mandata, što svakako treba uzeti u obzir.

2. RAZLOZI ZASNIVANJA JAVNOBILJEŽNIČKOG POLOGA

Zašto postoji potreba za zasnivanjem javnobilježničkog pologa. U pravnom prometu imamo nebrojen slučaj opravdanoga ili neopravdanog nepovjerenja jedne strane u ugovornom odnosu u izvršenje protučinidbe druge strane. Primjerice:

- Kod kupoprodaje nekretnina prodavatelj ne želi dopustiti uknjižbu dok ne dobije kupovninu, a kupac kupovninu ne želi isplatiti prodavatelju dok se na uknjiži kao vlasnik, ili barem dok ne bude siguran da će dobiti tabularnu ispravu odmah po plaćanju cjelokupne cijene.

- Nadalje, kupac ne želi isplatiti punu cijenu dok se ne briše hipoteka na nekretnini, pa dio cijene zadržava dok se hipoteka ili neki drugi teret ne izbriše, a prodavatelj želi sigurnu isplatu po brisanju hipoteke radi njegove investicije u trenutnu otplatu kredita zbog kojeg je upisana hipoteka, i sl.

- U slučaju prijevremene otplate kredita banka ne želi dati brisovno očitovanje dužniku za brisanje hipoteke dok ne dobije cjelokupnu otplatu kredita, a druga banka koja za dužnika otplaćuje taj kredit ne želi isplatiti novac dok ne dobije sigurnost da odmah može preuzeti brisovno očitovanje poslije izvršenog plaćanja.

- U slučaju kada vlasnik stana isplaćuje naknadu zaštićenom stanaru za njegovo napuštanje stana, zaštićeni stanar ne želi napustiti stan dok ne primi naknadu od vlasnika, a vlasnik ne želi platiti tu naknadu dok stanar ne iseli iz stana.

- Osiguranje naplate novčane tražbine vjerovnika putem mjenica, bjanko zadužnica koje dužnik ne želi predati vjerovniku, već traži da one budu kod objektivne i nepristrane osobe dok ne nastupe određene okolnosti.

- Prijenosi vlasništva na poslovnim udjelima ili dionicama, koji se vežu uz isplatu cijene ili drugu protučinidbu, također su često predmeti javnobilježničkog pologa.

- Pojedine slučajeve potrebe javnobilježničkog pologa poznaje i Ovršni zakon (npr. čl. 164. i 288. OZ-a).

- Javni bilježnik primjenjuje odredbe Zakona o javnom bilježništvu koje se odnose na javnobilježnički polog i u slučaju da kao sudski povjerenik preuzme ostavinske isprave, novac, vrijednosne papire i dragocjenosti.

Iz tih nekoliko primjera vidljivo je kako, nedvojbeno, postoji potreba da javni bilježnici u sklopu realizacije različitih pravnih poslova ili provođenja određenih postupaka prime u plog bilo novac, bilo isprave kao što su tabularne izjave ili brisovna očitovanja, s tim da će taj novac ili isprave pod točno određenim uvjetima predati drugoj strani.

3. ZASNIVANJE JAVNOBILJEŽNIČKOG POLOGA

Javni bilježnik je dužan preuzeti na čuvanje isprave svih vrsta, međutim, ovlašten je odbiti preuzeti na čuvanje neku ispravu ili novac, ako za to postoje opravdani razlozi. Opravdan razlog za odbijanje sigurno je nedopušten ili nejasan motiv zbog kojeg bi se isprava polagala kod javnog bilježnika radi predaje drugoj osobi ili vlasti, ili prezaustetost javnog bilježnika. Što se tiče novca, mjenica, čekova, javnih obveznica i drugih vrijednosnih papira, i dragocjenosti, javni bilježnik ih je dužan preuzeti u skladu s odredbom članka 110. stavak 1. Zakona o javnom bilježništvu, samo kad su mu u povodu sastavljanja javnobilježničkog akta predani zato da bi ih izručio izvjesnoj osobi ili da bi ih položio kod određene vlasti. U drugim slučajevima javni bilježnik nije dužan preuzimati novac, čekove i dr., ako to ne želi.

Polog se u javnobilježničkom uredu prima u pravilu u okviru radnog vremena i to od strane javnog bilježnika, odnosno javnobilježničkog prisjednika. Isprave se popisuju tako da se navodi njihovo svojstvo, izdavatelj, datum i mjesto izdavanja, te drugi podaci.

Gotov novac se prima putem računa za druge osobe u banci, odnosno neposredno u javnobilježničkom uredu. Na primanje novca, posebno treba naglasiti, primjenjuju se propisi o sprječavanju pranja novca.

3.1. JAVNOBILJEŽNIČKI ZAPISNIK

O preuzimanju isprave javni bilježnik će sastaviti javnobilježnički zapisnik, u kojem će se navesti mjesto i vrijeme preuzimanja, prezime i ime, zanimanje i adresu onoga koji je ispravu predao, oznaku položene isprave, razlog zbog kojega je položena i kome je treba izdati. Zapisnik će potpisati osoba koja je ispravu preдала i javni bilježnik. Na zapisnik će javni bilježnik staviti svoj službeni pečat. U zapisniku će se jasno, tako da ne ostaje nikakvih dvojbi, odrediti nakon kojih događaja i uvjeta treba javni bilježnik predati ispravu i kome, odnosno nakon protoka kojeg roka će ispravu vratiti predavatelju isprave na čuvanje. Kad se radi o preuzimanju novca, dragocjenosti, vrijednosnih papira i dr., ako preuzimanje nije pri sastavljanju javnobilježničkog akta potvrđeno u njemu samom. O preuzimanju će se, također, sastaviti javnobilježnički zapisnik u kojem će se točno naznačiti brojevi upisnika i depozitne knjige, mjesto i vrijeme preuzimanja, odnosno oznaka i vrijednost iznosa novca, preuzetih

papira te ime osobe koja ih je preдала i njezinu izjavu o tome što s njima treba učiniti. Javni će bilježnik o preuzimanju izdati stranci potvrdu u kojoj će specificirati novac, odnosno vrijednosne papire, dragocjenosti i dr., koji su mu predani. Javni bilježnik u pravilu neće primati uplate gotova novca neposredno od stranaka, već će ih upućivati da uplatu izvrše na njegov račun za druge osobe-depozite. Stranci će dati uredno popunjenu uplatnicu s brojem predmeta i svrhom pologa.

Za realizaciju javnobilježničkog pologa nije potrebno da i ona strana, koja će po ostvarenju određenih uvjeta podići polog, bude nazočna sastavljanju zapisnika, ali je to korisno. Naime, ta strana se treba uvjeriti da je to što će za nju javni bilježnik čuvati, kako bi joj predao kad se ostvare određeni uvjeti, upravo ono što ju zadovoljava. Na primjer, da ta tabularna isprava ili brisovno očitovanje sadrži upravo ono što joj treba. Nadalje, i ta strana možda ima neke svoje posebne zahtjeve ili uvjete, bez uzimanja u obzir kojih svrha javnobilježničkog pologa neće biti postignuta.

Javni bilježnik mora nakon utvrđivanja volje stranke koja polog daje, pa i one koja će ga preuzeti kad se steknu određeni uvjeti, točno odrediti nakon kojih okolnosti odnosno nakon ispunjenja kojih uvjeta smije ispravu, novac ili pak vrijednosne papire, dragocjenosti i dr., predati preuzimatelju pologa i imati točne elemente za identifikaciju primatelja pologa ili njegova računa u banci. Ukoliko su takvi uvjeti nejasni, može doći do velikih problema kod izvršenja predaje položene isprave, novca i sl.

O primljenim depozitima javni bilježnik pored upisa u opći poslovni upisnik i depozitnu knjigu, upisuje pologe i u kontovnike gotovinskih depozita, dnevnik gotovinskih depozita, odnosno kontovnike negotovinskih pologa i dnevnik negotovinskih pologa. Na vođenje poslovnih knjiga za novčano i materijalno poslovanje sa strankama odgovarajuće se primjenjuju propisi kojima se uređuje vođenje poslovnih knjiga za takvo poslovanje u sudovima.

Preuzeti novac, mjenice, čekove, javne obveznice i druge vrijednosnih papire kao i dragocjenosti, odnosno isprave, javni će bilježnik bez odgađanja predati vlasti ili osobi kojoj se imaju predati, nakon što utvrdi njezinu istovjetnost. Primatelj je dužan potvrditi primitak isprave na zapisnik o preuzimanju, odnosno u slučaju preuzimanja novca, mjenica, čekova, javnih obveznica i drugih vrijednosnih papira kao i dragocjenosti primatelj će prijem potvrditi na spisu ili u depozitnoj knjizi.

Novac koji mu je povjeren, javni bilježnik može čuvati na posebnom računu kod banke ili druge financijske organizacije, za osnivanje i vođenje kojega vrijede posebni propisi i uvjeti. Preuzeti novac, vrijednosne papire i

dragocjenosti javni bilježnik dužan je čuvati odvojeno od svog novca i vrijednosnih papira, u posebnom omotu, na kojem će napisati predmet i ime stranke.

Napominje se da, sukladno Zakonu o platnom prometu, u Republici Hrvatskoj sva plaćanja obavljaju se u kunama, pa transakcije u devizama, posebice kada se u pitanju nekretnine, nisu dopuštene te ih banke ili druge financijske institucije neće provesti.

Ako javni bilježnik ne može izvršiti naloženu mu predaju u određenom roku, dužan je, po protoku tog roka, a ako rok nije određen, najkasnije u roku od petnaest dana od dana preuzimanja, bez odlaganja vratiti stranci preuzete vrijednosti ili, ako to nije moguće, predati ih sudu na čuvanje i o tome obavijestiti predavatelja preporučenim pismom.

4. UMJESTO ZAKLJUČKA

Tijekom dvanaest godina postojanja javnobilježničke službe u Republici Hrvatskoj, broj javnobilježničkih pologa iz godine u godinu raste. Tako je tijekom

2004. godine bilo 773 upisa u depozitne knjige, 2005. godine 1.387 upisa u depozitne knjige, a 2006. godine 1.452 upisa. Usvajanje europskih standarda, razvojem gospodarstva, uvažavanje javnobilježničke službe kao aktivnog sudionika rješavanju nepovjerenja između stranaka, dovest će zasigurno do značajno većih poslova takve vrste.

Za uspješno ostvarenje svrhe javnobilježničkih pologa značajna je uloga ne samo javnih bilježnika, nego stranaka i njihovih zastupnika-odvjetnika. Kod zasnivanja javnobilježničkog pologa pozornost treba usmjeriti na precizne upute - nalog javnom bilježniku kada i pod kojim uvjetima treba izvršiti isplatu položenog novca ili predaju položenih isprava. Zbog osvjedočenog povjerenja u javnobilježničku službu, sama činjenica da je neka isprava ili novac kao i ostale vrijednosti, u javnobilježničkom pologu je danas postala dostatna da sve strane u predmetnom odnosu mogu dalje planirati svoje poslovne i druge aktivnosti. Putem javnobilježničkog pologa tako se mogu prevenirati sporovi, a isto tako riješiti i odnosi koji su izazvali sporove.

Zoran Jelavić
Javni bilježnik u Zagrebu

Pregled sačuvane građe javnih bilježnika na području Republike Hrvatske

Na početku drugog dijela članka o kratkoj povijesti notarijata za područje današnje Republike Hrvatske treba napomenuti kako je zamišljeno da uz pregled prijašnjih propisa navedemo i sačuvanu građu koja je nastala primjenom pojedinih zakona. Tako bismo na kraju imali imena bilježnika koji su obavljali službu na određenom području kao i pregled njihove sačuvane građe, uz navođenje razdoblja rada pojedinog notara te arhive u kojima se njihovi spisi čuvaju.

Budući da sastavljanje i arhiviranje spisa predstavljaju bit naše službe, ovim člankom postiže se da:

- **Hrvatska javnobilježnička komora i javni bilježnici kao pojedinci imaju uvid u podatke za sve prethodne obnašatelje bilježničke službe poimenično, arhivsku građu koja je nakon njih odnosno njihova rada preostala kao i mjesto gdje se ona danas nalazi.**

Prije svega, treba početi od **Pravilnika o notarijatu od 20. studenoga 1807.** koji je vrijedio u **Dalmaciji za vrijeme francuske vladavine, odnosno Ilirskih provincija.**

U izvorniku na talijanskom jeziku zakon je pribavljen iz Državnog arhiva u Splitu.

Taj je pravilnik, po svim dostupnim izvorima, gotovo istovjetan s francuskim **Zakonom o ustroju notarijata (Loi contenant organisation du Notariat) od 16. ožujka 1803.** Ovom zakonu prethodila je odluka prve Narodne ustavotvorne skupštine u doba francuske revolucije (1789-1791) zaključkom o preustroju notarijata od 29. rujna 1791, potvrđena 6. listopada te godine.

Proučavanjem toga, kao i kasnijih zakona koji su nastali povijesnim slijedom, odmah upada u oči da je bilježnička služba nakon ustroja po ovom zakonu pretežnim dijelom uređena na isti način kao što je i hrvatska danas, uz manje važne promjene. (Notari su prema tom zakonu javni službenici koji za svoj rad dobivaju nagradu od samih stranaka, a određeni su da sastavljaju isprave i ugovore kojima sudionici moraju ili žele dati karakter autentičnosti. Također, notari su po odredbama zakona jedini i isključivi nositelji izvanparnične sudbenosti.

Najveće se razlike odnose na ustroj komora i bilježničkih arhiva, koji je u svim prijašnjim razdobljima bili vezani za drugostupanjske sudove.

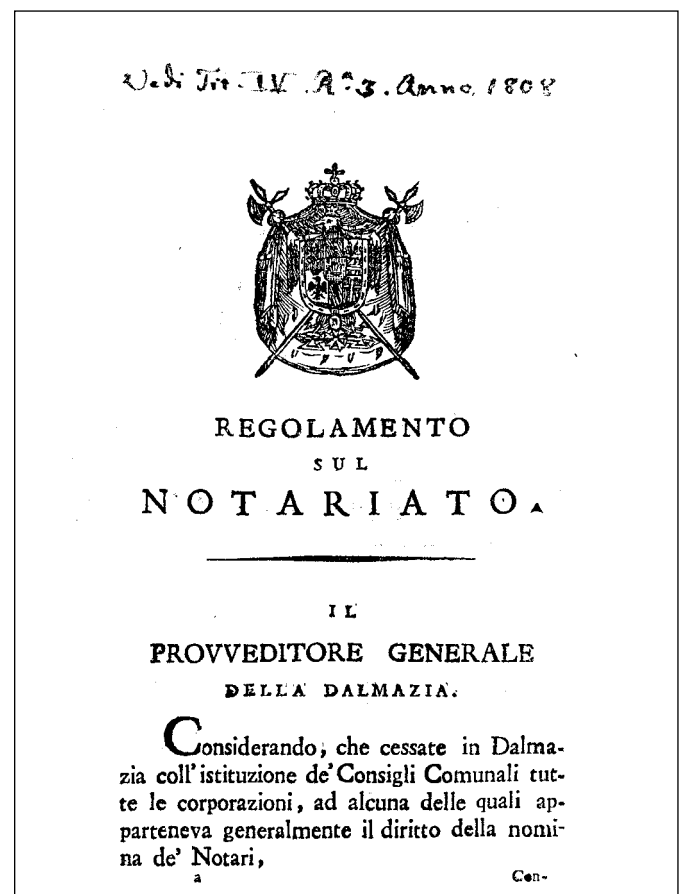
Radi važnosti pravilnika o notarijatu iz 1807. godine, za ovaj prikaz navodi se kratak prikaz njegovoga sadržaja kao i uz to sačuvanu arhivsku građu iz razdoblja Kraljevstva Italije i Ilirskih provincija. Građa se u arhivima čuva uz onu koja je nastala radom pravosudnih tijela i slijedom se navodi nakon nje.

Treba napomenuti da je u istom razdoblju uveden i notarijat u Republici Sloveniji po istom zakonu, a imena notara i njihova građa nalaze se danas u Arhivu Republike Slovenije u Ljubljani.

Prema navedenom zakonu bilježnici (notari) su sastavljali čuvali i izdavali isprave koje su imale javnu vjeru.

Notare je imenovao generalni providur uz određenje područja njihova djelovanja.

Bilježnička mjesta bila su vezana za kantone (podruje koje je pokrivaio pomirbeni sud). U svakom su kantonu postojala najmanje dva javnobilježnička

PROPISI
O
NEPARBENIM PRAVNIM POSLOVIMA.

I.
IZVANPARBENI POSTUPNIK
od 9. kolovoza 1854.

(Prvo izdanje uredio vijećnik kr. stola sedmorice Adolfo Rušnov).

II.
PROPISI O SIROTINJSKIM POVJERENSTVIMA itd.

III.
BILJEŽNIČKI RED
od 21. svibnja 1855.

UZ SUDJELOVANJE
DR. JOSIPA MUDROVČIĆA
tajnika kr. zemaljske vlade

UREDIO
DR. EDO LOVRIĆ
perepošta kr. zem. vlade.

mjesta, dok se u većim mjestima njihov broj određivao po potrebi.

U sjedištu distrikta morao se osnovati opći arhiv bilježničkih spisa, a u općinskim sjedištima pomoćni arhivi.

Bilježničku su službu nadzirala dva prvostupanja suda u Zadru i Splitu, a vrhovni nadzor obavljao je prizivni sud u Zadru.

Uvjet za obnašanje službe u tom razdoblju francuske uprave bili su:

- talijansko državljanstvo
- navršениh 25 godina života
- odgovarajuća stručna sprema (završena gimnazija u Zadru ili kojem drugom gradu Kraljevstva
- praksa kod notara u trajanju od najmanje dvije godine
- nekažnjavanje, poštenje i pouzdanost

Zahtjev za primitak u službu podnosio se prizivnom sudu koji ga je prosljeđivao prvostupanja, pred kojim sudom je kandidat polagao usmeni ispit pred članovima suda i dva javna bilježnika.

Prisegu je polagao pred predsjednikom prizivnog suda. Prije početka službe imao je obvezu položiti depozit u novcu kao jamstvo u slučaju oštećenja stranaka ili radi

plaćanja kazni zbog nepravilnosti u radu. U slučaju prestanka službe, novac se vraćao s kamata za proteklo razdoblje.

Dokument su izrađivali jedan ili dva notara uz prisutnost dva svjedoka iz istog distrikta, koji nisu u rodbinskoj vezi sa strankama.

Bilježnik je spis morao započeti riječima: „Regno d' Italia“, s naznakom nadneva i imena općine te suverena. Spis se morao završiti naznakom općine, mjesta i ureda notara gdje je sastavljen te imenom, prezimenom, očevim imenom i adresom svjedoka.

Spise su potpisivale stranke svjedoci i notar uz svoj pečat. Notar je bio dužan pohranjivati spise s priložima po kronološkom redu i prema rastućem broju u repetitoriju.

U repetitorije su unosili: redni broj, nadnevak, vrstu dokumenta, imena prezimena i prebivališta stranaka i svjedoka, oznaku koja određuje narav dokumenta i njegovu vrijednost.

Repetitorij su u prvih osam dana u mjesecu morali predložiti u kopiji arhivu za protekli mjesec.

U sjedištu svakog sudskog okruga distrikta morao se osnovati opći arhiv bilježničkih spisa, a u općinskim središtima pomoćni arhivi, gdje su se prikupljali i čuvali protokoli, repetitoriji, filce, koncepti i pečati umrlih javnih bilježnika. Na čelu generalnog arhiva bio je arhivist, prema francuskom konzervator ili kancelir arhiva, a pomoćne arhive vodili su potkonzervatori. Dužnost im je čuvati sve dokumente spise i knjige

POMOĆNIK
ZA ODVJETNIKE, BILJEŽNIKE I SUDCE

—
OBRAZCI
—

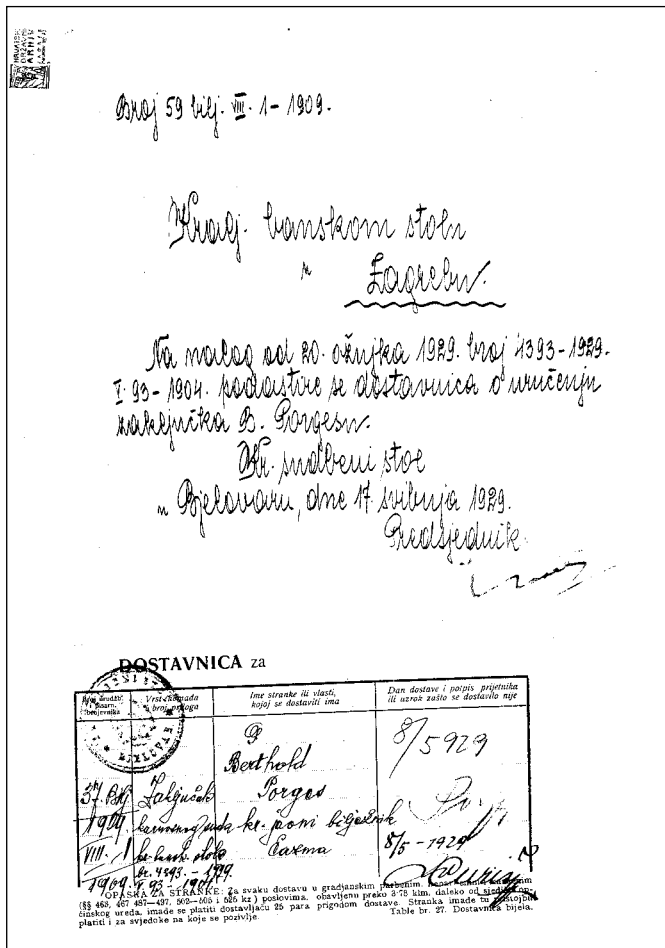
ZA IZPRAVE, PODNESKE, ZAPISNIKE I RJEŠITBE

ZA SVE GRANE GRADJANSKOG PRAVA.

SASTAVIO
ADOLFO RUŠNOV
VJEĆNIK KR. SUDB. STOLA U ZAGREBU

DRUGO PRERADJENO I POPUNJENO IZDANJE P. RREDIO
DR. STJEPAN POSILOVIĆ
KR. SEPTEMBAR

1909
NAKLADA KNJIŽARE L. HARTMANA (ST. KUGLI), ZAGREB ILICA 30

područja je tom prilikom prvi put uveden moderni notarijat navedenim Pravilnikom o notarijatu.

Vojna krajina je notarsku službu dobila tek uvođenjem Bilježničkog reda iz godine 1855, budući da su i Francuzi zadržali njezin ustroj za svoje uprave.

Notari Dalmacije iz istog razdoblja navedeni su u kasnijem tekstu uz popis notara po zakonu **Bilježnički red iz 1855.godine** i Zakonu o javnim bilježnicima iz 1930.

GRAĐA U HRVATSKOME DRŽAVNOM ARHIVU

PODRUČJE KOTARSKOG SUDA U KRKU

Sačuvana građa iz toga razdoblja odnosi se na **spise notara u Dubašnici na otoku Krku.**

- **PAVAO SORMELIĆ (1781-1814)**

- **PAVAO SORMELIĆ (1806-1813)**

- **JURAJ MILČETIĆ (1775-1830)**

Jezik: hrvatski i talijanski, pismo: latinica i glagoljica

KANTON JASKA

KANTON Jaska godine 1811. ima 6.760 stanovnika i obuhvaća dvije općine (arrondissements communaux): **Jasku** s 4.251 stanovnikom i **Slavetić** s 2.509 stanovnika.

Postojeće gradivo jednog bilježnika:

1. ANTUN BERNARDIĆ, spisi 15. IV. 1812 – 8. VIII. 1813; 15. IV - 31. XII. 1812.

Temeljem **Odredbe od 3. veljače 1815.** predao spise 18. II. 1815. Karlovačkom pokrajinskom sudu.

Jezik: njemački

BILJEŽNICI KANTONA KERESTINEC

Kanton Kerestinec 1811. ima 9.313 stanovnika. Obuhvaća tri općine: **Kerestinec** (2.782 stanovnika), **Brezovica** (4.286 stanovnika) i **Klinča Sela** (2.245 stanovnika).

Postojeće gradivo jednog bilježnika:

1. IGNAC VERNIĆ u Drežniku, spisi 8. VII. 1812 - 16. VII. 1813. predani 19. veljače te godine Karlovačkom pokrajinskom sudu.

2. IVAN ŠVABELJ, popis spisa (repetitorij) bez spisa – jedan spis kantona Kerestinec.

Jezik: njemački, **hrvatski**, francuski

arhiva te kazala i omogućiti da se dokument lako nađe u slučaju potrebe.

U svakom arhivu se vode dva opća kazala sastavljena abecednim redom: prvi sadrži imena i podatke o notaru, a drugi o strankama navedenim u spisima.

Svako od stranaka notar je izdavao kopiju prve vrste, a svim ostalima, koji bi to zatražili, obične kopije koje su morale biti potpuno istovjetne originalu.

Na kraju teksta zakona nalazila se „Tarifa honorara i takse notara.“

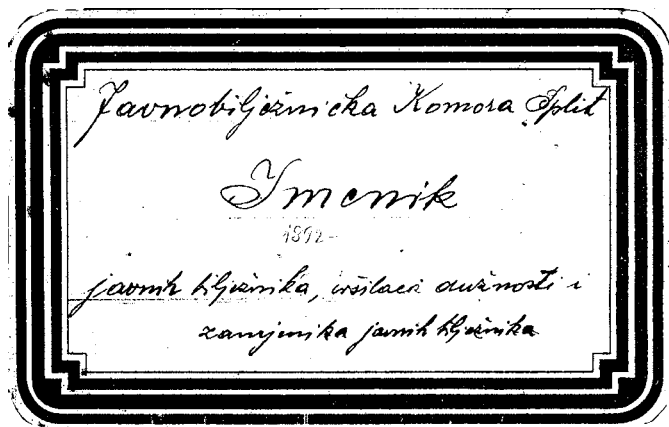
Odredbe o notarijatu iz vremena generalnog providura V. Dandola ostale su na snazi i u Ilirskim pokrajinama do 1813. godine, a druga austrijska uprava potvrdila je 1817. g. sve zatečene spise.

U Zborniku radova Pravnog fakulteta u Splitu objavljen je tekst

NOTARIJAT U DANDOLOVOJ DALMACIJI, autorice dr. Bonine Bezmalinović.

(Pravni fakultet u Splitu XXVII. II. 1990. str 77-98), u kojemu je detaljno obrađen ovaj zakon.

Ovdje donosimo pregled sačuvanog gradiva notara iz toga razdoblja, koje se odnosi samo na područja Hrvatske, **bez Vojne krajine i Dalmacije**, u koja

U ovaj su imenik uneseni svi javni bilježnici, vasilaci dužnosti i zamjenici javnik bilježnika, koji su bili članovi ranije javnobilježničke Komore, na dan 7. rujna 1936. g. na dan koji, prethodno koristeći se zaopće javnobilježničke Komore.

Split 9. marta 1936. g.

Za Odbor javnobilježničke Komore

Protjednik: [Signature]
Popr. i k. blagov. [Signature]

BILJEŽNICI KANTONA SAMOBOR

Postojeće gradivo:

- 1. FRANZ CORNET**, spisi 29. VII. 1812 - 16. VIII. 1813. spisi pod brojevima 1-133.
- 2. IVAN NEPOMUK FIALA**, spisi za 1812 -1813. s popisom.

Jezik: francuski, njemački talijanski

BILJEŽNICI KANTONA SISAK

Kanton Sisak imao je 1811. godine 8.196 stanovnika i dvije općine: **Sisak** s 4.775 stanovnika i **Veleševac** s 3.421 stanovnikom.

Sačuvano gradivo:

- 1. GRGUR KVATERNIK** spisi 19.VII 1812. – 10.VIII 1813. 1-14 sa popisom
- 2. FRANZ BYFF** spisi 10. VI - 28. VII. 1813, 1-4.

Jezik: njemački

BILJEŽNICI KANTONA ŽELIN

Kanton Želin 1811. g. ima 15.983 stanovnika i pet općina: **Novo Čiče** s 3.126 stanovnika, **Velika Gorica** 4.070 stanovnika, **Odra** 3.157 stanovnika, **Lekenik** 2.379 stanovnika i **Biskupova Gorica** 3.251 stanovnika.

1. JURAJ POGLEDIĆ, popis za spise iz 1812. bez spisa. Spisi za godine 1812 – 1813, br. 1-73.

Jezik: njemački, latinski

Posebno treba obratiti pozornost na jezik kojim su sastavljeni bilježnički spisi. Odmah je vidljivo da se upotrebljavaju prvenstveno njemački, talijanski i francuski, a jedino na području Kerestinca nailazimo na hrvatski jezik. Na području Velike Gorice u upotrebi je čak i latinski.

JAVNOBILJEŽNIČKA SLUŽBA PREMA ZAKONU O BILJEŽNIŠTVU, NAZVANOM BILJEŽNIČKI RED, od 21. svibnja 1855.

O postanku i prestanku bilježničke službe

Od molitelja koji želi dobiti bilježničko mjesto traži se da je austrijski državljanin, da ima dvadeset i četiri godine, da je kršćanske vjere, da je sposoban upravljati svojom imovinom i da je neporočna života.

Treba osim toga:

- a) da je vješt u službenom jeziku,
- b) da je s uspjehom položio odvjetnički ili bilježnički ispit.

Podneseni sudački ispit vrijedi uz uvjet da je s uspjehom m završio jednogodišnju praksu u bilježništvu.

U Kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji broj bilježničkih mjesta i djelokrug bilježnika određen je **Naredbom kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinske zemaljske vlade, odjela za pravosuđe, od 23. prosinca 1887, br. 3794**, kojim se povodom protegnuća bilježničkog reda na cjelokupno područje Hrvatske i Slavonije određuju broj i sjedišta i kr. javnih bilježnika te određuju uže okolice, a također se određuju koji sudovi bilježnike mogu koristiti kao sudbene povjerenike, posebno za vođenje ostavinskih postupaka.

Pored te naredbe doneseno je i više posebnih kojima su ustrojena pojedina javnobilježnička mjesta, tako da su u Kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji do 1918. godine postojala sljedeća javno-bilježnička mjesta:

I. U opsegu Kr. sudbenog stola u Gospiću:

1. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Senju, uži okoliš¹ područje Kr. kotarskog suda u Senju.

¹ Okoliš – u današnjem smislu: okolica, područje

II. U opsegu Kr. sudbenog stola u Ogulinu:

- 2. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Ogulinu, uži okoliš područje Kotarskog suda u Ogulinu;
- 3. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Bakru, uži okoliš područja kr. kotarskih sudova u Bakru i Novom;
- 4. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Delnicama, uži okoliš područja kr. kotarskih sudova u Delnicama i Čabru.

III. U opsegu Kr. sudbenoga stola u Zagrebu:

- 5. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Zagrebu, uži okoliš Gornji grad Zagreb, počevši od mosta kaptolskoga s desne strane Jelačićeva trga i Ilice te na brjegovima veća sela, politička općina Sesvete i područje Kr. kotarskoga suda u Sv. Ivanu Zelini;
- 6. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Zagrebu, uži okoliš Donji grad Zagreb sa svojim sastojinama s lijeve strane Jelačićeva trga i Ilice do črnomerskog mosta, političke općine Stenjevec i Brdovec i područje Kr. kotarskog suda u Stubici;
- 7. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Zagrebu, uži okoliš: Vlaška ulica, Nova ves, Pod zidom, Kaptol i Potok s lijeve strane te područja kr. kotarskih sudova u Velikoj Gorici i Dugom Selu;
- 8. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Samoboru, uži okoliš područje Kr. kotarskoga suda u Samoboru te političke općine Sv. Jana, Plešivica i Kalje;
- 9. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Karlovcu, uži okoliš područja kr. kotarskih sudova u Karlovcu i Pisarovini te političke općine Jaska, Cvetković, Krašić, Vivodina, Petrovina i Sošice.

IV. U opsegu Kr. sudbenoga stola u Petrinji:

- 10. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Sisku, uži okoliš područje Kr. kotarskog suda u Sisku;
- 11. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Petrinji, uži okoliš područja kr. kotarskih sudova u Petrinji i Glini.

V. U opsegu Sudbenog stola u Varaždinu:

- 12. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Varaždinu, uži okoliš područja kr. kotarskih sudova u Varaždinu, Ivancu i Ludbregu;
- 13. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Krapini, uži okoliš područje Kr. kotarskog suda u Krapini;
- 14. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Pregradi, uži okoliš područja kr. kotarskih sudova u Pregradi i Klanjcu;
- 15. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Zlataru, uži okoliš područja Kr. kotarskog suda u Zlataru.

VI. U opsegu Sudbenog stola u Bjelovaru:

- 16. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Bjelovaru, uži okoliš područja kr. kotarskih sudova u Bjelovaru i Križu;
- 17. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Garešnici, uži okoliš područja kr. kotarskih sudova u Garenici, Grubišnom polju i Kutini;
- 18. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Koprivnici, uži okoliš područja Kr. kotarskog suda u Koprivnici;
- 19. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Đurđevcu, uži okoliš područja Kotarskog suda u Đurđevcu;
- 20. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Križevcima, uži okoliš područja Kr. kotarskog suda u Križevcima.

VII. U opsegu Sudbenog stola u Požegi:

- 21. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Požegi, uži okoliš područja kr. kotarskih u Požegi i Pakracu;
- 22. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Brodu, uži okoliš područja kr. kotarskog suda u Brodu
- 23. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Daruvaru, uži okoliš područja Kr. kotarskog suda u Daruvaru;
- 24. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Novoj Gradiški, uži okoliš područja kr. kotarskih sudova u Novoj Gradiški i Novskoj.

IMENIK

DOSTOJANSTVENIKA, ČINOVNIKA

I JAVNIH SLUŽBENIKA

KRALJEVINA

HRVATSKE I SLAVONIJE

1916.

IZDALA KR. HRV.-SLAV.-DALM. ZEMALJSKA VLADA.

U ZAGREBU 1916.
TROŠAK I NAKLADA KRALJ. HRV.-SLAV.-DALM. ZEMALJSKE VLADE.
KR. ZEMALJSKA TISKARA.

VIII. U opsegu Sudbenog stola u Osijeku:

25. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Osijeku, uži okoliš od područja Kr. kotarskog suda u Osijeku: Osijek Tvrđa i Gornji grad i političke općine Valpovo, Bizovac i Petrijevci te područje Kr. kotarskog suda u Miholjcu Donjem;

26. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Osijeku, uži okoliš područje Kr. kotarskog suda u Osijeku, osim Osijeka Tvrđe i Gornjega grada, te političkih općina Valpovo, Bizovac i Petrijevci;

27. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Đakovu, uži okoliš područja kr. kotarskih sudova u Đakovu i Našicama;

28. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Virovitici, uži okoliš područja kr. kotarskih sudova u Virovitici i Slatini;

29. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Vukovaru, uži okoliš područja Kr. kotarskog suda u Vukovaru;

30. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Vinkovcima, uži okoliš područja kr. kotarskih sudova u Vinkovcima i Bošnjacima.

IX. U opsegu Kr. sudbenog stola u Mitrovici:

31. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Mitrovici, uži okoliš Kr. kotarskoga suda u Mitrovici;

32. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Iloku, uži okoliš područje Kotarskoga suda u Iloku;

33. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Irigu, uži okoliš područje Kr. kotarskog suda u Irigu;

34. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Karlovcu, uži okoliš kr. kotarskih sudova u Karlovcu i Staroj Pazovi.

35. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Rumi, uži okoliš područje Kotarskoga suda u Rumi;

36. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Šidu, uži okoliš područje Kotarskoga suda u Šidu, i

37. kr. javni bilježnik sa sjedištem u Zemunu, uži okoliš područje Kr. kotarskog suda u Zemunu.

Uredovna djelatnost svakoga bilježnika vrijedi za područje nadležnosti sudišta prve molbe, za koji je imenovan. Svakomu će se bilježniku u tom području, i to s obzirom na mjesne odnose i na potrebe stanovništva, odrediti stalno sjedište, gdje mora imati i prebivalište. Bilježniku nije dopušteno da izvan toga mjesta ima za sebe ili za svoje pomoćnike stalnu poslovnicu. Ako bi okolnosti tražile, može se bilježniku naložiti dužnost da izvan svojega uredovnog sjedišta drži uredovne dane.

Bilježnike imenuje ministar pravosuđa

Da se popuni koje bilježničko mjesto, ima se u pravilu raspisati natječaj i proglasiti po onoj bilježničkoj komori u kojoj je mjesto ispražnjeno. Ako bi se

OBRAZAC 514**2. Bilježnička izjava, kada jedna ili obe stranke bilježniku poznate nisu.**

Za vladanja itd. (kao gore kod obrazca 513.) došli su preda me, kr. javnog bilježnika dra. Vjekoslava Vernića, u uredsku pisarnu moju, u Dugoj ulici kbr. 46., Andro Vučinić iz Vrabča gornjeg kbr. 6. i Janko Poseček iz Borčeca kbr. 24., od kojih je Josip Poseček meni osobno poznat, dočim identičnost Andre Vučinića posvjedočiše sa strankami došavši meni osobno poznati svjedoci, Josip Domitrović, trgovac u Zagrebu, i Franjo Beranek, podvornik sudb. stola u Zagrebu, (ili ako su obe stranke bilježniku osobno nepoznati »identičnost kojih meni osobno nepoznatih stranaka posvjedočiše meni osobno poznati sa strankami k meni došavši svjedoci, Josip Domitrović, trgovac u Zagrebu i Franjo Beranek, podvornik kr. sudb. stola u Zagrebu») p sklopiše sljedeći:

KUPOPRODAJNI UGOVOR.

(Ima slijediti sadržaj ugovora.)

O tome je po meni ova bilježnička izjava sastavljena, strankami pročitana, po njima odobrena te zatim po istih i svjedocilih pred menom potpisana.

Podpis kr. jav. bilježnika i njegov pečat. Podpis stranaka i svjedoka.

dogodilo da nije potrebno raspisivati natječaj, bilježnička će komora i sudbene vlasti koje su joj pretpostavljene, podnijeti prijedlog o tome ministru pravosuđa koji je ovlašten imenovati bilježnika i bez raspisivanja natječaja i bez posebnog prijedloga.

Molbe radi postavljenja bilježnika moraju se, uz potrebne dokaze, predati bilježničkoj komori.

Svakomu novoimenovanom bilježniku mora se naglasiti da je dužan položiti zakonitu jamčevinu, zatim po bilježničkoj komori sudištu prve molbe podnijeti zbog potvrde prijedlog pečata, kojim se namjerava služiti u svojim poslovima. Na pečatu treba biti austrijski državni orao, ime i prezime bilježnika, nadležnost bilježnika, ime mjesta i krunovine gdje će bilježnik prebivati. Čim uredovni pečat bude potvrđen i čim jamčevina bude položena, dokazavši da je to učinjeno, bilježnik mora tražiti od višega zemaljskoga suda polaganje prisega.

Nakon što bilježnik položi prisegu, viši sud dat će mu o tome potvrdu, tako da je time dobio i sposobnost započeti s radom svog ureda. Imenovanje bilježnika i dan kad je položio prisegu, viši sud oglašava i prilaže primjerak njegova potpisa te priopćava sudištu prve molbe i bilježničkoj komori da imenovanog uvrste u imenik bilježnika.

SASTAVLJANJE I OTPRAVLJANJE BILJEŽNIČKIH SPISA**1. Općeniti propisi**

Dužnost je bilježnika da pri sastavljanju svakoga spisa, koliko je moguće, izvidi jesu li stranke sposobne i jesu li kao što treba opunomoćene za sklapanje dotičnoga posla; zatim da ih poduči o smislu i posljedicama posla; da se osvjedoči o pravoj i ozbiljnoj njihovoj volji; da je razgovijetno i točno stavi na papir, i napokon, budući da pred strankama spis pročita da ih pita za pristanak.

Bilježnik jamči za istinu svega što je u bilježničkom spisu navedeno i za koje se kaže da je učinjeno pred njim; a isto tako odgovoran je i za svaku neistinitost ili pogrešku.

se prepisale i ako nađe da se prijepisi potpuno slažu, potvrdit će, uz svoj potpis i pečat, da se prijepisi slažu s pokazanim ispravama.

2. Potvrđivanje prijepisa

Bilježnik, koji je osposobljen da može sastaviti spise na stranom jeziku, ovlašten je također i potvrđivati ispravnost prijevoda, koje je obavio sam ili tko drugi na taj jezik ili s toga jezika. On će potvrdu potpisati i udariti na nju svoj pečat.

3. Legaliziranje potpisa

Legalizacijom potvrđuje bilježnik da je stranka ispravu pred njim potpisala vlastoručno ili da je stranka potpis koji se već na ispravi nalazi, za svoj priznala. Ako bilježnik stranke ne poznaje osobno, trebaju istovjetnost njezinu potvrditi dvojica svjedoka, koji su mu osobno poznati. Klauzula o legaliziranju ima se napisati na samu ispravu; bilježnik to mora potpisati i ovjeriti svojim pečatom. Ako je potrebno da legalizira bilježnikov potpis pri takvoj ispravi, kojom se tko želi poslužiti u inozemstvu, tad se moraju održavati propisi, koji postoje glede drugih isprava, za inozemstvo namijenjenih.

4. Potvrđivanje doba, kada je pokazana koja isprava

Potvrdu o dobi, kad je isprava pokazna, ima bilježnik, naznačivši godinu, mjesec i dan, a ako stranka naročito zahtijeva i uru, kada se isprava pokazala i imenovavši osobu pokaznika, staviti na ispravu, zatim potvrdu ispisati i udariti na nju svoj pečat.

5. Izdavanje svjedodžbe da je netko još živ

Bilježnik je ovlašten također izdavati svjedodžbe o životu, tj. da tko još živi. Potrebno je da stranka dođe do bilježnika i ako mu je stranka nepoznata, da se pozovu dva bilježniku poznata svjedoka, koji će potvrditi istovjetnost.

6. Obznanjivanje očitovanja

Svjedočanstva o očitovanjima, koja tko želi dati drugomu na znanje može bilježnik načiniti samo onda, ako očitovanje ima svrhu da se onaj koji očitovanje daje, oprosti od odgovornosti, da se razvrgne pravni kakav postojeći odnos ili da se njime utemelji pravna kakva posljedica.

7. Prosvjedi mjenica

Kako se moraju načiniti prosvjedi mjenica i kako treba voditi registar o njima, utvrđeno je posebnim mjeničnim propisima.

8. SVJEDODŽBE na stranim jezicima

Bilježnik, koji je osposobljen da može sastavljati spise na stranim jezicima, ovlašten je na istim jezicima načiniti i svjedodžbe. Ako je u takvom slučaju potrebno

da se legalizira njegov potpis, on će bilježničkoj komori dostaviti prijepis klauzule svjedodžbe zajedno s prijevodom, svojim potpisom i svojim pečatom.

POSTUPAK SA SPISIMA PREDANIM RADI POHRANE; POTPISI I PEČATI

Bilježnik je dužan sve spise kako one koje je sam načinio, tako i one, koje mu predaju stranke ili bilježnička komora, uređene prema tekucem poslovnom broju, brižljivo pohranjivati na sigurnome i suhome mjestu u svom prebivalištu ili u svojoj pisarnici.

Svaki bilježnik vodi vremenski popis s neprekidnim rednim brojevima, u koji će osim mjeničnih prosvjeda upisivati odmah svaki spis što ga načini.

Našastar ima šest rubrika i to:

1. za poslovni broj bilježnika koji se vodi neprekidno za sve vrijeme, dokle bude bilježnik u posjedu svojih spisa;
2. za datum tj. za dan, mjesec i godinu spisa;
3. za ime i prezime, za stalež i prebivalište stranaka;
4. za svojstvo posla;
5. za predmet pogodbe ili drugog posla s naznakom iznosa vrijednosti, ako je u spisu ustanovljen, a i biljega upotrijebljenih za spis;
6. za bilješke, ako takvih bude.

Našastar se ima voditi razgovijetno, bez radiranja, i tako da od jednoga poslovnoga broja do drugoga ne ostane prazan prostor za jedan redak.

Bilježnik mora predati svaku pojedinu stranu; čim bude ispisana i udariti svoj pečat na prvome i posljednjem listu.

Bilježnički arhiv nabavlja svakom bilježniku o njegovu trošku našastar, parafiran u broju od 25, 50 ili 100 listova i bilježnik se mora služiti njime, a novim našastarom će se moći služiti tek kad ovaj bude sasvim ispisan i potpisan. Direktor arhiva, naznačuje broj listova, potpisuje zadnji list i dodaje pečat arhiva, bilježi također za sebe broj listova kao i vrijeme kada su i kome izdani.

Izvan našastara mora bilježnik voditi i još sljedeće popise:

1. Abecedni popis svih osoba, kojih se tiču spisi, koji spadaju u našastar: u ovom popisu treba kod imena svake stranke, da se lakše mogu naći spisi, navesti sve na tu stranku odnoseće brojeve našastara.
2. Posebni imenik svih osoba, s odredbama posljednje volje sastavljene u njegovu uredu ili mu dane na

Kraljevskoga sudbenog stola u Zagrebu osnovana tri javnobilježnička mjesta.

(U prilogu objavljujemo popis svih javnih bilježnika na području Hrvatske za godinu 1916, prema IMENIKU DOSTOJANSTVENIKA, ČINOVIKA I JAVNIH SLUŽBENIKA Kraljevina Hrvatske i Slavonije, Zagreb 1916, izdala Kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinska vlada).

Do 1941. godine, kad je bilježništvo ukinuto, bit će u opsegu Kraljevskoga sudbenog stola u Zagrebu osnovano 15 javnobilježničkih mjesta s pripadajućim okolnicama.

Zagreb je bio sjedište dva kotarska suda, Sudbenog stola i Banskog stola, a 1931. godine neposredno nakon stupanja na snagu Zakona o javnim bilježnicima iz 1930. godine, Zagreb s pripadajućom okolnicom prema nadležnosti kotarskih (tada sreskih) sudova imao je 249.895 stanovnika.

Kao sjedištu Sudbenog stola u Zagrebu se mogao imenovati javni bilježnik za svakih 20.000 stanovnika.

U povijesnom arhivu grada Zagreba čuvaju se fondovi 22 javna bilježnika u razdoblju od 1908. do 1941. godine.

ADMINISTRATIVNO POSLOVANJE I USTROJ PISMOHRANE

Prema zakonima iz 1855. i 1930. godine precizno je određeno koje su knjige javni bilježnici morali voditi. To je uvjetovalo ustroj pisarnice i pismohrane javnih bilježnika.

Knjige koje je bilježnik preuzimao odobravao je Sudbeni stol kao bilježnička komora, a na prvoj stranici je uz žigove i potpis bilo napisano koliko listova knjiga sadrži.

Na kraju su se knjige zaključivale tako da je uz bilježnički potpis i žig ili nadležnoga kotarskog suda konstatirano koji je tekućim brojem knjiga završena. Tako ispunjene i zaključene knjige pohranjivane su u pismohranu.

Kraljevski javni bilježnici su četiri puta godišnje morali dati na uvid našastare Bilj. arhivu i Bilj. komori (21).

U pisarnici su vođeni našastari, odnosno opći poslovni registri, zatim registri o ovjerenjima i posvjedočenjima, registri ostavina, kazala općih poslovnih registara, kazala registara o ovjerenjima i posvjedočenjima kao registraturna pomagala, a prema njihovim brojevima spisi su odlagani u pismohranu. Registraturna pomagala vođena su po sustavu tekućeg broja bez klasifikacijskih oznaka.

U njih su se vodili upisnici mjeničnog poslovanja-knjige mjeničnih prosvjeda, protestni mjenični registar i njihova kazala.

1. JAVNI BILJEŽNIK DR. STJEPAN BELAJ (1925-1941)

Mjesto desetoga kraljevskoga javnog bilježnika sa sjedištem u Zagrebu osnovano je Naredbom ministra pravosuđa od 9. ožujka 1925, broj 15305, kojom je određen uži okoliš u kojoj sudovi mogu upotrebljavati kraljevskoga javnog bilježnika kao sudbenog povjerenika u poslovima označenim u bilježničkom redu.

Dr. Stjepan Belaj dobio je dozvolu rada 26. ožujka 1925. od Kraljevskog sudbenog stola kao bilježničke komore, a prvi spis datiran je u našastaru 30. ožujka 1925. Zadnji spis datiran je 21. travnja 1941. Tijekom tog razdoblja nekoliko puta se mijenjala adresa ovog bilježnika (Petrijnska 6/1, Illica 7, 9/1, Preobraženska 2), a isto tako i teritorijalni djelokrug.

Fond je upisan u Knjigu ulaza arhivskog gradiva PAZ-a pod brojem 1340. Na stranicama 1. i 2. zapisnika o preuzimanju arhivskog gradiva popisano je gradivo fonda javnog bilježnika dr. Stjepana Belaja, prema kojem je vidljivo da su u Arhivu nalaze 34 knjige i 24 fascikla spisa.

2. JAVNI BILJEŽNIK DR. DEJAN DESPOT (1925-1941)

Mjesto osmoga kraljevskoga javnog bilježnika sa sjedištem u Zagrebu osnovano je Naredbom Ministarstva pravosuđa od 30. studenog 1924, broj 80793, te je određen i uži okoliš.

Dr. Dejan Despot dobio je dozvolu rada 14. veljače 1925. od Kraljevskog sudbenog stola kao bilježničke komore. Prvi spis datiran je u našastaru 20. veljače 1925, a zadnji spis 8. veljače 1941. Adresa ureda bila je u Praškoj ulici broj 8/2. Teritorijalni djelokrug određen je Naredbom Ministarstva pravde 15. rujna 1925, broj 59921, kojom je određen uži okoliš: od grada Zagreba, a od područja Zagrebačkog kotara upravna općina Zaprešić. (3)

Naredbom od 8. travnja 1940, br. 7256/III-40, dr. Dejan Despot dobio je 5. okolice (5)

Fond je upisan u Knjigu ulaza arhivskog gradiva PAZ-a pod rednim brojem 1341. Na stranicama 2. i 3. Zapisnika o preuzimanju arhivskoga gradiva popisano je gradivo fonda javnog bilježnika dr. Dejana Despota, prema kojem je vidljivo da je u Arhiv preuzeta 27. knjiga i 20. fascikl spisa.

3. JAVNI BILJEŽNIK DR. DANILO DIMOVIĆ (1920-1941).

Mjesto trećega kraljevskoga javnog bilježnika sa sjedištem u Zagrebu osnovano je Naredbom Kraljevske hrvatsko-slavonsko-dalmatinske zemaljske vlade, Odjela za pravosuđe od 23. prosinca 1887, kad su za područje Kraljevskoga sudbenog stola u Zagrebu imenovana tri kraljevska javna bilježnika i određeni su im uži okoliši.

Djelokrug je bio: Vlaška ulica, Nova ves, Pod zidom, Kaptol. Potok s lijeve strane te područje kraljevskih kotarskih sudova u Velikoj Gorici i Dugom Selu.

Pravni spis datiran je u našastaru 16. travnja 1920, a zadnji je datiran 9. travnja 1941. Adresa ureda bila je ulica Eduarda Jelačića 7/1. Djelokrug se tijekom tog razdoblja mijenjao.

Ovom području spada još općina Stenjevec.

4. JAVNI BILJEŽNIK DR. IVE ELEGOVIĆ (1933-1941)

Mjesto šestoga kraljevskoga javnog bilježnika sa sjedištem u Zagrebu osnovano je Naredbom Ministarstva pravosuđa od 18. ožujka 1923, broj 15207, kojom je određen uži okoliš. (1) Prvi spis datiran je 8. siječnja 1933, a zadnji 22. siječnja 1941. Adresa ureda bila je ulica Baruna Jelačića 5, Trg baruna Jelačića 3/1. Teritorijalni djelokrug se mijenjao.

5. JAVNI BILJEŽNIK DR. OTON FLORSCHUTZ (1941).

Uvidom u arhivsko gradivo fonda javnog bilježnika dr. Otona Florschutza nije moguće konstatirati koje je javnobilježničko mjesto pokrивao i koji okoliš. Godine 1940. nema ga među 15 javnih bilježnika za grad Zagreb, te pretpostavljamo da je djelovao samo u 1941. godini.

Prvi spis datiran je 27. veljače 1941, a zadnji 19. travnja 1941. Adresa stvaratelja fonda bila je Vlaška ulica 72.

6. JAVNI BILJEŽNIK DR. BOŽIDAR GAJ (1912-1940)

Mjesto prvoga kraljevskog bilježnika sa sjedištem u Zagrebu osnovano je Naredbom Kraljevske hrvatsko-slavonsko-dalmatinske zemaljske vlade, Odjela za pravosuđe od 23. prosinca 1887, kad su za područje Kraljevskoga sudbenog stola u Zagrebu imenovana tri kraljevska javna bilježnika i određeni su im uži okoliši.

7. JAVNI BILJEŽNIK DR. OTON GAVRANČIĆ (1925-1941)

Mjesto petoga kraljevskog javnog bilježnika u Zagrebu osnovano je Naredbom Kraljevske hrvatsko-slavonske zemaljske vlade, Povjereništva za pravosuđe od 15. svibnja 1920, broj 10717 (1).

Prvi spis datiran je 20. ožujka 1925, a posljednji 15. ožujka 1941. Adresa ureda bila je Jurišićeva 5/1, odnosno 9.

8. JAVNI BILJEŽNIK DR. ANDRIJA GOSTIŠA (1927-1941) (PREDSJEDNIK KOMORE)

Prema mojim saznanjima koja sam dobio iz Arhiva Jugoslavije u Beogradu, dr. Andrija Gostiša bio je predsjednik Komore u Zagrebu, a njegova adresa je bila u Zagrebu, Frankopanska 1. Uvidom u telefonski imenik iz razdoblja Kraljevine Jugoslavije vidio sam da je na istoj adresi, bez navođenja imena bilježnika, bila navedena Javnobilježnička komora Grada Zagreba.

Naredbom Ministarstva pravosuđa od 19. svibnja 1906, broj 7923, ustrojeno je **četvrto mjesto** kraljevskoga javnog bilježnika sa sjedištem u Zagrebu.

Dekretom kraljevskog Sudbenog stola u Zagrebu od 27. listopada 1926, broj 93605, dr. Andrija Gostiša imenovan je zamjenikom kraljevskoga javnog bilježnika

dr. Milana Mihaljinca, a od 25. svibnja 1927. Dekretom kraljevskog Sudbenog stola, broj 43709, imenovan je na mjesto kraljevskoga javnog bilježnika za 4. javnobilježničko mjesto.

Prvi spis datiran je 28. ožujka 1927, a zadnji 19. travnja 1941, adresa stvaratelja fonda bila je **Frankopanska ulica broj 1**.

9. KRALJEVSKI JAVNI BILJEŽNIK DR. IVAN JURIŠA (1925-1937)

Naredbom Ministarstva pravosuđa od 9. ožujka 1925. osnovano je

9. mjesto kraljevskoga javnog bilježnika sa sjedištem u Zagrebu te određen uži okoliš. (1)

Dr. Ivan Juriša dobio je dozvolu rada 18. travnja 1925. od Kraljevskoga sudbenog stola kao bilježničke komore. Prvi spis datiran je 6. svibnja 1925, a zadnji 30. studenog 1937. Adresa ureda bila je Nikolićeva ulica broj 4.

10. JAVNI BILJEŽNIK DR. BRANKO KALEMBER (1938-1941)

Javni bilježnik dr. Branko Kalember naslijedio je kraljevskoga javnog bilježnika

dr. Ivana Jurišu na **9. javnobilježničkom mjestu** sa sjedištem u Zagrebu. Prvi spis datiran je 16. svibnja 1938, a zadnji 18. travnja 1941.

11. JAVNI BILJEŽNIK DR. IVAN KOSTREŃIĆ (1939-1941)

Na osnovi pregledanoga arhivskoga gradiva javnog

bilježnika dr. Ivana Kostrenčića nije bilo moguće ustanoviti na koje je javnobilježničko mjesto bio imenovan. Prvi spis datiran je 12. siječnja 1939, a zadnji 19. travnja 1941. Adresa ureda bila je Gajeva ulica 4/III.

12. KRALJEVSKI JAVNI BILJEŽNIK DR. MATIJA LISIČAR (1929-1931)

Mjesto drugoga kraljevskoga javnog bilježnika sa sjedištem u Zagrebu ustanovljeno je Naredbom Kraljevske hrvatsko-slavonsko-dalmatinske zemaljske vlade, Odjela za pravosuđe 23. prosinca 1887, broj 3794, kojom se određuje broj i sjedište kraljevskih javnih bilježnika te uži okoliš: Zagreb Donji grad i područje Kraljevskoga kotarskog suda u Sv. Ivanu Zelini. (1)

Prvi spis datiran je 3. siječnja 1921, a zadnji 1. rujna 1939. Adresa ureda bila je Nikolićeva ulica br. 8/II.

13. JAVNI BILJEŽNIK DR. STJEPAN MAINKAS (1941)

Dr. Stjepan Mainkas imao je sjedište u Tkalčićevoj ulici broj 4/1. Prvi spis datiran je 3. ožujka 1941, a zadnji 21. travnja 1941. Ovdje treba napomenuti da javnog bilježnika dr. Stjepana Mainkasa nema među javnim bilježnicima kojima su Naredbom iz 1940. godine dodijeljeni uži bilježnički okoliši za grad Zagreb, a iz pregledanoga gradiva nije moguće ustanoviti koje je bilježničko mjesto pokrivaio.

Nakon ukinuća bilježničkog reda 1941. godine, dr. Stjepan Mainkas nastavio je djelovati kao sudac suda u Zagrebu.

14. JAVNI BILJEŽNIK DR. IVAN MAJCAN (1940-1941)

Dr. Ivan Majcan imao je sjedište u Preradovićevoj ulici broj 2, a poslije na Jelačićevu trgu broj 5. Prvi spis datiran je 4. lipnja 1940, a zadnji 19. travnja 1941.

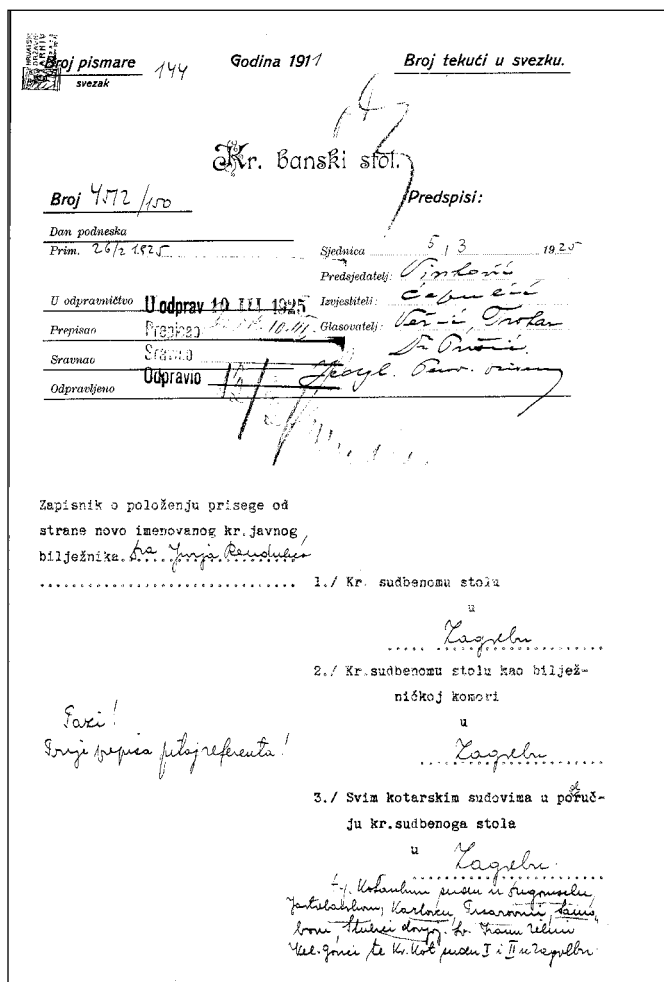
Naredbom o dodjeljivanju uži okoliša javnim bilježnicima u sjedištu kotarskih sudova I. i II. u Zagrebu od 8. travnja 1940. javnom bilježniku dr. Ivanu Majcanu dodijeljen je

7. javnobilježnički okoliš.

15. KRALJEVSKI JAVNI BILJEŽNIK DR. MILAN MIHALJINEC (1908-1927)

Mjesto četvrtoga kraljevskoga javnog bilježnika sa sjedištem u Zagrebu osnovano je Naredbom Hrvatsko-slavonsko-dalmatinske zemaljske vlade, Odjel za pravosuđe od 24. ožujka 1907, broj 3736. (1) Kraljevski javni bilježnik dobio je dozvolu za rad 4. ožujka 1908. od Sudbenog stola kao bilježničke komore.

Prvi spis datiran je 11. ožujka 1908, a zadnji 17. lipnja 1927. Adresa ureda najprije je bila u Ilici 31, a poslije

Frankopanska 1. Djelokrug stvaratelja fonda kao sudskog povjerenika određen je 1907, a obuhvaćao je: od porezne općine Zagreb Donji grad, sastojnice unutar jugozapadnog dijela Ilice i Gundulićeve ulice, zatim od porezne općine Zagreb Gornji grad te ulice: Vrhovec, Jelenovec, Nad Lipom i Podolje te konačno upravna općina Stenjevec od područja Kr. kotarskog suda II. u Zagrebu.

Kraljevskom javnom bilježniku dr. Milanu Mihaljincu bio je zamjenik dr. Gostiša koji će kasnije preuzeti 4. javnobilježničko mjesto.

16. JAVNI BILJEŽNIK DR. MILE MIŠKULIN (1933-1941)

Koje je točno mjesto imao dr. Mile Miškulin nije bilo moguće točno ustanoviti pregledavajući arhivsko gradivo ovog fonda.

Naredbom o dodjeljivanju uži okoliša javnim bilježnicima u sjedištu kotarskih sudova I. i II. u Zagrebu je 8. travnja 1940, broj 7526/III- 40, dr. Mili Miškulinu dodijeljen je deseti uži okoliš. Stvaratelj fonda dobio je dozvolu rada 18. svibnja 1933. od Kraljevskoga sudbenog stola kao bilježničke komore, a prvi spis datiran je 1. lipnja 1933. Zadnji spis datiran 19. travnja 1941. Adresa ureda bila je Dalmatinska ulica br. 2.

17. JAVNI BILJEŽNIK DR. JURAJ RENDULIĆ (1941)

Stvaratelj fonda dr. Juraj Rendulić naslijedio je javnog bilježnika dr. Božidara Gaja za **11. bilježnički uži okoliš**. Dozvolu rada dobio je 20. veljače 1941. od Sudbenog stola kao bilježničke komore. Prvi spis datiran je 28. veljače. 1941, a zadnji 9. travnja 1941.

18. JAVNI BILJEŽNIK DR. DANILO STOISAVLJEVIĆ (1925-1941)

Prvi spis datiran je 2. ožujka 1925. u našastaru, a posljednji 19. travnja 1941. u registru o ovjerenjima i posvjedočenjima.

Dozvola rada izdana je 20. veljače 1925. od Kraljevskoga sudbenog stola kao bilježničke komore. Adresa je bila u Rokovoj ul. br. 2, Drugoj ul. 16, Jurišićevoj 26 i u Petrinjskoj ulici broj 47.

Naredbom od 8. travnja 1940. javni bilježnik dr. Danilo Stoisavljević dobio je **osmi uži okoliš**. Na tome mjestu ostao je do ukinuća javnobilježničke službe.

19. JAVNI BILJEŽNIK DR. ZLATKO ŠENOVA (1933-1941)

Na osnovi članka 10, stranica 4. i članka 221. Zakona o javnim bilježnicima, a po saslušanju Banskog stola u Zagrebu i Sudbenog stola kao bilježničke komore u Zagrebu te predstavnika Banskog stola u Zagrebu - donesena je 1933. g. Uredba o povećanju javnobilježničkih mjesta i određena su područja za svako javnobilježničko mjesto na teritoriju Sudbenog stola u Zagrebu sa sjedištem u Zagrebu.

Prvi spis datiran je u općem poslovnom registru 3. lipnja 1933, a zadnji u registru o ovjerenjima i posvjedočenjima 19. travnja 1941. Adresa ureda bila je u Preradovićevoj ulici broj 5. Teritorijalni djelokrug mijenjao se.

Uz grad Zagreb Donji grad ovome spada još i općina Brezovica.

20. KRALJEVSKI JAVNI BILJEŽNIK DR. BENJAMIN ŠUPERINA (1927-1932)

U našastaru je vidljivo da je kraljevski javni bilježnik dr. Benjamin Šuperina počeo raditi 7. srpnja 1927. uz odobrenje Sudbenog stola kao bilježničke komore. Prvi spis datiran 7. srpnja 1927, a posljednji 16. kolovoza 1932. Adresa ureda bila je Frankopanska ulica 1.

Mjesto je to 6. kraljevskoga javnog bilježnika sa sjedištem u Zagrebu i cijela područja upravnih općina Zaprešić i Pušća.

21. JAVNI BILJEŽNIK DR. NIKOLA TALER (1937-1941)

Mjesto 13. kraljevskoga javnog bilježnika sa sjedištem u Zagrebu osnovano je Naredbom ministra pravosuđa od 19. ožujka 1937, broj 26300, te je određen uži okoliš u kojem sudovi mogu koristiti kraljevskoga javnog bilježnika kao sudbenog povjerenika u poslovima označenim u bilježničkom redu.

Dr. Nikola Taler dobio je dozvolu rada 22. ožujka 1937. od Kraljevskog sudbenog stola kao bilježničke komore. Prvi spis datiran je 14. travnja 1937, a zadnji 12. ožujka 1941. Adresa sjedišta ureda bio je Zrinjski trg 6.

Djelokrug određen 1937. g. bio je Zagreb, a tome spada još i općina Vrapče.

22. JAVNI BILJEŽNIK DR. JOSIP TORBAR (1925-1941)

Mjesto 11. javnog bilježnika sa sjedištem u Zagrebu osnovano je Naredbom Ministarstva pravosuđa od 15. rujna 1925, broj 59921, te je određen uži okoliš u kojem sudovi mogu koristiti kraljevskoga javnog bilježnika kao sudbenog povjerenika u poslovima označenim u bilježničkom redu.

Dozvolu rada dobio je 13. ožujka 1925. od kraljevskoga sudbenog stola kao bilježničke komore. Prvi spis datiran je 14. listopada 1925, a zadnji 1. ožujka 1941. Adresa ureda ovog bilježnika bila je Akademski trg 1, a poslije Preradovićeva 2/l.

Djelokrug rada određen 1925. g. bio je: od grada Zagreba, dio i cijelo područje upravne općine Šestine.

Popis svih javnih bilježnika u Republici Hrvatskoj objavljen je u **Imeniku dostojanstvenika, činovnika i javnih službenika Kraljevine Hrvatske i Slavonije iz 1916. godine**, dakle, neposredno prije propasti Austro-Ugarske Monarhije. Iz toga popisa je vidljivo da su u Zagrebu bila samo četiri javnobilježnička mjesta.

U razdoblju od utvrđivanja javnobilježničkih mjesta spomenutom naredbom, kada su utvrđena **tri mjesta** pa do propasti Austro-Ugarske, u Zagrebu je utvrđeno još jedno mjesto, **dakle, ukupno četiri**.

Na osnovi članka 10, stranica 4. i članka 221. Zakona o javnim bilježnicima, a po saslušanju Banskog stola u Zagrebu i Sudbenog stola kao bilježničke komore u Zagrebu te predstavnika Banskog stola u Zagrebu, **donesena je 1933. g. Uredba o povećanju javnobilježničkih mjesta i određena su područja** za svako javnobilježničko mjesto na teritoriju Sudbenog stola u Zagrebu sa sjedištem u Zagrebu.

Konačno uređenje javnobilježničkih mjesta u Zagrebu izvršeno je **NAREDBOM o uređenju užih okoliša**

za petnaest javnobilježničkih mjesta u sjedištu kotarskih (tada sreskih) sudova I. i II. u Zagrebu, 8. travnja 1940.

Naredba je objavljena u Narodnim novinama od 10. travnja 1940. godine, a iz nje je vidljivo da je neposredno prije ukinuća javnobilježničke službe u Zagrebu bilo **15 javnobilježničkih mjesta**. Iz svega navedenog proizlazi da je razdoblju Kraljevine Jugoslavije formirano jedanaest bilježničkih mjesta. Njihova područja precizno su određena ulicama Zagreba, tako da u tekstu nisu posebno navedena.

Pregledom arhivske građe Arhiva grada Zagreba, koja se nalazi u podrumu zgrade gimnazije u Novom Zagrebu, zanimljivo je da ovjere potpisa ne sadržavaju pretežiti dio arhiva pojedinih bilježnika, a posebno upada u oči velik broj registratora s protestima mjenica.

JAVNI BILJEŽNICI ČIJA SE GRAĐA NALAZI U OSTALIM ARHIVIMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

DRŽAVNI ARHIV VARAŽDIN

Trstenjakova 7, 42 000 Varaždin

Dopisom od 2. veljače 2005. obaviješten sam da u popisu fondova i zbirki Državnog arhiva u Varaždinu ne postoji gradivo niti jednoga javnog bilježnika od 1858. godine pa nadalje, koji je djelovao na području koje za koje je nadležan taj arhiv.

DRŽAVNI ARHIV U BJELOVARU

43 001 Bjelovar PP 77

Dopisom od 21. prosinca 2004. obaviješten sam da ovaj arhiv posjeduje samo fragmente gradiva nastalog radom javnih bilježnika koji su djelovali u gradu Bjelovaru prema priloženom inventarnom popisu.

1. JAVNI BILJEŽNIK DR. DRAŽEN KVATERNIK, Bjelovar (1920-1938)

- Repetitorij (upisnik) 1 knjiga
- Protestni registar 5 knjiga
- Registar o ovjeravanjima i posvjedočenjima 2 knjige

2. JAVNI BILJEŽNIK DR. JAKOB HRŽIĆ, Bjelovar (1929-1940)

- Protestni registar 2 knjige
- Registar sudbeno povjereničkih radnji 2 knjige

3. JAVNI BILJEŽNIK DR. STEVAN BUBIĆ, Bjelovar (1924-1938)

- Protestni registar 2 knjige
- Registar o ovjeravanjima i posvjedočenjima 1 knjiga.

DRŽAVNI ARHIV U KARLOVCU

Na temelju telefonskog razgovora sam obaviješten da ne posjeduju nikakvu građu o javnim bilježnicima s područja nadležnosti njihovog arhiva.

(Gradivo se čuva u Hrvatskome državnom arhivu za prije navedene bilježnike iz razdoblja francuske uprave do danas).

DRŽAVNI ARHIV U OSIJEKU

Klasa : 612-06/o4-13/763; ur. broj: 2158-19-01-05-2

Dopisom pod ovim brojem od 12. siječnja 2004. obaviješten sam da na području nadležnosti tog arhiva postoje fondovi sljedećih javnih bilježnika:

1. Kraljevski javni bilježnik Hugo Schubert – Virovitica
  2. Vaso Gjurgjević – Osijek
  3. Ivan Cekorić – Osijek
  4. Zador pl. Kelecsenyi – Osijek
  5. Ferencz Szilagyi – Darda
  6. Layos Visi - Darda
  7. Paul Ursziny - Darda
  8. Emil Kis – Darda
  9. Todor Andrić – Darda
  10. Sandor Roth – Darda
  11. Ivan Prodanović - Beli Manastir
  12. Miša Anastasijević – Vinkovci
  13. Petar Vukov – Osijek
  14. Milutin Tićak – Vukovar
  15. Antun Švarcmajer – Đakovo
  16. Franjo Solariček – Virovitica
  17. Risto Mihajlović – Vukovar.
- Količina nije navedena.

DRŽAVNI ARHIV U RIJECI

Park Nikole Hosta

51 104 Rijeka

Podaci o sačuvanoj građi sadržani su u VODIČU HISTORIJSKOG ARHIVA RIJEKA, izdanje Pazin-Rijeka 1980. g.

5.5.5. JAVNI BILJEŽNICI

2.1.5.1. ISTARSKI NOTARI

U ovom fondu skupljena je građa (ugovori, oporuke, darovnice i druge javne isprave) javnih bilježnika većine istarskih gradova i mjesta te otoka Cresa i Lošinja iz razdoblja (1597-1947) godine za gradove: Bale, Buje, Buzet, Cres, Kopar, Labin, Mali Lošinj, Motovun, Pazin, Poreč, Pula, Rovinj, Veli Lošinj,

Vodnjan te razne knjige neidentificiranih notara.
Slijedi popis dvjestotinjak notara iz toga razdoblja.

Knjiga sv. 2270, kutija 30.

2.1.5.1. ISTARSKI NOTARI

Notarska služba u našim krajevima razvila se pod utjecajem notarijata susjedne Italije, koja već u 13. stoljeću ima u Bologni Katedru za notarsko pravo.

U ovom fondu skupljena je građa (ugovori, oporuke, darovnice i druge javne isprave) javnih bilježnika većine istarskih gradova i mjesta te otoka Cresa i Lošinja iz razdoblja 1597-1947. godine. Isprave, s obzirom da sežu do 1947. i danas su važne za operativu ali su, naročito one starije, vrijedni izvori za gospodarsku, socijalnu i etnološku povijest.

Tvorci fonda: notari iz raznih istarskih mjesta te s otoka Cresa i Lošinja (1597-1947).

Građa: nepotpuna; knjiga sv. 2270, spisa kut. 30; vremenski raspon 1597-1947): djelomično loše očuvana, registraturno djelomično sređena, djelomično pristupačna; jezik latinski, talijanski; pismo latinica; ima inventar i vodič.

Knjige

1. Upisnici i kazala predmeta između živih, oporuka i akata posljednje volje.

Bale: Pergolis Francesco (1606-1624), Barbieri Zuanne (1759-1802), Pergolis Francesco (1761-1762), Bembo Marco Alvise (1783-1797).

Buzet: Pitscheider G. Virgilio (1887-1888), Larich (Larice), Giuseppe (1893-1903), Justi Antonio (1907-1912), sv.29.

Cres: Petris Nocolo' (1852-1880), Petris Giuseppe (1893-1908), Ivancich Giovanni (1910-1915), Lorenzini Icilio (1924-1928), Grisetti Lucio (1928-1934), Froglija Mario (1937-1939), Petris Stefano (1940-1943), sv. 70.

Kopar: Buccellini Alvise (1675-1683), sv. 4

Labin: Enechel Gustavo (1869-1872), Lius Giacomo (1883-1902), Pillat Rodolfo (1904-1941), Zei Renato (1923-1927), Manzin Domenico (1927-1942), sv.130.

Mali Lošinj: Vidulich Francesco (1856-1869), Vidovich Nicolo' (1872-1874), Vidulich G. S. (1887-1924), De Denaro Edoardo (1924-1932), Brunelli Silvio (1933-1938), sv. 165.

Motovun: Koller Giovanni (1871-1872), Macchia Carlo (1896-1921), De Bartolomei Enrico (1904-1905), Biscontini Giacomo (1907-1919), sv. 58.

Pazin: Arrigoni Antonio (1858-1863), Chira Paolo (1863-1864), Cech Giuseppe (1865-1916), Gleser Felice (1866-1915).

Poreč: Artusi Paolo (1852-1872), Bercich Guido (1872-1876), Del Bello Nicolo' (1881-1888), Koller Giuseppe (1886-1902).

Pula: Passera Marco (Galižana) (1626-1649), Pelisso Pietro (1631), Rotta Zuanne (1636-1652), Capitani Giovanni (1641-1645), Catigora Andrea (1662-1668), Trevisan Decio (1664-1685), Segalla Girolamo (1667-1696), Achielli Pietro (1682-1726), Franchini Antonio (1685-1688), Basischievich Martino (1688-1694), Carlin Antonio (1688-1708), Razzo Antonio (1688-1716), Poppazzi Matteo (1691-1704), Pianella Domenico (1695-1698), Trevisan Girolamo (1695-1710), Razzo Cristoforo (1696-1710), Cozzeti Nicolo' (Fažana) (1732-1762), Bertolazzi Lorenzin (Šišan) (1733-1745), Trevisan Antonio (1742-1752), Lombardo Giorgio (1746-1760), De Campo Giacomo (1753-1771), Poppacci Bartolomeo (1758-1786), Gonan Antonio (1758-1796), Rotta Antonio (1758-1797), Varini Antonio (1759-1788), Barbato Antonio (1763-1786), Popazzi Girolamo Nicolo' (Fažana) (1764-1782), Lombardo Nicolo' (1777-1783), Mauzzo Cinei Giuseppe (1777-1801), Razzo Zuanne (1783-1806), Lombardo Pietro (1787-1821), Varetton Tiziano (1788-1806), Mauzzo Giovanni (1798), Varetta Tiziano (1802), Perla Felice (Peroj) (1816-1820), Barsan Antonio (1856-1861), Vaiz Girolamo (1858), Angaran Lucrezio (1870-1895), Stanich Domenico (1884-1929), Filiputti Pietro (i za Vodnjan) (1908-1947), Sorli Giovanni (1911-1922).

Rovinj: Bello Cosmo (1546-1604), Lionardis Antonio (1597-1613), Bello Giacomo (1597-1634), Moscarda Domenico (1602-1633), Pellegrini Visentin (1602-1636), De Perinis Iseppo (1620-1647), Bello Giovanni (1626-1634), Calucci Giorgo (1627-1635), Bishiacchi Colmano (1627-1642), Bello Cosmo (1628-1671), Humilini Francesco (1636-1671), Spongia Domenico (1636-1673), Bezzi Vincenzo (1638-1640), Asperti Paolo (1642-1647), Bichiacchi Zuanne i Francesco (1644-1652), Perdonzan Astolfo (1647-1673), Bello Giacomo (1653-1710), Caluzzi Salvador (1662-1668), Sponza Mattio (1664-1686), Basilisco Basilisco (1669-1717), Constatini Antonio (1673-1720), Sponza Francesco (1680-1704), Foscarini Filaretto (1681-1705), Bussoleni Busso (1683-1687), Bichiacchi Colmano i Angelo (1687-1690), Fabris Pietro (1689-1727), Basilisco Carlo Alvise (1700-1758), Costantini Francesco (1701-1758), Bello Giovanni (1706-1729), Spongia Domenico (1708-1746), Fabris Vittorio (1709-1722), Bello Nicolo' (1717-1722), Piccoli Giacomo (1719-1747), Basilisco Basilisco (1730-1758),

Costantini Domenico (1730-1763), Sponza Florio (1740-1759), Costantini Oliviero (1743-1750), Misdaris Pietro (1743-1758), Piccoli C.D. Giorgio Domenico (1749-1774), Piccoli Gabriel (1752-1775), Costantini Iseppo (1759-1772), Melchiori Lazzaro (1759-1773), Misdaris G: Pietro (1759-1787), Sponza Cristoforo (1759-1787), Bichiacci Domenico (1759-1791), Sponza Florio (1759-1799), Constantini Pier Francesco (1763-1790), Ferrarese Mattio (1763-1797), Fabris Francesco (1773), Venerandi Angelo (1781-1805), Piccoli Giacomo (1781-1808), Piccoli Gabriel (1786-1800), Spongia Antonio (1788-1818), Dapinguente Pietro (1793-1800), Sponza Antonio (1795-1821), Basilisco Carlo Alvisè (1797-1798), Bichiacci Bernarodo (1797-1803), Battistella Antonio (1798-1811), Spongia Pier Domenico (1799-1808), Rocchi Francesco (1800-1809), Bichiacci Giovanni Bernardo (1801-1818), Rocchi Francesco (1806-1807), Piccoli Florio (1806-1821), Fioravante Simone (1811-1817).

Veli Lošinj: Botterini Martino (1774-1778), sv. 1.

Vodnjan: Dattolo Marcantonio (1734-1735), Boccalari Ercole (1857-1863), Sbisa Pietro (1867-1907), sv. 43.

2. Razne knjige neidentificiranih notara, sv. 90.

Spisi

Zapečaćene oporuke raznih notara iz svih navedenih mjesta, kut. 30. Osim većine spomenutih notara, ove su oporuke sastavili i čuvali još i sljedeći notari; Baissero Guido, Bembo Antonio, Bommarco Virgilio, De Francheschi Carlo, Glezer Felice, Gorlato Giovanni, Luis Giovanni, Pillat Rodolfo (javne oporuke Poreč i Labin), Politeo Romolo (Cres i Mali Lošinj), Rocchi Francesco, Senciari Vladimiro.

2.1.5.2. NOTARI RIJEKE I OKOLICE

Najstariji notarski spisi (uredovne knjige riječkih notara sežu od 1436. godine do 18. stoljeća) čuvaju se u fondu Gradskog poglavarstva Rijeka. Notarskih akata sljedećeg razdoblja do 1863. godine ima o fondu Trgovačko-mjenbenog suda u Rijeci, osnovanog 1722. godine.

Notarske spise nakon 1863. godine u skladu s mađarskim notarskim pravilnikom iz 1881. godine (Rigolamento nnotarile ungherese) čuvali su riječki notari Icilio Bačić i Federico Goletich.

Godine 1929. osnovan je Arhiv Kotarskog notarijata Rijeka. U toj ustanovi stvorena je građa ovog fonda. Knjiga sv. 549 spisa, kutija 11.

RIJEČKI NOTARI

Navodimo imena samo notara nakon 1863. godine

1. DERENČIN MARIJAN (1863-1874)

2. GIACICH VITTORIO (1870-1876)
3. GALLETICH NICOLO (1877-1915)
4. CHARMANT OSCAR (1893-1900)
5. CHARMANT FESUS (1893-1902)
6. FESUS GIORGIO (1900-1919)
7. GALETICH FEDERICO (1917-1944)
8. BACI ICILIO (1919-1944)

VOLOŠČANSKO OPATIJSKI NOTARI

1. SANDRIN BRUNO ((1924-1926)
2. VLADISCOVICH LIDIO (1926-1946)
3. COLOMBIS GIUSEPPE (1927-1946)

ARHIV KOTARSKOG NOTARIJATA

Upisnici razna kazala predmeta (1929-1943)

Ilirska Bistrica – BERDON GIUSEPPE

Opatija – CATTUNAR GIOVANNI

COLOMBIS GIUSEPPE

SANDRIN BRUNO

SNIDARICH LUIGI

SPONZA DOMENICO

VLADISCOVICH LIDIO

Podgrad - DE FRANCESCHI IRSO

GIANONNE LUIGI

KRAIGHER ANTONIO

QUARANTOTTO NICOLO

SUŠAK -SALOM SALOMIĆ 1592, piše na našem jeziku

MATE KNEŽIĆ, 1613.

JURAJ MANZINI, 1649.

NIKOLA ANTONIĆ, 1678.

IVAN KUČIĆ, 1684, 1692.

JURAJ ČOP, electus parocus, 1694.

IVAN PETRIĆ, electus parocus, 1696.

DOMINIK ZDUNA (katkada Zdunić), 1696.

MIHOVIO BANIĆ, 1743.

JUSTO KRIZMANIĆ, 1701.

JERONIM GENOVA, cancellarius aulico-cameralis

IVAN KOLACIO, giudice e notajo, 1749-1770.

JAKOV TIANIĆ (katkada Tian), 1770-1800.

N. THIANIĆ cancelliere, giudice e commissario di Sušak, 1838.

FABIJAN SABLJIĆ, cancelliere distrettuale di Sušak

POP IGNAC SUŠIĆ, 1717.

MATE TOMAŽIĆ, 1702.

DRŽAVNI ARHIV U PAZINU

Vladimira Nazora 3

52 0000 PAZIN

Istraživanje je potpisala ravnateljica Tatjana Ujčić, prof., a sadrži popis bilježnika s vremenom djelovanja, od razdoblja francuske uprave, počevši od 1806. do razdoblja Kraljevine Italije, zaključno s 1945. godinom.

I. Bilježnici i bilježnička služba u razdoblju francuske uprave

Sjedište: Rovinj

Giovanni Bernardo Bichiacchi, (1801-1805), 1805-1813, (1813-1818)

Florio Picolli, 1806/1813, (1813-1821)

Simone Fioravante, 1811-1813, (1813-1817)

II. Bilježnici i bilježnička služba u razdoblju II. austrijske uprave

Sjedište: Buje

Giuseppe Quarantotto, 1860-1869.

Servolo Antonini, 1870-1895.

Sjedište: Buzet

G. Virgilio Pitscheider, 1887-1892.

Giuseppe Larich, 1893-1903.

Antonio Justi, 1907-1912.

Vladimir Senicari-Guido Baissero, 1913-1918, (1918-1943), Buzet-Pazin

Sjedište: Labin

Gustavo Enechel, 1869-1872.

Giacomo Lius, 1883-1902.

Rodolfo Pillat, 1904-1918, (1918-1943), (1943-1944), Labin-Poreč

Sjedište: Motovun-Buje

Domenico Vardabasso, 1894-1918. (1918-1927)

Sjedište: Pazin

Antonio Arrigoni, 1858-1863.

Paolo Ghira, 1863-1864.

Giuseppe Cech, 1865-1916.

Sjedište: Poreč

Paolo Artusi, 1852-1872.

Guido Becich, 1872-1876.

Nicolo Del Bello, 1881-1886.

Giuseppe Koller, 1886-1902.

Sjedište: Pula

Felice Perla, 1816-1820, Peroj

Antonio Barsan, 1856-1861.

Girolamo Vaiz, 1858.

Felice Gleser, 1866-1915.

Domenico Stanich, 1884-1918, (1918-1943), (1943-1944)

Pietro Filiputti, 1908-1943, (1943-1945), (1945-1947), Pula

Vodnjan

Giovanni Sorli, 1911-1918, (1918-1922)

Sjedište: Rovinj

Antonio Quarantotto, 1852-1857.

Domenico Costantini, 1858-1863.

Andrea Milossa, 1861-1883.

Gaetano Borghi, 1863-1869.

Giorgio Picolli, 1865-1873.

Giovanni Giugno, 1879.

Rismondo Alvise, 1874-1918, (1918-1921)

Antonio Bembo, 1884-1918, (1918-1930)

Sjedište: Vodnjan

Ercole Boccolari, 1857-1863.

Pietro Sbisa, 1867-1907.

III. Bilježnici i bilježnička služba u razdoblju Kraljevine Italije

Sjedište: Labin

Renato Zei, 1923-1927.

Domenico Manzin, 1927-1942, (1954)

Sjedište: Pazin

Ermete Raicich, 1918-1921.

Raimondo Debeus, 1923-1942.

Sjedište: Poreč

Ferruccio Sansa, 1943, (1943-1945), (1945-1947)

Sjedište: Pula

Luigi Rossanda, 1920-1935.

Francesco Jaschi, 1921-1943, (1943-1945), (1945-1947), (1947-1954)

Emilio G. Gioseffi, 1930-1934.

Francesco De Franceschi, 1934-1936, Pula-Vodnjan

Carlo Franchi 1938-1943, (1943-1945), (1945-1947)

Sjedište: Vodnjan

Giovanni Gorlato, 1936-1943, (1943-1945)

IV. Pravni izvori za razdoblje Kraljevine Italije

Pozivaju se uglavnom na Zakon o uređenju bilježništva i bilježničkih arhiva od 16. veljače 1913, br. 89, objavljenom u Gazzetta Ufficiale od 7. 3. 1913, br. 55.

DRŽAVNI ARHIV U ZADRU

Broj: 8-1631-2004.

Prema dopisu ravnatelja Slavka Ražova, prof., od 21. veljače 2005.

U Zadarskom arhivu nalaze se:

1. **Pravilnik o notarijatu od 20. studenog 1807.**
2. **Građa javnih bilježnika koji su djelovali za vrijeme francuske uprave u Dalmaciji i u početku Druge austrijske uprave:**

PAŠKI BILJEŽNICI:

1. NICOLO MIRCOVICH (1774-1810), 27 fascikla 0,80 m dužnih
2. FRANCESCO RACCAMARICH (1777-1812), 0,10 m
3. GIORLAMO ZOROVICH (1784-1818), 0,30 m
4. GIANGIUSEPPE GIADRULEO (1799-1821), 0,20 m dužnih

RAPSKI BILJEŽNICI:

1. IVAN MARKO KOLIĆ (1800-1815), 0,10 m dužnih
2. IVAN LEONI VODOPIJ (1811-1817), 0,10 m
3. JEROLIM SPALATIN (1812-1831), 0,5 m

SKRADINSKI BILJEŽNICI

1. Nepoznati bilježnici u arhivi, 0,5 m dužnih
2. FRANCESCO GIUSEPPE de Leva (1808-1823), 0,40 m

ŠIBENSKI BILJEŽNICI

1. NATALE SEMONISH (1785-1832) 0,40 m dužnih
2. ANTONIO SEMONIĆ (1795-1835) 0,90 m
3. SIMEONE PEKICH (1795-1816) 0,80 m, ukupno 3 kutije, 2,10 m dužnih

ZADARSKI BILJEŽNICI

1. GIOVANNI GRISOGNO DE FRANCESCHI (1768-1824), 8 kutija, 0,80 m dužnih
2. DOMENICO CASTELLI (1777-1812), 19 kutija, 2 m
3. PIETRO PAOLO COLTELLI (1777-1817) 14 kutija, 1,40 m

4. GIOVANNI SORARI (1800-1847), 5 kutija, 0,50 m
5. FRANCESCO DE FRANCESCI (1803-1821), 8 kutija, 0,80 m
6. ALESSANDRO SANTINI (1806-1812), 2 kutije 0,60 m
7. DANIELLE ANGELO ADDOBATTI (1806-1831), 6 kutija, 0,60 m
8. GIOVANNI ANTONIO HARASSICH-FILIPPI (1808-1825), 1 kutija, 0,10 m dužnih

3. Građa bilježnika koji djeluju u drugoj polovini 19. stoljeća i početkom 20. stoljeća

Neki bilježnički spisi su na osnovi sporazuma između Kraljevine SHS i Kraljevine Italije podijeljeni od 1923. do 1926. i poslani u Šibenik i Split zajedno sa sudskim spisima. Bilježnički spisi iz vremena Druge austrijske uprave u Dalmaciji i između dva svjetska rata su uglavnom uništeni po naredbi predsjednika Narodnog kotarskog suda Zadar.

ZADARSKI BILJEŽNICI

1. Dominik PAPPFAVA (1815-1899), bilježnik i prirodoslovac
2. Radoslav Pappafava (1857-1918), bilježnik od 1889.
3. **VLADIMIR PAPPFAVA (1850-1927), odvjetnik (1885-1927), pisac BILJEŽNIČKOG OBRAZNIKA s izjašnjenjima izdano u Zadru 1896. u prijevodu na hrvatskom jeziku sadrži 505 stranica**
4. Giovanni Rolli djeluje za vrijeme Austrije i između dva svjetska rata
5. Dr. Silvio Brunelli u Zadru između dva rata
6. Simeonne Svircich u Zadru između dva rata

U Biogradu n/m

7. Ferdinandi Ivačić od 1890-ih godina na ovamo, sačuvan 1. svežanj spisa
8. **Ivo Stanoš** djelovao za vrijeme Austrije i između dva rata, malo spisa očuvano između spisa Kotarskog suda u Preku **1925. godine objavio tekst u povodu 75. godišnjice notarijata od 1855. godine**

Za područje Kotarskog suda u Preku (1927-1943) djeluje: 9. Petar Belamarić najprije kao povjerenik kod Ive Stanoša, a zatim kao notar (1933-1943)

Za područje Kotarskog suda u Kninu djeluje:

10. Giovanni Battista Ferrari Latus de Lorenzo od 1855. na dalje; sačuvano 9 svežnjeva spisa

Na području Kotarskog suda u Obrovcu djeluje:

11. A. Srzentić kraj Austrije i početak SHS, i
12. Fran Dobrović

Spisi ove dvojice notara nestali tijekom Domovinskog rata.

DRŽAVNI ARHIV SELEKCIJSKI CENTAR ŠIBENIK
Jerka Šižgorića 15 22 000 Šibenik

Popis javnih bilježnika koji se čuvaju u Arhivskom sabirnom centru u Šibeniku za razdoblje od 1858. godine:

1. ADUM MATE (1918-1934), Šibenik, 12 SVEŽNJEVA, 1,2 m
2. ALBERTI GIORLAMO (1895-1904), Drniš, 17 svežnjeva, 1,8 m
3. BUČIĆ JERKO (1934-1939), Šibenik SPISI (1940-1944.)
4. DOMENICO (Divinić) GIOVANNI (1891-1913), Šibenik, Benkovac, 23 svežnja, 1,8 m
5. DUDAN ANTONIO (1879-1885), Skradin, 8 svežnjeva, 1,2 m
6. FENZI FRANCESCO (1855-1889), Šibenik, 11 svežnjeva, 1,2 m
7. GALVANI FEDERICO ANTONIO (1851-1890), Šibenik, 69 svežnjeva, 2,5 m
8. KARMELIĆ FRANCESCO (1897-1904) u Pagu (1904-1912), u Benkovcu, 17 svežnjeva, 2,5 m
9. KATIĆ ERNESTO (1867-1883), Šibenik, 28 svežnjeva, 4 m
10. MAROTTI GIUSEPPE (1904-1906), Šibenik, 2 svežnja, 0,4 m
11. MEICHSNER HEKTOR (1913-1934), (1935-1938), Šibenik, 38 svežnjeva, 5 m
12. MONTI UGO (1906-1918) Vrljica
13. PETRIS GIOCONDO de (1858-1859), Šibenik, 3 svežnja, 0,8 m
14. RAIMONDI JOSIP (1887-1894), (1895-1904), (1906-1924), Šibenik, 43 svežnja, 5,5 m
15. ROSA VINKO
  - a) Kistanje (1902-1912)
  - b) Skradin (1912-1922), 20 svežnjeva, 2,5 m
16. VIDOVIĆ ANGELO (1857-1873), Skradin, 22 svežnja, 2,5 m
17. VIDOVIĆ NIKOLA (1874-1912), Skradin, 38 svežnjeva, 4,5 m

DRŽAVNI ARHIV U DUBROVNIKU

Vidjeti: DUBROVAČKI I KORČULANSKI NOTARIJAT TIJEKOM STOLJEĆA

Marijan Sivirić, izdavač Državni arhiv u Dubrovniku i časopis Javni bilježnik, 2002.

Vladimir Depolo – Javno bilježništvo – notarijat otoka Korčule tijekom stoljeća, lipanj 2003.

Tekst sadrži popis bilježnika u razdoblju od XIV. – s posljednim Ermenegildom Božićem u XX. stoljeću.

DRŽAVNI ARHIV SPLIT

Od Nikše Šustića primio sam sumarni inventar arhivskog fonda –

Javni bilježnici srednje Dalmacije (1612-1944)

OTOK BRAČ

BOBOVIŠĆE

114. RADMILI Ivan, 1791-1802.

BOL

33. CARMELI Ivan, 1733-1743.
36. CHIOZA Marko, 1708-1729.
57. FLORIO Ivan Nikola, 1702-1733.
58. FLORIO Raimondo, 1658-1682.
66. GEREMIA Ivan Maria, 1722-1811.
91. KUZMIĆ Toma, 1714-1807.
116. RAIMUND FLORIO, 1657-1678.
137. VITNIKO Gabriel, 1674-1721.
138. VITNIKO Nikola, 1707-1771.
139. VITNIKO Petar, 1741-1814.
141. VRAGNIZAN Nikola, 1757-1801.

DOL

115. RADOJKOVIĆ Julije, 1752-1796.

DONJI HUMAC

114. RADMILI Ivan, 1791-1802.
115. RADOJKOVIĆ Julije, 1752-1796.
138. VITNIKO Nikola, 1707-1771.

GORNJI HUMAC

115. RADOJKOVIĆ Julije, 1752-1796.

MILNA

38. C. CVITANOVIĆ Nikola, 1760-1765.
114. RADMILI Ivan, 1791-1802.
115. RADOJKOVIĆ Julije, 1752-1796.

NEREŽIŠĆE

6. BAKOVIĆ Jerolim, 1785-1793.
8. BALARIN Nedjeljko, 1797-1805.
9. BALARIN Pavo, 1739-1765.
14. BENKOVIĆ Jerolim, 1794-1806.
36. CHIOZZA Marko, 1708-1729.

52. DUJMOVIĆ Mate, 1763-1775.
 71. a. GRASSI Dominik 1740-1769.
 71. b. GRASSI Petar, 1720-1732.
 74. a. HARAŠIĆ Nikola, 1761-1778.
 91. KUZMIĆ Toma, 1714-1807.
 101. MIGOEVIĆ Juraj, 1778-1802.
 105. NEGRETI Ante, 1791.
 114. RADMILI Ivan, 1791-1802.
 136. VIDOŠ Ivan Nikola, 1740-1794.
 138. VITNIKO Nikola, 1707-1771.
 141. VRAGNIZAN Nikola, 1757-1801.
 144. VUSIO Vinko, 1794-1799.

POSTIRE

64. GELLINEO Ivan F., 1730-1789.
 110. PETRIČIĆ Andrija, 1771-1820.
 115. RADOJKOVIĆ Julije, 1752-1796.

PRAŽNICE

141. VRAGNIZAN Nikola, 1757-1801.

PUČIŠĆA

50. DORČIĆ Eugen, 1894-1901
 89. KOVAČEVIĆ Andrija, 1790-1800.
 115. RADOJKOVIĆ Julije, 1752-1796.
 141. VRAGNIZAN Nikola, 1757-1801.

SELCA

91. KUZMIĆ Toma, 1714-1807.

SPLITSKA

115. RADOJKOVIĆ Julije, 1752-1796.

SUPETAR

4. ALBERTI (degli) Jerolim, 1906-1927.
 7. BALARIN Ante, 1756-1766.
 10. BALARIN Vinko, 1775-1820.
 41. DAMIANI JERINČIĆ Vinko, 1753-1810.
 52. DUJMOVIĆ Mate, 1763-1775.
 84. KATALINIĆ Bruno, 1913-1944.
 88. KARMELIĆ Franjo, 1923-1929.
 99. MATIAZZA Karlo, 1863-1905.
 128. TIRONI Juraj, 1801-1807.
 133. VASALLI Ivan, 1751-1763.
 134. VECCHIETTI Ivan, 1858-1870.
 136. VIDOŠ Ivan Nikola, 1740-1794.
 147. ŽITKO Andrija, 1911-1919.

SUTIVAN

96. LUKŠIĆ Ante, 1776-1835.
 107. NOIMER Josip, 1773.
 108. NOIMER Noje, 1772-1774.

ŠKRIP

115. RADOJKOVIĆ Julije, 1752-1796.

OTOK HVAR

BOGOMOLJE

119. SASIĆ Vinko, 1786-1809.

HVAR

5. ANIČIĆ Nikola, 1791-1806
 11. BLACILUCIO Ivan, 1616-1679.
 12. BARIĆ Anastazije, 1806-1818.
 17. BERVALDI Juraj, 1716-1771.
 22. BONINI Ivan Frane, 1779-1804.
 23. BOTTERI Ivan, 1861-1866.
 29. BUČIĆ Vjekoslav, 1874-1915.
 40. DABUTOVIĆ Jakov, 1737-1744.
 46. DOJMI Ivan, 1693-1728.
 63. GAZZARI Marino, 1801-1834.
 79. JAKŠA Jakov Marija, 1790-1793.
 117. RUŽEVIĆ Nikola, 1804-1851.
 119. SASIĆ Vinko (Burato), 1786-1809.
 122. d. SIBIŠKIN Petar, 1762-1808.

JELSA

17. BERVALDI Juraj, 1716-1771.
 54. FABIANI Nedjeljko, 1736-1747.
 119. SASIĆ Vinko (Burato), 1786-1809.
 121. SELEM Vinko, 1794-1816.
 127. TIRABOSCO Juraj Ivan, 1735-1747.

STARIGRAD

17. BERVALDI Juraj, 1713-1771.
 24. BOTTERI Jakov, 1774-1792.
 28. BUČIĆ Nikola, 1718-1740.
 54. FABIANI Nedjeljko, 1736-1747.
 65. GELLINEO Petar, 1770-1813.
 75. b. IVANIŠEVIĆ Ivan, 1783-1798.
 75. c. IVANIŠEVIĆ Petar, 1805-1810.
 106. NIKOLINI Toma, 1698-1738.
 112. POLITEO Juraj, 1766-1813.
 120. SELEM Toma, 1897-1907.
 140. VRAGNIZAN Ivan, 1861-1907.
 142. VRANKOVIĆ Ivan, 1861-1907.

143. VRANKOVIĆ Josip, 1861-1888.
 145. ZVITEO Marino, 1612-1777.
 146. ZVITEO Mihovil, 1743-1762.

VRBOVSKA

31. CANONICH Mate, 1772-1817.
 40. DABUTOVIĆ Jakov, 1737-1744.
 117. RUŽEVIĆ Nikola, 1804-1851.
 143. VRANKOVIĆ Josip, 1861-1888.

IMOTSKI

26. BOŽIĆ dr. Emergildo, 1927-1937.
 30. CAMBI pl. Sebastian, 1900-1905.
 44. DEPOLO Nedjeljko, 1866-1872.
 51. DUDAN dr. Ante, 1885-1887.
 87. KARGOTIĆ Lujo, 1887-1931.
 92. LAUSIĆ Andrija, 1841-1843.
 103. MONTI Hugo, 1927-1941.
 124. STALIO Petar, 1906-1912
 129. TURIĆ Ivan, 1799-1807.

KAŠTEL LUKŠIĆ

123. SITIN Ante, 1794-1833.

MAKARSKA

2. ALAČEVIĆ Anton, 1872-1911.
 13. BENEVOLI Vinko, 1770-1800.
 15. BEROŠ Juraj, 1796-1806.
 19. BETTINI Marko, 1796-1817.
 37. CONSTATINI Andrea, 1780-1782.
 38. b. CVITANOVIĆ Marko zv. Fiorin, 1808-1826.
 43. DECIPRIANIS (de Ciprianis) Quarco Petar, 1800-1814.
 48. DONATI dr. Ante, 1723-1754.
 75. a. IVANIŠEVIĆ dr. Ante, 1859-1872.
 76. IVULIĆ Gabriel, 1786-1804.
 84. KATALINIĆ Bruno, 1913-1944.
 90. KUZMIĆ Ivan Josip Mario, 1784-1806.
 129. TURIĆ Ivan, 1799-1807.
 130. UGLJEŠIĆ Ivo, 1932-1933.
 147. ŽITKO Andrija, 1919-1923.

METKOVIĆ

1. ADUM Ante, 1911-1918.
 62. GAZZARI Ante, 1895-1903.
 100. MATIĆ Lovre, 1870-1873.
 113. PUOVIĆ Miroslav, 1887-1890.
 130. UGLJEŠIĆ Ivo, 1918-1932.

OMIŠ

14. BENKOVIĆ Jerolim, 1794-1806.
 45. DISMANIĆ Ivan, 1742-1812.
 51. DUDAN dr. Ante, 1887-1892.
 56. FANTONI Ljudevit Lino, 1862-1888.
 61. GABO Nikola, 1920-1921.
 84. KATALINIĆ Bruno, 1913-1944.
 98. MAROLI Josip, 1906-1914.
 109. NUTRIZIO Ivan, 1814-1815.
 132. VARDA Pave, 1899.
 135. VIDOVIĆ Nikola, 1870-1871.

SINJ

16. BERSA Ante, 1856-1861.
 26. BOŽIĆ dr. Emergildo, 1911-1927.
 27. BOŽIĆ Ivan, 1858-1911.
 60. FRANATOVIĆ Franjo, 1937-1941.
 70. GRABOVAC Andrija, 1814-1855.
 93. LOVRIĆ Mate, 1790-1811.
 94. LOVRIĆ Nikola, 1791-1805.
 124. STALIO Petar, 1912-1928.
 126. SURIĆ Ivan, 1782-1820.

SPLIT

3. ALBERTI (degli) Ivan Lovre, 1842-1861.
 4. ALBERTI (degli) Jerolim, 1906-1927.
 18. BETTINI Ivan Krstitelj, 1798-1810.
 20. BOASI Anđelo Benedikt, 1801-1829.
 21. BOLIS Leonardo, 1789-1812.
 34. CARUNCHIO Gajo, 1791-1841.
 35. CATTONARI Lovre, 1723.
 39. ČUDIN Jakov, 1856-1889.
 66. GEREMIA Ivan Marija, 1722-1811.
 67. GEREMIA Josip, 1812-182
 69. GIUNIO Ivan, 1899-1908.
 73. a. GRIZOGONO Jerolim, 1663.
 73. b. GRIZOGONO Mihovil, 1804-1805.
 74. IVAČIĆ Juraj, 1794-1804.
 82. KAMBER Pavo, 1861-1899.
 84. KATALINIĆ Bruno, 1913-1944.
 85. KATIĆ Petar, 1780-1824.
 87. KARGOTIĆ Lujo, 1887-1931.
 97. MANOLA Vjekoslav, 1781-1806.
 102. MISTRUZZI Ivan Pave, 1751-1806.
 104. MULJAČIĆ, Ante 1810.
 111. POLIĆ Toma, 1932-1944.
 124. STALIO Petar, 1928-1932.
 130. UGLJEŠIĆ Ivo, 1933-1944.
 131. UGOLINI Ivo, 1772-1780.

TROGIR

27. BOŽIĆ Ivan, 1908.
 43. DECIPRIANIS (De Ciprianis Quarco Petar), 1814-1829.
 49. DOMLJAKUŠIĆ Josip, 1866-1871.
 55. FANTONI Antonio Petar Lino, 1808,1814.
 72. GRAZIO Mate, 1808-1835.
 83. KAMBER Petar, 1897-1942.
 95. LUBIN Franjo, 1850-1905.
 123. SITIN Ante,1794-1833.

OTOK VIS**KOMIŽA**

32. a. CAPELLO Stjepan, 1741-1750.
 32. b. CAPELLO Vinko, 1695-1717.
 38. a. CUGLIS Vinko, 1759-1762.
 46. DOJMI Ivan, 1693-1728.
 59. FORETIĆ Andrija, 1795-1829.
 78. JAKŠA Franjo, 1754-1794.

VIS

32. a. CAPELLO Stjepan, 1741-1750.
 32. b. CAPELLO Vinko, 1695-1717.
 46. DOJMI Ivan, 1693-1728.
 47. DOJMI Vinko Bernardo, 1783-1826.
 68. GHERICEO Ante, 1775-1782.
 77. JAKŠA Ante, 1695-1729.
 78. JAKŠA Franjo, 1754-1794.
 80. JAKŠA Julio, 1728-1777.
 81. JAKŠA Nikola, 1873-1905.
 86. KARLOVAC Vinko, 1866-1873.
 118. SABIĆ Marin, 1906-1922.
 122. a. SIBIŠKIN Ivan Pavle, 1731-1811.
 122. b. SIBIŠKIN Jakov (stariji), 1731-1772.
 122. c. SIBIŠKIN Jakov (mladi), 1809-1837.
 125. STANOŠ Ivan, 1923-1926.

VRGORAC

42. DANČEVIĆ dr. Ante, 1896.
 120. SELEM Toma, 1897-1907.

BILJEŽNIČKE KOMORE

Iz razdoblja francuske uprave kao i iz razdoblja Austro-Ugarske za sada nisam našao nikakve podatke o arhivima bilo koje bilježničke komore, a koje su inače bile vezane uz drugostupanjske sudove.

U DRŽAVNOM ARHIVU U SPLITU očuvana su jedina tri imenika koja se odnose na bilježničke komore u Hrvatskoj iz razdoblja Kraljevine Jugoslavije:

- Imenik javnobilježničkih pripravnika, knjiga formirana sa stanjem na dan 9. ožujka 1936.
- Imenik bilježnika, vršilaca dužnosti i zamjenika javnih bilježnika. Knjiga je formirana sa stanjem na dan 9. ožujka 1936.
- Imenik bilježničkih kandidata kod Bilježničke komore Split.

Ovaj imenik, sadržan tri knjige, obrađen je u tekstu **ZDRAVKE JELASKA MARIJAN**, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, Časopis za suvremenu povijest, br. 1 i br. 2, Zagreb, 2003.

Sve tri knjige u potpunosti su obrađene u tom tekstu i ovom prilikom objavljujemo kopije početaka ovih imenika.

Komore su po Zakonu o javnim biljeznicima iz 1930. osnivane za područje apelacijskih sudova, dakle današnjih drugostupanjskih sudova (u vrijeme Banovine Hrvatske zvali su se okružni sudovi). Osim Bilježničke komore u Splitu, arhivima preostalih bilježničkih komora nisam uspio ući u trag.

U Arhivu Jugoslavije u Beogradu, prema katalogu, postoji građa o javnim biljeznicima: dr. Stjepanu Balaju, dr. Dejanu Despotu, Danilu Dimoviću, Božidaru Gaju, dr. Otonu Gavrančiću, dr. Andriji Gostiši, dr. Mili Miškulinu, dr.Čedomilu Pavloviću, dr. Danilu Stoisavljeviću i dr. Zlatku Šanoi **iz Zagreba**; zatim dr. Antunu Puljezi (Dubrovnik), Luki Katičiću (Cavtat), Frani Karmeliću (Orebić), Vinku Svilokosu (Ston), dr. Ermenegildu Božiću (Imotski), dr. Ivi Ugrešiću (Metković) dr. Karmeliću (Supetar), Miljenku Franasoviću (Orebić), dr. Baldi Podiću (Dubrovnik), Gaši Daleori (Blato) i Melki Stankoviću (Korčula).

Dakle, kao i u Hrvatskom državnom arhivu radi se o dokumentima vezanim za status i postavljenje tih bilježnika, a ne arhivi nastaloj radom njihovih ureda (također građa i Javnobilježničkoj komori, ali nije poznato kojoj, budući da je uvid u registre na moju zamolbu iz usluge obavio povjesničar Igor Mrkalj iz Zagreba).

Iz Arhiva Jugoslavije posebno je zanimljiv spis koji se odnosi na **natječaj objavljen za mjesta u Dubrovniku i Cavtatu od 27. veljače 1922**, na koji se javilo osam kandidata od kojih šest bilježnika, jedan bilježnički kandidat i jedan odvjetnik.

Natječaj je ondašnji ministar pravosuđa u Beogradu riješio na način da je potpuno poštujući mišljenje Višega zemaljskog suda u Splitu odobrio premještanjem tri, od spomenutog suda predložena bilježnika.

4	<p><i>J. Arnold</i> kao javni bilježnik u Zagrebu.</p>	<p><i>Uvidom iz izvoda iz knjige o kaznenim postupcima od 8. ožujka 1894. b. 4697. p. 100. u vezi s kaznom od 100 forinti za prekršaj u vezi s dužnostima javnog bilježnika. Uvidom iz knjige o kaznenim postupcima od 8. ožujka 1894. b. 4697. p. 100. u vezi s kaznom od 100 forinti za prekršaj u vezi s dužnostima javnog bilježnika.</i></p>	<p><i>Riesitbom kn. stala sedusnie od 14/6 899 b. 1750. podvodi je kao sudski predsjednik.</i></p>
---	--	---	--

U HRVATSKOM DRŽAVNOM ARHIVU građa vezana za javne bilježnike nesređena je za razdoblje 1850-1945. godine. U katalogu se nalaze samo dvije knjige tzv. **karnosne knjige**, koje sadrže disciplinske prijestupe i kazne kronološkim i abecednim redom. U njima se nalaze odvjetnici i javni bilježnici zajedno s kazalom imena.

Prva knjiga za razdoblje 1890- 1929.

U knjigu su se po abecednom imeniku i kronologiji uvodila imena bilježnika i odvjetnika, u drugu rubriku navodio se kratak opis prekršaja, a u treću rubriku drugostupanjska odluka.

Ovdje navodim izvod svih kažnjenih bilježnika u tom razdoblju, s godinom upisa kazne u imenik i opisom prekršaja, kako bi ovaj tekst dobio na životnosti.

Iz samih prijestupa vidljivo je da su pretežni dio posla bili izvanparnični postupci, koje su povjerali sudovi, a samo ovjere i sastavljanje isprava javljaju se kao predmet prekršaja puno rjeđe. No u vezi s njima izricane su i najteže kazne.

Uvidom u arhiv možemo se uvjeriti u takav razmjer u poslovanju ondašnjih javnih bilježnika. Valja napomenuti da je u tih četrdeset godina samo jednom bilježniku izricanjem kazne prestala služba, a u ostalim težim prekršajima izricana je kazna prestanka službe na određeno razdoblje.

U tom razdoblju od četrdeset godina spominju se sljedeći bilježnici:

Mišo Anastasijević, javni bilježnik - Vinkovci, kažnjen 1903. radi neistinitih posvjedočenja globom od 200 kruna. Godine 1912. prepustio poslove ovrhe solicitoru koji mu nije imenovan zamjenikom niti je osposobljen, kažnjen sa 100 kruna. Godine 1914. radi pogrešno sastavljene smrtovnice i radi pogrešnog potvrđivanja da je dospjela mjenica plaćena ukupno globljen s 200 kruna.

Franjo Arnold, javni bilježnik – Zagreb, kažnjen je 1894. globom od 100 forinti, a 1900. g. od 300 kruna

smanjeno na 200 kruna, 1907. kažnjen globom od 150 kruna radi povrede dužnosti bilježničke nepristojnim pisanjem.

Ante Adžija, javni bilježnik - Grubišino Polje, kažnjavan samo kao odvjetnik 1915.

Brozo Brozović, javni bilježnik – Krapina, 1898. g. s 50 for., a 1903. i 1915. 10 kr.

Dr. Antun Rudin, javni bilježnik – Delnice, 1911. što je ostavinski postupak koji mu je povjeren nije osobno obavio, nego ih je dao obaviti svom bivšem odvjetniku perovodi, 600 kr., a 1914. radi sastavljanja tužbe - kazna opomene.

Dragmir Bakarčić, javni bilježnik – Sušak, 1919. g. ukor radi pogreške u vođenju ostavinskog postupka.

Stanko Rasagliarini, javni bilježnik – Senj, 1921. g. radi pogreške kod sastava smrtnog lista – opomena.

Dr. Juraj Barboš, javni bilježnik – Krapina, 1927. g.

Mirko Crnčić, javni bilježnik – Zagreb, 1900. g. radi protuzakonitog postupanja u stečajnom postupku – ukor, a iste godine radi pogreške u vođenju našastara – ukor. Iste godine radi nedostojnog i uvredljivog pisanja pravnih lijekova kazna 20 kr. Također radi povrede dužnog poštovanja suda, a kažnjen još 1902. i 1912. g.

Dr. Zlatko Cuva, javni bilježnik - Velika Gorica, ukor što pristojbe nakon ostavinske rasprave nije dao obraditi po sudu nego ih je sam obračunao – kazna ukora.

Marijan Didolić, javni bilježnik – Senj, 1894. g.

Božidar Domac, javni bilježnik - Dugo Selo, 1923. g.

Dragutin Gečić, javni bilježnik – Šid, 1903. i dva puta 1910.

Ivan Gojlan, javni bilježnik- Gospić, 1911. opomena radi dvostruke naplate pristojbe kod ovrhe

Nikola Gjuričić, javni bilježnik - D. Miholjac, 1911.

Vjekoslav Gagliardi, javni bilježnik – Sv. I. Zelina, 1913. tri puta, 1920. što je kao vojni obveznik stražmeštar kod divizijskog suda osuđen na rešt od tjeđan dana radi pijanstva kazna 30 kr., a 1928. 50 din.

Đuro Horvat, javni bilježnik – Samobor, 1897. 50 for.

Jovan Ivković, javni bilježnik – Pakrac, 1907. radi

pritužbe 26. domobranske pješ. pukovnije da s bratom protuzakonito postupa kažnjen ukorom, a 1914. radi povrede odvetničke i bilježničke dužnosti suspenzija u odvetništvu na jednu godinu, 1918. protestirao je pet mjenica nakon proteka tri dana – opomena 1928. (9 mjeseci udaljen s dužnosti radi pokretanja kaznenog postupka u vezi povjerenih poslova od strane suda).

Franjo Klaić, javni bilježnik i odvetnik - Samobor, 1890. (suspenzija 6 mjeseci)

Dr. Oskar Kiš, zamjenik javnog bilježnika – Varaždin, 1895, što je svoj položaj i vlast rabio jedino iz koristoljublja, 100 for.

Zador pl. Kelscszeny, javni bilježnik - Vukova, 1905. g. 200 kr., 1912. radi nedoličnog ponašanja pred sudom, 50 kr.

Dr. Vladimir Koščica, javni bilježnik - Pregrada, 1907. i 1921. g. radi nemarnosti u poslovanju ostavinskom, 50 kr., a 1916. – ukor.

Dr. Franjo Kriglović, javni bilježnik - Ivanec, 1909. 1915. g. što je neovlašteno sastavio zapisnik o ovjerovljenju i istinitosti potpisa pečata i ovlaštenja župnog ureda – ukor.

Dr. Živko Kostić, javni bilježnik – Karlovci, 1910. 1915. g.

Dr. Josip Kramer, javni bilježnik – Novska, 1911.

1915. g. ukor radi povrede dostojanstva suda.

Franjo Kriglović Ivanec, 1915. g.

Dr. Ivan Krajač, javni bilježnik – Jastrebarsko, 6. 12. 1918. radi povrede dužnosti i dostojanstva svoga zvanja, što je dr. Renduliću kod suda u Zagrebu doviknuo: „To je lopovluk i gušio ga za vrat“ - kazna 100 kr., a 1921. što je sastavio žalbu i tužbu koje imaju svoje ishodište u ostavinskom postupku povjerenu njemu na vođenje – opomena.

Milan Mihalinec, javni bilježnik - Zagreb, 1910.

što nije povjerenu ovrhu obavio osobno već po svom solicatoru, a razriješen dužnosti 1912. godine radi kaznenog djela u ostavinskom postupku kao zamjenik javnog bilježnika Franje Arnolda u Zagrebu počinio osam teških prekršaja službene dužnosti.

Visoki Kr. sudbeni stol preinačio kaznu u globu od 1.000,00 kruna. Ponovno disciplinski kažnjavan 1916. godine kada je na troškovnik od 98 kr. primio svotu od 200 kr., a nastavio je radom sve do 1927, što je vidljivo iz ovog teksta.

Dragan Novosel, javni bilježnik – Slunj, 1915, Garešnica, 1921.

Nikola Narančić, javni bilježnik – Gospić, 1927, 1929. radi povrede bilježničkog reda i dostojanstva zvanja kažnjen svaki puta s 50 kr.

Dr. Dragan Novosel, javni bilježnik – Garešnica, 1921. g. u ostavinskoj stvari iza pokojnika radi povrede dužnog poštovanja prema sudovima – ukor. Iste godine što je od M.P. tražio ostavinsko raspravne pristojbe od 2000 kr. - kazna 100 kr.

Matija Pavelić, javni bilježnik – Koprivnica, 1892.

presudom Kr. banskog stola izrečena je kazna svrgnuća, odvetništva i javnog bilježništva (uvidom u čl. 39. radi zastupanja stranke u sporu koji je nastao zbog isprave koju je sam sastavio (kasnije drugostupanjskom odlukom izmijenjeno u suspenziju od šest mjeseci, računajući od dana donošenja prvostupanjske presude).

Mijo Posilović, javni bilježnik - Nova Gradiška

Čedomil Pavlović, javni bilježnik – Ogulin, 1903.

Franjo Poloč, javni bilježnik – Crikvenica, 1912. radi nemarnog i površnog vođenja ostavinskih rasprava kao i nedoličnog raspravljanja o sudbenom nalogu – 40 kr.

Milan Popović, javni bilježnik – Slunj, 1914.

Dr. Rojc Anton, javni bilježnik – Zagreb, 1910. g. jer nije osobno proveo ovrhu povjerenu mu po Kr. sudu I. u Zagrebu, već po svom solicatoru - ukor.

Dr. Miroslav Stričić – Bjelovar, 1891. opomena što je od stranke predujmio 57 forinti.

Dr. Nikola Sobol, javni bilježnik – Požega, 1899. g. opomena radi prekršaja u ostavinskom postupku.

Albert Schwartz, javni bilježnik – Brod, 1917. previsoko zaračunavanje bilježničkih pristojbi, manjkavo sastavljanje zapisnika o svom uređovanju – 100 kr.

Milan Šimunović, javni bilježnik – Orehovica, 1899. presudom Kr. banskog stola svrgnut s odvetništva i javnog bilježništva. Presuda je iste godine potvrđena

N A R E D B A

o određenju užih okoliša za petnaest javnobilježničkih mjesta u sjedištu sreskih sudova I. II. u Zagrebu.

Član 1.

Na temelju propisa stava 4. §-a 221. zakona o javnim bilježnicima od 11. rujna 1930. godine a nakon saslušanja predsjednika apelacionoga suda u Zagrebu i javnobilježničke komore u Zagrebu određujem za petnaest javnobilježničkih mjesta u sjedištu sreskih sudova I. i II. u Zagrebu slijedeće uže okoliše:

U prv i už i okoliš spada:

a) područje na periferiji grada omeđano s istoka gradskom međom, s juga Maksimirskom cestom, sa zapada Domjanićevom preko Petrove ulice, Srebrnjakom, Bijeničkom cestom na Gorice i Goricama do gradske međe;

b) područje u središtu grada omeđano Vlaškom ulicom, Draškovićevom pre-

*** Napomena: Uredba je objavljena u broju 81 »Narodnih Novina« od 10. travnja 1940. godine.

(čl. 41. Bilj. reda, povreda dužnosti kod sastavljanja bilježničkog spisa).

Dr. Nikola Šobat, javni bilježnik – Požega, kažnjavan 1904. 1907. i 1911. g.

Pajo Štefanović, javni bilježnik – Brod, 1907.

Dr. Tonković Fran, javni bilježnik – Zlatar, 1901. radi nepromišljenoga i vrijeđajućeg načina pisanja u ostavinskom postupku - opomena.

Dr. Nikola Thaller, javni bilježnik – Varaždin, 1911. radi naplate ostavinskog postupka strankama, prvoj 240 kr. umjesto 25 kr., drugoj 360 kr. umjesto 25 kr. – opomena. Godine 1921. ponovno - opomena radi nehajnog obavljanja "priležećih" mu dužnosti; 1922. što je povjereni sastav našastara po Kr. sudbenom stolu dao načiniti po svom namješteniku, a označio ih je i potpisao sebe kao da ih je sam načinio – ukor. Iste godine kažnjen po Kr. sudbenom stolu Varaždin,

što nije kao sudski povjerenik povjerenu ovrhu na pokretnini proveo osobno već po svom namješteniku - ukor.

Dr. Dragutin Vračun - Varaždin, kažnjavan samo kao odvjetnik.

Dr. Milovan Zanić, javni bilježnik - Nova Gradiška, 1919. i 1921.

- Druga knjiga za razdoblje od 1930. vrlo je opširna, očito radi povećanja broja odvjetnika i javnih bilježnika nakon te godine, tako da nisam izvršio njezino kopiranje.

Ostala građa se nalazi nerazvrstana u oko osamdeset kutija, za koje se zna da bi u njima moglo biti sadržaja o javnim bilježnicima, a koje bi trebalo pojedinačno otvarati.

IN MEMORIAM

MIJO VUKOVIĆ 1937 – 2007.

Mijo Vuković rođen je 19. travnja 1937. u Velikoj Kopanici, Republika Hrvatska. Zajedno sa svojom obitelji doseljava u Slavonski Brod, gdje završava klasičnu gimnaziju, a zatim odlazi u Zagreb, gdje je diplomirao pravo na Pravnom fakultetu. Nakon uvjeta stečenih za polaganje, pravosudni ispit polaže u Zagrebu.

Većinu svoga radnog vijeka proveo je radeći u pravosuđu, i to kao predsjednik Općinskog suda u Slavonskom Brodu.

Obnašao je dužnost predsjednika Općinskog suda u Slav. Brodu. U najtežim trenucima važnim za Republiku Hrvatsku, vrijeme Domovinskog rata, kada je pravosuđe u Slav. Brodu bilo izloženo čestim kadrovskim promjenama, savjesno obavlja sve poslove koje se tiču dužnosti predsjednika Suda. Ne-sebično je svoje znanje i višegodišnje iskustvo prenosio na svoje kolege i najbliže suradnike.

Javnobilježnički ispit položio je 7. prosinca 1994. u Zagrebu. Započeo je raditi 1. kolovoza 1995. kao javni bilježnik u Slavonskom Brodu, i tako sve do 19. travnja 2007, kada odlazi u zasluženu mirovinu.

No 26. prosinca 2007, zbog kratke i teške bolesti iznenada je preminuo. Iza njega ostala je supruga i dvije kćeri.

U okolini u kojoj je živio i radio bio je izuzetno priznat i omiljen kao čovjek i pravnik. Cijenili su ga i na cijelom području Županije brodsko-posavske, jer je bio na usluzi svim ljudima, u njihovim svakodnevnim problemima, pružajući im pravne savjete.

Kao humanist i kao pravnik – stručnjak bio je izuzetno sposoban i uvijek raspoložen, poštovan od svojih kolega, izuzetno savjestan, uvijek spreman pomoći svojim savjetom i svoje znanje i iskustvo prenijeti na suradnike.

Njegovom smrću ostala je velika praznina u radu njegovih suradnika i kolega.

HRVATSKA JAVNOBILJEŽNIČKA KOMORA

ZAGREB, Račkoga broj 10

Tel.: 01/4556-566, faks 01/4551-544

E-mail: hjk@hjk.hr

<http://www.hjk.hr>

POPIS JAVNIH BILJEŽNIKA

10000 ZAGREB (01)

Andrašić Damir, Prilaz Ivana Visina 5

tel.655 5905, fax.6555828

e-mail: damir.andrasic@zg.htnet.hr

Dražen Markuš, jb prisjednik

Ankon Jasminka, Nehajska 22

tel 3017 693, fax.3017693

e-mail: jasminka.ankon@zg.htnet.hr

Snježana Torić, jb prisjednik

Željka Rebić, jb savjetnik

Baković Marija, M. Matošeca 3

tel. 37 31 376, fax.3735925

e-mail: jb.m.bakovic@zg.htnet.hr

Gordana Pličanić, jb prisjednik

Davor Dukat, jb prisjednik

Marijana Ćosić, jb savjetnik

Ivana Baburić, jb vježbenik

Milijana Baburić, jb vježbenik

Barbarić Sanja, Ivana Šibla 9

tel. 6636170, fax. 6636270

e-mail: barbaric.sanja@zg.t-com.hr

Brozović Škrinjarić Štefica, Remetinečki gaj 2F

tel/fax 614 13 85

e-mail:javni.biljeznik.brozovic@zg.t-com.hr

Burec Mladen, Trg Stjepana Konzula 1

tel. 239 55 44 fax.2344535

e-mail: mladen.burec@zg.htnet.hr

Božo Miletić, jb prisjednik

Iva Poleto, jb vježbenik

Čaklović Ljubica, Ilica 213

Čavajda Zorka, Radnička cesta 48

tel.48 31 670, fax.6040445

e-mail:notar-cavajda@zg.htnet.hr

Tatjana Kralj, jb prisjednik

Anita Šimunić, jb prisjednik

Mija Žužul, jb vježbenik

Čerić Velimir, Ul. Hrvat. proljeća 65

tel. 298 98 22, fax.2923089

e-mail: biljeznik.ceric@zg.htnet.hr

Maja Čala, jb savjetnik

Dabelić Marina i Grladinović Dubravka

Draškovićeve 13, tel/fax. 461 23 16

e-mail: biljeznik-dabelic-grladinovic@zg.htnet.hr

Gordana Relić-Gutenberger, jb prisjednik

Tina Jokić, jb prisjednik

Mirna Ivković, jb vježbenik

Despot Zorka, Ul.Grada Vukovara 254/I

tel.6180710, fax.6180956

e-mail:notar.zdespot@gmail.com

Dolinar Nenad, Varšavska 4/II,

tel. 48 30 095, fax.483 00 96

e-mail: nenad.dolinar@zg.htnet.hr

Martina Oštarić, jb prisjednik

Draškić Lada, Frana Petrića 1

tel.4813201, fax.4813402

e-mail:javni.biljeznik.lada.draskic@zg.t-com.hr

Dujmović Iva, Jurišićeva 21, tel/fax. 481 45 19

e-mail:javni-biljeznik-iva-dujmovi@zg.htnet.hr

Renata Marković, jb prisjednik

Jadranka Kuić, jb prisjednik

Tomislav Garofulić, jb vježbenik

Džankić Pero, Korčulanska 3E/II

tel. 618 03 50, fax.6180 361

e-mail:javni.biljeznik.dzankic.pero@zg.t-com.hr

Gordana Hanžek, jb prisjednik

Martina Džankić, jb savjetnik

Frid Zdenko, Poljička 27, tel.615 43 22 ,fax.6154323
e-mail: zdenko.frid@zg.htnet.hr

Darja Bošnjak, jb prisjednik
Svjetlana Pleić, jb prisjednik
Ana Škarić, jb savjetnik

Gajski Alemka, Mandrovićeva 17
tel. 231 13 32, fax.2345717
e-mail: alemka.gajski1@zg.htnet.hr

Boža Svedrec, jb prisjednik
Dubravka Rakitničan, jb prisjednik
Melita Čondrić, jb prisjednik
Duje Ordulj, jb savjetnik
Nadija Jević, jb vježbenik

Galić Radojka, Čikoševa 5, tel.2303624, fax.2303662,
e-mail: galicr@zg.t-com.hr

Galović Stanislava, Miroslava Milića 4
tel.3881757, fax.3881780
e-mail: notar.galovic@hi.t-com.hr

Glibota Milan, Trnjanska cesta 23, tel/fax.615 19 60
e-mail: notar-glibota@zg.htnet.hr
Snježana Pavlović Rajčević, jb prisjednik
Vedrana Jerosimić, jb prisjednik

Hanžeković Živković Iva i Škaričić-Sinčić Lada
Gajeva 2/IV, tel. 487 60 71, fax.4812967
e-mail: biljeznici-hanzekovic-sincic@zg.htnet.hr
Sabrina Kafedžić, jb prisjednik
Anita Škurjanec, jb prisjednik
Margita Kozina, jb savjetnik
Ivana Tkalčić, jb vježbenik
Gabrijela Miškić, jb vježbenik

Herceg-Miličević Ljiljana, Đorđićeva 13
tel. 492 12 20 ,fax.4921221
e-mail: ljiljana.herceg-milicevic@zg.htnet.hr
Ivana Herceg, jb prisjednik
Mario Bogić, jb vježbenik

Horvat-Pernar Željka, Savska cesta 9
tel/fax. 482 95 70
e-mil: notar-pernar@zg.htnet.hr
Sanja Ružman, jb prisjednik
Ivana Kozar, jb savjetnik

Hukelj Anica, Mrazovićeve 6/I
tel. 481 99 55, fax.4819951
e-mail: notar-hukelj@zg.htnet.hr
Sanda Pandža, jb prisjednik
Kristian Hukelj , jb prisjednik
Marija Soko, jb savjetnik (porodiljni dopust)
Nikolina Nežić, jb savjetnik
Siniša Čižmek, jb vježbenik

Ilić Ante, Tomašićeva 7, tel. 462 08 15, fax.463 64 93
e-mail: j.b.a.ilic@inet.hr
Ivana Ilić, jb prisjednik
Blaženka Plećaš, jb prisjednik
Mikulčić Mirjana, jb savjetnik
Gorana Blaić, jb vježbenik
Ivana Đivan, jb vježbenik

Jakić Branko, Zelinska 3, tel/fax. 611 46 44
e-mail: branko.jakic@inet.hr
Lidija Lešić, jb prisjednik
Marko Elijaš, jb vježbenik

Jakobović Gordana, Ilica 176, tel/fax. 377 7317
e-mail: notar-jakobovic@zg.htnet.hr
Ljerka Gec, jb prisjednik
Sinja Maja Oštrek, jb vježbenik

Jelavić Zoran, Hrvatskog proljeća 40, tel/fax. 291 36 08
e-mail: zoran.jelavic@zg.htnet.hr
Tamara Kaiser, jb savjetnik
Mihaela Azapović, jb vježbenik

Ježek Mladen, Šoštarićeva 8/III, tel./fax. 4929641
e-mail: mladen.jezek2@zg.t-com.hr
Danaja Debicki, jb savjetnik

Jukić Nevenka, Unska 2a, tel.6170933, 6170934
e-mail: nevenka.jukic@zg.t-com.hr

Jurić Marijan, Savska cesta 56
tel. 617 71 34, fax.6177137
e-mail: marijan.juric2@zg.htnet.hr
Marija Bartolić, jb prisjednik

Knego-Rogina mr. Jadranka, Argentinska 4
Tel/fax. 345 19 46, e-mail: j.b.knego@gmail.com
Josip Rogina, jb prisjednik
Vika Despot , jb prisjednik
Marija Pezer, jb vježbenik
Marina Balingner, jb vježbenik

Kutija-Kušpilić Renata, Maksimirska 3
tel.239 59 84, fax.2395985
e-mail: renata-kutija-kuspilic@zg.htnet.hr
Nikolina Milešević, jb prisjednik
Josipa Maretić, jb vježbenik
Marija Vehtersbah Stojan, jb vježbenik

Lisonek Ilinka, Trg Hrvat. velikana 4
tel. 481 04 93, fax.4871548
e-mail: ilinka.lisonek@zg.htnet.hr
Sanja Kodrnja, jb prisjednik
Suada Jašarević, jb prisjednik
Sandra Nikolov, jb prisjednik

Lovrić Biserka, Grižanska 6
tel. 295 52 10, fax.2955212
e-mail: biserka.lovric@zg.htnet.hr
Maja Župan, jb savjetnik(porodiljnji dopust)
Franka Kralj, jb savjetnik
Božica Jagoić, jb vježbenik

Marčinko Vladimir, Palmotićeveva 43a
tel. 4839 627, faks 4921 120
e-mail: vladimir.marcinko@zg.t-com.hr
Tanja Kapitan, jb prisjednik
Tena Genc, jb savjetnik
Iva Kršić, jb vježbenik
Martina Novosel, jb vježbenik

Maroslavac Željka, Av. Dubrovnik 12
tel.655 13 73, fax.6548151
e-mail: zmaroslav@inet.hr
Gordana Manojlović, jb prisjednik
Irena Marić, jb prisjednik

Martinović Igor, Petrinjska 14,
tel. 492 02 51, fax. 492 03 99
e-mail: igor.martinovic6@zg.t-com.hr
Mirela Kovačević, jb vježbenik

Matijević Tomislav, Ilica 191 A

Matko Ruždjak Jožica, Kneza Višeslava 2,
tel. 462 28 33, fax.4611760
e-mail: jozica.matko-ruzdjak@zg.t-com.hr
Sanja Vladušić, jb prisjednik
Nataša Marijanović, jb prisjednik

Matoš Mladen, Ilica 297, tel. 377 92 06, fax.3745678
e-mail: mladen.matos1@zg.htnet.hr

Daniela Božić, jb prisjednik
Željka Belić, jb prisjednik

Modrušan Kornelija, Draškovićeveva 8, tel. 481 43 53
e-mail: kornelija.modrusan@zg.htnet.hr

Parlov Ivan, Ozaljska 21, tel. 309 73 33, fax.3098333
e-mail: notar-parlov@zg.htnet.hr
Alen Juroš, jb prisjednik
Marina Štimac, jb savjetnik
Ivana Jerković, jb vježbenik

Pejović-Fumić Lidija, Ilica 75/I, tel/fax. 484 67 95
e-mail: lpejovic@inet.hr

Picukarić Željka, Boškovićeveva 12

Popov Lucija, Iblerov trg 2/II, tel/fax. 455 27 02,
e-mail: notar-popov@zg.htnet.hr
Tea Pavičić Gracin, jb prisjednik
Vanja Popov, jb vježbenik
Hum Jasminka, jb vježbenik
Anita Rihter Vrebac, jb vježbenik

Pučar Vesna, Miramarska 24
tel.6155191, 6155194, fax.6155190
e-mail: v.pucar@notar-pucar.hr
Suzana Audić-Vuletić, jb prisjednik
Ozren Ivković, jb prisjednik
Ivana Cvetković, jb savjetnik
Martina Matijašec, jb vježbenik

Ranogajec Branko, Heinzelova 40, tel.4500888
e-mail: notar-ranogajec@zg.htnet.hr
Domagoj Ranogajec, jb savjetnik

Ribarić Obrenija, Nikole Tesle 16, tel/fax.485 50 84
e-mail: jb-ribaric@zg.htnet.hr
Mirela Prpić, jb prisjednik
Marija Sušac, jb prisjednik
Suzana Jakšeković, jb vježbenik

Rotim mr.sc. Jozo, Trg J.F.Kennedyja 6b
tel. 2383640, fax. 2383641
e-mail: biljeznik-rotim@biljeznik-rotim.hr
Boro Bubnjić, jb savjetnik

Sabol Terezija-Zinka, Turinina 5, tel.

Serda Pavlović Suzana, Maksimirska 38

Sudar Duško, Frankopanska 2A, tel/fax. 484 78 69

e-mail: notar-sudar@zg.htnet.hr

Katarina Dilber, jb savjetnik

Tihana Sudar, jb vježbenik

Suzana Ilić Musić, jb vježbenik

Svedrović-Kilibarda mr. Ljubinka, Ilica 139a

tel.3779300,fax.3779500

e-mail: biljeznik-lj.svedrovic@zg.htnet.hr

Iva Glamočak, jb vježbenik

Šarčević Vladimir, Tratinska 79/I

tel. 302 26 12, fax.3094332

e-mail: biljeznik-sarcevic@zg.t-com.hr

Šaškorić Stjepan, Petrinjska 4, tel/fax. 481 05 35,

e-mail: stjepan.saskor@zg.htnet.hr

Vesna Lelas, jb prisjednik

Katarina Sokić, jb prisjednik

Škrinjar Senija, Vlaška 103, tel/fax. 466 50 78

e-mail: senija.skrinjar@zg.htnet.hr

Marijana Dekanić, jb prisjednik

Štefčić Jasna, Zajčeva 1, tel./fax. 2422866

e-mail: jasna.stefcic@zg.t-com.hr

Tadić Nikola, Prilaz Đ. Deželića 23

tel. 482 64 41, fax.4826512

e-mail: jb-nikola.tadic@zg.htnet.hr

Ivan Trobentar, jb prisjednik

Zrnka Fičko, jb prisjednik

Matea Penavić, jb vježbenik

Sonja Galeković, jb vježbenik

Valić Katica, Trg N. Š. Zrinskog 17

tel 487 30 60, fax.4873051

e-mail: jb-katica.valic@zg.htnet.hr

Nada Jukić, jb prisjednik

Tomislav Knez, jb savjetnik

Kristijan Krznarić, jb vježbenik

Zajec Vlasta, Trg K. Tomislava 4,

tel. 485 27 07, fax.4852708

e-mail: vlastazajec@inet.hr

Sanja Lovrić, jb prisjednik

Zvezdana Popović, jb prisjednik

Maja Kovačević Bošković, jb vježbenik

Mladen Vranešić, jb vježbenik

Zorić Jasna, Dugoselska 12, tel/fax. 231 13 31

e-mail: jb-j.zoric@zg.htnet.hr

Anamarija Baljkas Hrgić, jb prisjednik

Nikolina Gažić jb savjetnik

Ivana Mlinarević, jb vježbenik

Žitko Janko, Poljička 12, tel.6117303, fax.6176471

e-mail: javnibin@inet.hr

Elvira Belošević, jb savjetnik

Žitko Jasna, Milana Amruša 7/II, tel.4810165,

fax.4813166,

e-mail: notar.jasna.zitko@zg.t-com.hr

31300 BELI MANASTIR (031)

Rok Verica, Sv. Martina 8, tel/fax. 700 707,

e-mail: javni.biljeznik-rok.verica@os.htnet.hr

Lana Albert, jb savjetnik

23210 BIOGRAD NA MORU (023)

Kvartuč Dušan, Obala P. Krešimira IV bb

tel/fax. 383 021

e-mail: javni-biljeznik-dusan-kvartuc@zd.htnet.hr

43000 BJELOVAR (043)

Kustić Marija, A. Starčevića 5b, tel/fax.242 145

e-mail: jb.marija.kustic@bj.htnet.hr

Sandra Naumovska, jb prisjednik

Natalija Batinac, jb prisjednik

Osmanović Nevenka, P. Preradovića 4, tel.241

250,fax.241251

e-mail: nevenka.osmanovic@bj.htnet.hr

Martina Druga, jb prisjednik

Marković Slavka, Ul. A. K. Miošića 28a, tel. 241 553,

fax.221252

e-mail: biljeznik-markovic@bj.htnet.hr

Marija Čulo Poljak, jb prisjednik

20271 BLATO (020)

Vojvodić Markita, Ulica 31, tel/fax.851 917

e-mail: javni.biljeznik@du.htnet.hr

52460 BUJE (052)

Nazarević Snježana, Trg J. Broza Tita 1,

tel. 721 743, fax. 721 744

e-mail: snjezana.nazarevic@pu.htnet.hr
Dijana Štrk, jb savjetnik

52419 BUZET (052)

Kravar mr. Ante, Trg fontana 2, tel. 663 344, fax. 694317
e-mail: javni.biljeznik.ante.kravar@pu.t-com.hr
Marta Mustur, jb vježbenik

51250 CRIKVENICA (051)

Boras Koko, Ul. K. Zvonimira 29, tel/fax. 241952
e-mail: javni.biljeznik.koko.boras@ri.t-com.hr

40000 ČAKOVEC (040)

Crnčec Jasenka, I. G. Kovačića 6, tel/fax. 311 507
e-mail: jasenka.crncec@ck.htnet.hr
Latinka Ivošević, jb prisjednik
Tatjana Pavlic, jb savjetnik

Jalšovec Sanda, Matice Hrvatske 6
jb.jalšovec.sanda@ck.t-com.hr

Kvakan Ivan, R. Boškovića 21, tel/fax. 390 733
e-mail: kvakan.ivan.javni.biljeznik@ck.htnet.hr
Bogdan Jelena, jb savjetnik
Petar Kvakan, jb vježbenik

Marodi Ivan, Matice hrvatske 14, tel/fax. 390 477
e-mail: ivan.marodi@ck.htnet.hr

51219 ČAVLE (051)

Vesna Šeškar, Čavle 78, tel. 098/536309
e-mail: vesna.seskar@ri.t-com.hr

43240 ČAZMA (043)

Torbašinović Ljerk, Trg čazm. kaptola 9, tel. 772 342,
fax. 227040
e-mail: ljerko.torbasinovic@bj.htnet.hr

31326 DARDA (031)

Milas David, Sv. Ivana Krstitelja 84,
tel. 742 242 , fax. 742240
e-mail: notar-milas@os.t-com.hr
Krešimir Milas, jb savjetnik
Mario Milas, jb vježbenik

43500 DARUVAR (043)

Čop Mladen, Trg K. Tomislava 1, tel/fax. 333 512
e-mail: notar.cop@bj.htnet.hr
Silvija Kufner, jb vježbenik

51300 DELNICE (051)

Mihelčić Nikola, Amerikanska 3, tel/fax. 811 812
e-mail: javni-biljeznik-nikola-mihelcic@ri.htnet.hr

49240 DONJA STUBICA (049)

Cividini Marija, Trg M. Gupca 11, tel/fax. 286 268
e-mail: jbm-cividini@kr.htnet.hr
Maja Cividini, jb vježbenik

31540 DONJI MIHOLJAC (031)

Đurđević Dinko, Trg A. Starčevića 11, tel/fax. 632 527
e-mail: javni-biljeznik-d-djurdjevic@os.htnet.hr
Zrnka Stamoska, jb prisjednik

22320 DRNIŠ (022)

Fredotović Srđan, 142. Brigade 8, tel. 888
004, fax. 888683
e-mail: sfredoto@inet.hr
Dijana Buva, jb prisjednik

20000 DUBROVNIK (020)

Carić Lucija, Vukovarska 24, tel. 411292
e-mail: lucija.caric@du.htnet.hr
Ivo Radović, jb prisjednik
Luce Bronzan, jb prisjednik
Iva Carić, jb savjetnik

Mozara Nikša, Vukovarska 17

Stanić Anđelko, Ante Starčevića 72, tel. 357 777

e-mail: andjelko.stanic@du.htnet.hr
Nada Pirjać, jb prisjednik
Pero Miljas, jb prisjednik

Viđen Nikša, Vukovarska 22, tel. 412 644

e-mail: marina.vidjen@du.htnet.hr
Anto Lozančić, jb prisjednik

47250 DUGA RESA (047)

Antić Ivanka, Trg Sv. Josipa br. 6, tel. 844 262
javni-biljeznik-antic@ri.htnet.hr
Ines Antić, jb vježbenik
Marina Tkalčević, jb vježbenik

10370 DUGO SELO (01)

Copić Krešimir, Dragutina Domjanića 1, tel. 275 44 79
e-mail: kresimircopic@yahoo.com
Natalija Pavlović, jb savjetnik

Perić Slavica, J. Zorića 8, tel. 277 56 20, fax.2775621
e-mail: notar-slavica.peric@zg.htnet.hr
Ante Ivančić, jb savjetnik
Andreja Posavec, jb vježbenik

31400 ĐAKOVO (031)

Brač Nikola, Ulica pape Ivana Pavla II 8
tel/faks: 031 810 605
e-mail:javni.biljeznik.brac@os.t-com.hr

Ratinčević Pavao, Stjepana Radića 4, tel/fax. 822 186
e-mail: jb-pavao.ratincevic@os.htnet.hr

48350 ĐURĐEVAC (048)

Matulec Darko, Kralja Tomislava 2, tel/fax. 813 891
e-mail: notar.darko.matulec@hi.t-com.hr

Šimčić Ankica, Trg Sv.Jurja 1, tel.fax.811 811
e-mail:simcic.ankica.javni.biljeznik@kc.t-com.hr

43280 GAREŠNICA (043)

Škalički Branka, Ul. Hrv. branitelja 1, tel/fax. 532 476
e-mail: b352kali@globalnet.hr
Marko Bilandžija, jb prisjednik

44400 GLINA (044)

Bukovac Marina, S. i A. Radića 12, tel/fax. 882 625
e-mail: marina.bukovac.javni.biljeznik@sk.htnet.hr

53000 GOSPIĆ (053)

Zdunić Boris, Popa Frana Biničkog 4, tel/fax. 574 862
e-mail: javni-biljeznik-zdunic@gs.htnet.hr
Marija Butković, jb vježbenik

Fajdić Mile, Kaniška 9

43200 GRUBIŠNO POLJE (043)

Luketić Ivo, Braće Radića 1, tel/fax. 485 025
e-mail: ivo.luketic@bj.htnet.hr

32236 ILOK (032)

Šimunić Tomislav, Vukovarska 66, tel. 590 300
e-mail: tomislav.simunic@vk.htnet.hr

21260 IMOTSKI (021)

Juroš Stipe, Trg K.Tomislava 8, tel. 842 240
e-mail:stipe.juros@st.t-com.hr
Mate Juroš, jb savjetnik

Ujević Petar, Ante Starčevića 17, tel/fax.722 300,
e-mail: javni.biljeznik.petar.ujevic@st.htnet.hr

42240 IVANEC (042)

Šagi-Belcar Nada, Ak.Mirka Maleza 18/I, tel. 782 104
e-mail: nada.sagi-belcar@vz.htnet.hr
Danijela Lančić, jb prisjednik

10310 IVANIĆ GRAD (01)

Mišković Marijan, Moslavačka 12, tel. 288 86 88
e-mail: marijan.miskovic@vk.htnet.hr

10450 JASTREBARSKO (01)

Volarić Stjepan, Braće Kazić 7, tel. 628 39 69
e-mail: notar-stjepan.volaric@zg.htnet.hr
Ivana Širanović, jb savjetnik

47000 KARLOVAC (047)

Augustinović Marina, V. Nazora 6, tel. 615 466
e-mail: jb-marina.augustinovic@ka.htnet.hr
Željka Tranfić, jb prisjednik
Ivana Lipošćak, jb prisjednik
Sandra Mandić, jb savjetnik
Nina Pavičić, jb vježbenik

Bubaš-Magličić Nina, I. G. Kovačića 2, tel. 616 111
e-mail: nina.bubas-maglicic@ka.htnet.hr
Marija Vuksan, jb vježbenik
Sandra Rekaš, jb vježbenik

Kaić Željko, Matije Gupca 1/II, tel. 615 202
javni.biljeznik.kaic.zeljko@ka.htnet.hr

Plavetić Snježana, Domobraska 6, tel.fax.600605,

Žaja Blanka, Gundulićeva 8, tel. 615 920
e-mail: notar.blanka.zaja@ka.htnet.hr
Morana Kasun, jb vježbenik

51215 KASTAV (051)

Mavrinac Radosna, Trg Matka Laginje 1, tel. 691 070
e-mail: notar.mavrinac@ri.htnet.hr
Martina Lučić, jb savjetnik
Emina Dedić, jb vježbenik

21216 KAŠTEL STARI (021)

Donika-Stanojević Joško, Obala K. Tomislava 26
tel. 232 333, e-mail:j avni-biljeznik-donika@st.htnet.hr
Tatjana Perić, jb prisjednik
Rozika Dajak, jb savjetnik

49290 KLANJEC (049)

Čižmek Mirko, Trg mira 11, tel. 550 331
e-mail: mirko.cizmek@kr.htnet.hr

22400 KNIN (022)

Čujec Josip, Tvrtkova 3, tel. 662 673
e-mail: josip.cujec@si.htnet.hr

48000 KOPRIVNICA (048)

Bakrač Nikola, Opatička 5, tel. 622 755
e-mail: notar-bakrac@kc.htnet.hr

Ostović Marina, A. Nemčića 4a, tel. 623 820

e-mail: marina.ostovic@kc.htnet.hr
Ema Nađ, jb savjetnik

Papac Ljubica, A. Nemčića 1/l, tel. 626 817

e-mail: ljubica.papac@kc.htnet.hr

Pavlović Ronald, Križevačka 5, tel/fax.622440

e-mail: notar-pavlovic@kc.t-com.hr

20260 KORČULA (020)

Kaliman Ivna, Kovački prolaz 25, tel. 715758
e-mail: ivna-kaliman-javni-biljeznik@du.t-com.hr

51221 KOSTRENA (051)

Flego Davorka, Kostrenskih boraca 13

49000 KRAPINA (049)

Bjelčić Damir, Ljudevita Gaja 8, tel. 373 064
e-mail: damir.bjelcic@kr.htnet.hr

Bišćanin Pešut Zdravka, Kardinala Stepinca 10
tel. 301 116, e-mail: notar.pesut@inet.hr

48260 KRIŽEVCI (048)

Jelić-Veršić Nataša, Baltičeva 4, tel. 682 890
e-mail: jb-natasa-jelic.versic@kc.htnet.hr
Ana Benko, jb savjetnik

Tušek Višnja, I. Z. Dijankovečkog 9, tel. 681 700,

e-mail: notar-tusek@kc.htnet.hr
Željka Skalički, jb savjetnik

51500 KRK (051)

Dvorničić Boleslav, Trg J. B. Jelačića 5, tel. 221 622
e-mail: biljeznik-dvornicic@pu.htnet.hr
Marija Dvorničić, jb prisjednik

Muhvić Maja, Svetog Bernardina bb, tel. 221 674

e-mail: maja.muhvic@ri.htnet.hr
Neven Kućar, jb prisjednik

44320 KUTINA (044)

Malačić Mira, Hrvat.branitelja 11, tel.681 500,
fax.676500

e-mail: jb-mira.malacic@sk.htnet.hr
Tina Krmpotić, jb savjetnik

Medić Mato, Trg K.Tomislava 7, tel. 683 525

e-mail: javni.biljeznik.medic.mato@sk.htnet.hr

Mokry-Uroić Dubravka, Kneza Trpimira 2a

52220 LABIN (052)

Udovičić Rita, Zelenice 18, tel.85 20 13

e-mail: notar-udovicic@pu.htnet.hr
Nensi Fonović, jb vježbenik

51415 LOVRAN (051)

Radmila Mandić, v.d.jb Šetalište M. Tita 35, tel. 293
426

42240 LUDBREG (042)

Radašić Kruno, Miroslava Krleža 27, tel.810 125
e-mail: kruno.radasic.j.b@vz.htnet.hr

51550 MALI LOŠINJ (051)

Marković Božo, Lošinjskih brodograditelja 30
tel. 233 047, fax.520401, e-mail: bozo.markovic@ri.htnet.hr

21300 MAKARSKA (021)

Barbić Ante, Ul. 5. svibnja 1533 br. 1, tel. 615 500

e-mail: notar-a.barbic@hi.htnet.hr

Anamarija Arapović Vranješ, jb prisjednik

Pejković Ante, Ul. Stjepana Radića 7, tel. 615 257

e-mail: notar.pejkovic@inet.hr

Anja Pejković, jb vježbenik

20350 METKOVIĆ (020)

Vedran Plečaš, Trg K.Tomislava 3/l, tel. 681 177

e-mail: miho.plecas@du.hinet.hr

Mihaela Plečaš, jb vježbenik

Nikolić Vlado, A. Starčevića 9, tel. 681154

e-mail: biljeznik-nikolic@du.htnet.hr

Joško Pandža, jb prisjednik

40315 MURSKO SREDIŠĆE (040)

Ruža Hoblaj, Trg braće Radića 8a, tel. 543 300
e-mail: notar.hoblaj@ck.htnet.hr
Hana Hoblaj, jb vježbenik

31500 NAŠICE (031)

Godžirov Boris, Pejačevićev trg 11, tel. 615 100
e-mail: boris.godžirov@os.htnet.hr

Mandić Ljerka, Braće Radića 6, tel.612093, fac.612093
j.b.ljerka.mandic@hit-com.hr

35400 NOVA GRADIŠKA (035)

Jelinić Stanka, Karla Dieneša 3, tel/fax. 363 388
e-mail: javni-biljeznik-s.jelinic@sb.htnet.hr

Zima Dražen, Trg kralja Tomislava 5, tel/fax. 361 961
e-mail: notar.drazen.zima@sb.htnet.hr
Dražen Orešković, jb savjetnik

52466 NOVIGRAD (052)

Aleksandra Micelli, Trg Pozzetto 19, tel. 757043,
fax.726232
e-mail: aleksandra.micelli@zg.htnet.hr
Lejla Ritoša Horvat, jb savjetnik (porodiljnji dopust)
Antonija Škarda, jb savjetnik

42220 NOVI MAROF (042)

Vidović-Džidić Nada, Zagrebačka 2, tel/fax 612 244
e-mail: nada.vidovic-dzidic1@vz.htnet.hr
Valentina Žugec, jb savjetnik

51259 NOVI VINODOLSKI (051)

Tus Jelena, Korzo Vinodolskog zakona br. 50A,
Tel/fax. 245 503, e-mail: jelena.tus@ri.htnet.hr

44330 NOVSKA (044)

Ante Đerek, Trg L. I. Oriovčanina 18/1, tel/fax. 601 515
e-mail: javni.biljeznik.ante.djerek@sk.htnet.hr

47300 OGULIN (047)

Brčić Mirjana, Ul. Ivane Brlić-Mažuranić 2
tel/fax. 525 444
e-mail: biljeznik-m.brcic@ka.htnet.hr

21310 OMIŠ (021)

Vuković Radoslav, Četvrt Ž. Dražojevića bb,
tel/fax. 861 753, e-mail: jb-radoslav.vukovic@st.htnet.hr

51513 OMIŠALJ (051)

Budimir Zvonimir, Prikešte 15, tel/fax. 841 754
e-mail: notar-z.budimir@ri.htnet.hr

51419 OPATIJA (051)

Kuzle Krešimir, Maršala Tita 75/I, tel. 272 939 ,
fax.711280
e-mail: javni-biljeznik-kuzle@ri.htnet.hr
Hrvojka Kuzle, jb prisjednik
Marta Jakotić, jb vježbenik

Šuran Nataša, Maršala Tita 80

tel. 272 955 , fax.271738
e-mail: jb-natasa.suran@ri.htnet.hr
Bojan Bralić, jb vježbenik

33515 ORAHOVICA (033)

Novačić Antun, Trg pl. Mihalovića 2, tel/fax. 674 336
e-mail: jb-antun-novacic@vt.htnet.hr
Mario Novačić, jb vježbenik

49243 OROSLAVJE (049)

Tadić Petar, Ul. Milana Prpića 65, tel/fax. 284 362
e-mail: petar.tadic1@kr.htnet.hr
Izabela Špoljar, jb prisjednik

31000 OSIJEK (031)

Arambašić Biserka, Kapucinska 17/I
tel. 214 660 fax.214661
e-mail: notar.arambasic@os.htnet.hr
Branislava Jovanović, jb prisjednik
Vjenceslav Arambašić, jb savjetnik

Borić Mirjana, Jakova Gotovca 13, tel. 202 200,
fax.202204

e-mail: notar-mirjana.boric@os.htnet.hr
Ivana Kovačević, jb prisjednik
Aleksandra Kolev, jb savjetnik
Alen Senjić, jb vježbenik

Dumančić Dragica, Vrt J. Truhelke 3, tel/fax. 201 277

e-mail: jbdumancic@yahoo.com
Marijan Dumančić, jb savjetnik

Kokić Anamarija, Trg slobode 3/I

Kovačev Tatjana, Europske avenije 3, tel/fax. 206605
e-mail: tatjana.kovacev@os.htnet.hr

Pavelić-Musa Zdenka, Županijska 13, tel/fax. 200 808
e-mail: pavelic-musa.javni.biljeznik@os.htnet.hr
Ljiljana Vodopija, jb prisjednik

Perić Lidija, Kapucinska 25/I, tel/fax. 201 110
e-mail: lidija.peric@inet.hr
Mijo Perić, jb prisjednik
Jasminka Pavlov, jb prisjednik
Vjeran Blažek, jb savjetnik
Antonija Dilber, jb vježbenik

Šimašek Zlatko, Vijenac Paje Kolarića 2, tel/
fax.215650
e-mail: simasek.zlatko.javni.biljeznik@os.t-com.hr

Šustić Hrvatina, Hrvatske Republike 31b, tel.

53220 OTOČAC (053)

Mudrovčić Mato, Bartola Kašića 8 , tel/fax. 773 366
e-mail: mato.mudrovacic@gs.t-com.hr

23290 PAG (023)

Škunca Elizabeta, Podmir bb, tel. 612 281, fax.616905
e-mail: elizabezta.skunca@zd.htnet.hr

34550 PAKRAC (034)

Grgurić-Rukavina Dubravka, Trg bana Jelačića 6, tel/
fax.412905
e-mail: dubravka.grguric-rukavina@po.htnet.hr

52000 PAZIN (052)

Blečić Marija, Jože Šurana 6, tel/fax. 621 544,
e-mail: jb-marija.blecic@pu.htnet.hr
Marijan Paulišić, jb savjetnik

Jeromela Mauša Nataša, M. B. Rašana 10,
Tel/fax. 621 111, e-mail: biljeznik.natasa@hi.t-com.hr
Tijana Belac, jb savjetnik

44250 PETRINJA (044)

Antoš-Kovačićek Višnja, Dr Franje Tuđmana 7, tel/fax.
814 587,
e-mail: jb-visnja.antos-kovacicek@sk.htnet.hr
Vilim Juričević, jb prisjednik

33405 PITOMAČA (033)

Andal-Mlinarić Brigita, Trg Kralja Tomislava bb,
Tel/fax. 801 561, e-mail: jbudredbam@email.t-com.hr

10451 PISAROVINA (01)

Barbarić Petar, Trg Stjepana Radića 4/I
tel/fax.6291869, e-mail: barbaric.petarjavni.biljeznik@
zg.t-com.hr

34310 PLETERNICA (034)

Včelik Mario, Ivana Šveara 22, tel/fax.251640,
e-mail: biljeznik.mario.vcelik@email.t-com.hr
Ksenija Hudeček, jb savjetnik

20340 PLOČE (020)

Žderić Ante, Neretvanskih gusara br.12
tel/fax. 670 323,
e-mail: ante.zderic@du.htnet.hr
Tomislav Žderić, jb prisjednik

44317 POPOVAČA (044)

Greblo Vladimir, Trg grofa Erdedyja 28, tel. 679
668, fax.670771
e-mail: vladimir.greblo@sk.htnet.hr

52440 POREČ (052)

Ferenc Tanja , Trg slobode 2, tel.452 905, fax.428210
e-mail: jb-tanja.ferenc@pu.htnet.hr
Marjana Kirin, prisjednik

Pahović Đordano, Trg slobode 2a, tel/fax. 442 163
e-mail: notar-pahovic@pu.htnet.hr
Nedeljka Ljepović, jb prisjednik
Sabina Parenčan, jb vježbenik

Hrvatina Marija, 8.marta 1

34000 POŽEGA (034)

Bagarić Niko, Ul. Sv. Florijana 6, tel/fax. 272 551
e-mail: niko.bagaric@po.htnet.hr
Marijana Perić, jb prisjednik

Brekalo Ante, Dragutina Lermana 6, tel.272 332,
fax.313152

e-mail: jb-brekalo-ante@po.htnet.hr
Zdenka Husar, jb prisjednik

40323 PRELOG (040)

Balaban Marijan, Trg Sv.Florijana 20 tel/fax. 646 200
e-mail: mbalaban@net.hr

Blažeka Ljiljana, Glavna 26, tel/fax. 645 062
e-mail: ljiljana.blazeka@inet.hr
Andreas Varga, jb savjetnik

49218 PREGRADA (049)

Pavelić Irma, Kostelgradska 9, tel/fax. 377 884
e-mail: irpaveli@inet.hr
Gordana Večerić, jb prisjednik

52100 PULA (052)

Crljenica Alida, Ćirilometodske družbe 1, tel/fax. 215 625
e-mail: notar-crljenica@pu.htnet.hr
Sandra Bilić, jb prisjednik
Maja Krahulec, jb vježbenik
Ivana Lišnić, jb vježbenik

Marina Paić-Čerin, v.d.jb, Olge Ban 10, tel. 215311, fax. 380804
e-mail: marina.paic-cerin@notar-cerin.hr
Sanja Ljubešić, jb savjetnik
Vedrana Mirković, jb vježbenik
Jelena Raguž, jb vježbenik
Marko Vitasović, jb vježbenik

Kopić Nansi, Anticova 9/I, tel/fax. 217 808
e-mail: notar.nansi@pu.htnet.hr
Mirna Radolović, jb vježbenik
Elena Vukotić, jb savjetnik
Tamara Vazgeč, jb vježbenik

Krajcar Denis, Flanatička 10, tel/fax. 215 315
e-mail: notar.krajcar@pu.htnet.hr
Duško Bambić, jb prisjednik
Jelena Pereša, jb prisjednik
Željko Valenta, jb savjetnik

Kukučka Ivan, Radićeva ulica 15,
tel. 544755, fax. 213097
e-mail: notarpula@pu.t-com.hr

Obrovac Skira Sonja, M.Laginje 2

Perković Divna, Mletačka 2, tel. 217505, fax. 522316
e-mail: notar.d.perkovic@pu.htnet.hr
Valentina Sinčić, jb vježbenik
Iva Pauro, jb vježbenik

Pliško Mirna, Smareglina ul. br.7, tel/ 210511, fax. 522377
e-mail: jb-mirna.plisko@hi.htnet.hr
Ivan Regvat, jb prisjednik
Vesna Perković, jb vježbenik

51280 RAB (051)

Radić Ermina, Mali Palit bb, tel/fax. 725 498
e-mail: javnibin@inet.hr
Draženka Pičuljan, jb prisjednik

51000 RIJEKA (051)

Banić Miroslav, Korzo 4/II, tel/fax. 338 114
e-mail: miroslavbanic@inet.hr
Petar Banić, jb savjetnik

Borčić Jadranka i Sokolić-Ožbolt Olga

Užarska 28-30/II tel/fax. 212 513
e-mail: notari-borcic-sokolic@ri.t-com.hr
Željka Tuškan Bregovac, jb vježbenik
Marija Butković, jb vježbenik
Danijela Miloš, jb vježbenik
Mihaela Prtenjača, jb vježbenik

Ćuzela Vesna, Korzo 18, tel 339 686 , fax. 322969
e-mail: notar.cuzela@globalnet.hr
Milena Čehajić, jb prisjednik
Jadranka Brozičević, jb prisjednik
Zvonka Beg Kvaternik, jb savjetnik
Sunčica Žužić Kovačić, jb vježbenik

Alenka Kružić Dobrila, v.d.jb Užarska 2, tel. 211424, fax. 213321
e-mail: jb-d.dusan@ri.htnet.hr
Žaklina Marinković, jb prisjednik

Grozdanić-Dekleva Marija, Korzo 35/I, tel/fax. 336 727
e-mail: notar.grozdanic-dekleva@ri.htnet.hr
Loris Baričević, jb prisjednik
Veronika Fućak Zvonarić, jb prisjednik
Tihana Radojković, jb savjetnik
Kristijan Bitunjac, jb vježbenik
Robert Kožul, jb vježbenik

Lovrović Lečić Vera, Fiorello la Guardia 25,
Tel/fax. 212 665, e-mail: jbvll@ri.htnet.hr
Nada Jovanić, jb prisjednik
Ana Huserik Zujić, jb prisjednik
Josipa Duković, jb vježbenik

Panjković Velibor, Ante Starčevića 4, tel. 317 370 , fax. 317076
e-mail: velibor.panjkovic@ri.htnet.hr
Snježana Horvat Paliska, jb prisjednik
Branka Šarić, jb prisjednik

Amira Predovan, jb prisjednik
Danijela Duran Šunić, jb savjetnik
Blanka Kosjek, jb vježbenik
Mirna Zec, jb vježbenik
Tamara Mihalović, jb vježbenik

Paravić Darko, Gnambova 2/II, tel/fax. 330532

e-mail: jb-paravic@ri.t-com.hr

Robert Beletić, jb prisjednik
Miodrag Ivković, jb prisjednik
Željko Ševerdija, jb vježbenik
Andrej Pavešić, jb vježbenik
Mario Brajdić, jb vježbenik

Smojver-Bašić Anđelka, Školjić 2, tel/fax. 335 890

e-mail: jb-andjelka-smojver-basic@ri.htnet.hr

Željko Bašić, jb prisjednik

Švegović Vesna, Titov trg 10, tel/fax. 335 753

e-mail: javni-biljeznik-vesna-svegovic@ri.htnet.hr

Legović Gordana, Rudolfa Strohala 3,

Pejnović Stevan, Matije Gupca br. 1, tel.450804

Marina Sablić-Dorčić, Ciottina 5, tel.494169,
fax.323246

e-mail: biljeznik.sablic-dorcic@optinet.hr

Vrsalović Zoran, Jadranski trg br.1,

52210 ROVINJ (052)

Dušić Davor, Ul. Carera 20, tel/fax. 818 051

e-mail: notar-dusic@pu.htnet.hr

Vionella Memedović, jb prisjednik

Zujić Rino, N.Quarantotto bb, tel.830 008, fax.840196

e-mail: rino.zujic@pu.htnet.hr

Tatjana Burić, jb savjetnik

10430 SAMOBOR

Frković Gordana i Jožinec Ljubica

Trg K. Tomislava 13/I tel/fax. 336 62 10

e-mail: javni.biljeznici.samobor@zg.htnet.hr

Dubravka Lejak Hršak, jb prisjednik

Tajana Horvat, jb savjetnik

Sonja Šoštar, jb vježbenik

Palinić-Čulin Sandra, Gajeva 35,
tel.3326586,fax.3326587

e-mail:notar-palinic@zg.t-com.hr

Remenarić Slavko, Trg K.Tomislava 10 tel.3387245,
fax.3387243

e-mail:remenaric.slavko.javni.biljeznik@zg.t-com.hr

53270 SENJ (053)

Vrban Zvonimir, Pavlinski trg 17, tel/fax. 881 759

e-mail: notar-vrban@gs.htnet.hr

Sandro Biondić, jb savjetnik

Eda Vrban, jb vježbenik

10360 SESVETE (01)

Čergar Milka, Ninska 1, tel.2000 582, fax.2010291

e-mail: milka.cergar@zg.htnet.hr

Brigita Orlić, jb prisjednik

Marijana Herout, jb savjetnik

Vuger Ignac, Karlovačka c. 2. tel/fax. 200 88 28

e-mail: ignac.vuger@zg.htnet.hr

Joško Pervan, jb prisjednik

Snježana Marinić, jb vježbenik

Batušić-Šlogar Zinka, Vladimira Rudjaka 9, tel. 205
82 88,fax.2058299

e-mail: j.b. zinka.batusic.slogar@email.t-com.hr

Ana Gerić, jb savjetnik

Mia Šlogar, jb vježbenik

Ledić Sanja, Ninska 3

tel. 200 55 50, 200 55 52, fax.200 55 17

e-mail: jav.biljeznik.ledic@zg.t-com.hr

Javorka Zaplatic, jb savjetnik

21230 SINJ (021)

Bradarić Josip, Ul. Luka 17a, tel/fax. 824 504

e-mail: josip.bradaric@inet.hr

Delonga Vladimir, Trg dr Franje Tuđmana 7,
tel/fax. 825 900

e-mail: vladimir.delonga@st.htnet.hr

Ana Romac, jb savjetnik

44000 SISAK (044)

Čubelić Šimac Sanja,v.d.jb, S. A. Radića 34,
tel/fax. 521 228

e-mail: ivan.cubelic1@sk.htnet.hr

Marković Ivan, S. i A.Radića 1, tel/fax. 523 694
e-mail: ivan.markovic@sk.htnet.hr
Maja Tomazinić Grahovac, prisjednik
Melita Marić, jb savjetnik

Kraljičković Ivica, S. i A. Radića 25, tel/fax.523 363
e-mail: ivica.kraljickovic@sk.htnet.hr
Dragutin Habulin, jb prisjednik
Nikolina Pilja, jb savjetnik

Stojanović Natalija, S i A.Radića 6/6, tel.522708,
fax.522723
e-mail:natalija.stojanovic@sk.t-com.hr

35000 SLAVONSKI BROD (035)

Bračun Miroslav, Ul.P. Krešimira IV br.3, tel. 449 467,
fax.449468

e-mail: mioslav.bracun@sb.htnet.hr
Mira Relić, jb prisjednik
Zvonimir Bračun, jb savjetnik
Marija Glavačević, jb vježbenik

Čečatka Robert-Anton, Matije Gupca 20, tel.449498,
fax.404140
e-mail: robert-anton.cecotka@st.t-com.hr

Kemec Nada, Trg pobjede 22,tel/fax. 410299,
e-mail:nada.kemec@sb.t-com.hr
Blanka Marjanac, jb prisjednik
Željka Filipović, jb prisjednik

Lukačević Mario, Matije Gupca 30, tel.445805,
fax445833
e-mail: lukacevic.mario@sb.t-com.hr

Medunić Ruža, Trg pobjede 10, tel.440 616
e-mail: javni biljeznik.ruza medunic@sb.htnet.hr
Katarina Oreč, jb vježbenik

33520 SLATINA (033)

Krpačić Mato, Trg Sv. Josipa 9, tel/fax. 550 665
e-mail: biljeznik-krpacic@vt.htnet.hr

21210 SOLIN (021)

Ivančić Marija, Kralja Zvonimira bb, tel/fax. 210 548
e-mail: jb.marija.ivancic@st.htnet.hr
Snježana Ludvajčić, jb prisjednik
Matijana Paradžik, jb prisjednik
Maja Talaja, jb savjetnik

Jurišić Boško, Kralja Zvonimira 85, tel/fax. 213 286
e-mail: javni.biljeznik.bosko.jurisc@st.htnet.hr
Yvonne Zlatar Šunjić, jb prisjednik
Ivana Višević, jb vježbenik

21000 SPLIT (021)

Bilan Vedrana, Kneza Lj. Posavskog 17/I, tel/
fax.321505
e-mail: jb.v.bilan@st.htnet.hr
Vesna Ogorevc, jb prisjednik

Bradarić Ivan, Obala Hrv. nar. preporoda 9, tel/fax. 345
859

e-mail: notar-ivan-bradavic@st.htnet.hr
Pero Berić, jb prisjednik
Ivana Bradarić, jb savjetnik

Karabotić-Milovac Teo, Kavanjinova 4,
tel.339888,fax.339890
e-mail: teo.karabotic-milovac@st.htnet.hr
Marko Pavičić, jb prisjednik
Kristina Brajković, jb vježbenik
Igor Buzdovačić, jb vježbenik

Kekez Nevenka, Hrvatske mornarice 1B,
tel/fax.485 255
e-mail: biljeznik.kekez@st.t-com.hr
Dunja Brajčić, jb prisjednik
Irena Šimunović, jb savjetnik

Kovačević Borica, Ivana Gundulića 44/II,
tel/fax. 362 497
e-mail: jb-borica.kovacevic@st.htnet.hr
Animira Šimundić, jb vježbenik

Makelja-Šuljić Jagoda, Šimićeveva 2, tel/fax. 371 442
e-mail: biljeznik-makelja-suljic@st.htnet.hr
Dražen Makelja, jb prisjednik
Jagoda Makelja, jb vježbenik
Božica Jelena Aljinović, jb vježbenik

Matačić Jasna, Poljana kneza Trpimira 6,
tel/fax.482509
e-mail: jasna.matacic@st.t-com.hr
Damir Mikolčević, jb vježbenik

Matejčić Domagoj, Gundulićeva 20/I, tel/fax. 380122
e-mail: jb-domagoj.matejcic@st.htnet.hr
Mila Čipčić, jb prisjednik
Darko Plazonić, jb savjetnik

Milić-Štrkalj Zrinka, Domov. rata 27b,
tel. 485 776, fax.322455
e-mail: javni.biljeznik.milic-strkalj@st.t-com.hr
Goranka Mališa, jb prisjednik
Ana Vukojević, jb vježbenik

Popovac Mirjana, Mažuranićevo šet. 13, tel/fax. 317401
e-mail: javni-biljeznik-m.popovac@st.htnet.hr
Sandra Bogetić, jb savjetnik
Ivana Brkljačić, jb vježbenik
Ana Zaninović, jb vježbenik
Tanja Mihanović, jb vježbenik

Puljiz mr. Zoja, Vukovarska 7, tel/fax.347 000,
e-mail: jb.zoja.puljiz@hi.t-com.hr
Snježana Felzer-Puljiz, jb prisjednik
Vesna Radovan, jb savjetnik

Rajčić Ivan, Domovinskog rata 3, tel/fax 348 104
e-mail: jav.bilj.ivan.rajcic@st.htnet.hr
Srećko Vištica, jb prisjednik
Ilija Šarić, jb prisjednik

Rubić Mira, Domovinskog rata 11, tel/fax. 348043
e-mail: jb-mira.rubic@st.htnet.hr

Šuško Ante, Matoševa 12

Zlokić Slobodan, Velebitska 26, tel/fax. 534 528
e-mail:jb-slobodan-zlokić@st.htnet.hr
Helena Dragun, jb prisjednik
Ante Zlokić, jb prisjednik
Kornelija Valjan, jb savjetnik
Tihomir Malenica, jb vježbenik

21300 SUPETAR (021)

Kuzmanić Ervin, Ratac 2, tel/fax. 630 555,
e-mail: ervin.kuzmanic@st.htnet.hr
Dinko Martinović, jb savjetnik
Ivana Miletić, jb vježbenik

21460 STARI GRAD (021)

Plenković Jadranka, Sv. Rok bb, tel/fax. 765 547
e-mail: jadranka.plenkovic@st.htnet.hr

10380 SVETI IVAN ZELINA (01)

Rački Branka, Trg Ante Starčevića 14/II,
tel/fax. 206 09 37
e-mail: branka.racki@zg.htnet.hr
Ivana Gorica, jb vježbenik

22000 ŠIBENIK (022)

Malenica Ljiljanka, Fra Stjepana Zlatovića 18, tel.331 812, fax.331819
e-mail: javni.biljeznik.ljiljanka.malenica@si.htnet.hr
Vesna Maretić, jb savjetnik

Nakić Nevenka, A.Starčevića 5

Lučev Igor, S.Radića 79a, tel/fax. 330 025
e-mail: notar-lucev@si.htnet.hr
Vinko Bukić, jb prisjednik

Vuletin Vojislav, Vladimira Nazora 15, tel. 212 096 ,
fax.213190
e-mail: javni.biljeznik.vuletin@st.htnet.hr
Marko Vuletin, jb savjetnik

21220 TROGIR(021)

Biuk Željena, Matije Gupca 1/II, tel/fax. 885 397
e-mail: zeljana.biuk@st.htnet.hr
Velebita Erkapić, jb prisjednik

Žanko Petar, Matije Gupca 1/I tel/fax. 885 330
e-mail: notar.petar.zanko@st.t-com.hr
Danira Margeta-Nuber, jb prisjednik
Ana Pavković, jb savjetnik

52470 UMAG (052)

Krajina Željko, Trgovačka 1, tel.743464,fax.743463
e-mail: mak.krajina@pu.htnet.hr
Danijela Diković Komadina, jb prisjednik
Fabiana Kliman, jb savjetnik
Valerija Samaržija, jb vježbenik
Anita Lovrić, jb vježbenik

31550 VALPOVO (031)

Popović Mandica, Vijenac 107.brigade HV br. 3,
tel/fax. 650 211
e-mail: javni.biljeznik.mandica.popovic@os.htnet.hr
Anera Šarić, jb savjetnik

Gagro Ružica, Trg kralja Tomislava 10,
tel.662355, fax.665556
e-mail:notar.r.gagro@os.htnet.hr

42000 VARAŽDIN (042)

Benc Rankica, Vrazova 8c,
tel.211 400, 212 558, fax. 211 400
e-mail: rankica.benc@vz.t-com.hr

Lidija Metlikovec, jb prisjednik
Andreja Pavleković, jb vježbenik

Čmrlec-Kišić Biserka, Mihanovićeve 2, tel. 211 662,
fax.211699

e-mail: biserka.cmrlec-kisic@vz.htnet.hr

Mirella Đula, jb vježbenik

Duić Melanija, Franjevački trg 17, tel/fax. 212 214,

e-mail: melanija.duic@vz.htnet.hr

Andreja Levatić, jb prisjednik

Mađarić Koraljka, Kapucinski trg 2/I, el/fax.201323

e-mail:madjaric.koraljka.javni.biljeznik@vz.t-com.hr

Rauš-Klier Zvezdana, Anina 2, tel.212812,fax.200672

e-mail: zvezdana-raus.klier@vz.htnet.hr

Željka Brlek-Margetić, jb prisjednik

Štimac Bojana, Braće Radića br. 6, tel/fax. 212 833

e-mail: jb.bojana.stimac@vz.htnet.hr

Lana Mihinjač, jb prisjednik

Iva Zadrović, jb savjetnik

Martina Ivek, jb vježbenik

Trstenjak Stjepan, Trg slobode 1, tel.300550,

fac.300552

sttrstenjak@inet.hr

Vajdić-Sevšek Jagoda, Pavlinska 5, tel/fax. 320 015

e-mail: jagoda.sevsek-vajdic@vz.htnet.hr

Jasenska Pjevac, jb prisjednik

Sunčica Gložinić, jb savjetnik

10410 VELIKA GORICA (01)

Jurlina Marko, Slavka Kolara 1, tel.fax.622 10 97

e-mail: notar-marko.jurlina@zg.t-com.hr

Iva Brazda, jb savjetnik

Maleković Ivan, Trg K. Tomislava 7

tel. 622 21 23, fax.622 52 66

e-mail: notar-malekovic@zg.htnet.hr

Bernarda Meštović, jb prisjednik

Sanja Črnko, jb vježbenik

Ivana Švegar, jb vježbenik

Nikola Kovačević, jb vježbenik

Mirčetić Nives, N. Šopa 41, tel. 622 52 77, fax.6232583

e-mail: nives.mircetic@zg.htnet.hr

Martina Begović, jb prisjednik

Spevec Ranka, Trg K.Tomislava 39,

tel. 621 38 69, fax.6251106

e-mail: jb.ranka.spevec@zg.htnet.hr

Jasminka Vrba, jb prisjednik

32100 VINKOVCI (032)

Kovač Mirodar, Trg B. J. Šokčevića 1, tel/fax. 334 235

e-mail: kovac-mirodar-javni-biljeznik@vk.htnet.hr

Nikola Perković, jb vježbenik

Mirić Želimir, Duga ulica broj 10/I, tel/fax. 334 221

e-mail: jb-miric-zelimir@vk.htnet.hr

Marijan Mendeš, jb prisjednik

Vajci Alen, Duga ulica 8

Vulić Nikola, Vladimira Nazora 13, tel/fax. 338 050

e-mail:nikola.vulic@vu.t-com.hr

33400 VIROVITICA (033)

Filipović-Kovačić Dubravka, Andrije Kačića Miošića 2,

tel/fax. 726 850

filipovic-kovacic.dubravka.javni.biljez@vt.t-com.hr

Aščić Jozo, A.Mihanovića 15, tel/fax.725090 e-mail:

jozo.ascic@os.htnet.hr

21480 VIS (021)

Mladineo-Gazija Margarita, Šetalište Stare Isse 2,

Tel/fax. 718 088, e-mail: j.b.m.mladineo@hi.htnet.hr

52463 VIŠNJEV (052)

Poropat Anka, Trg slobode 1, tel/fax. 427 852

e-mail: jb-poropat.anka@pu.htnet.hr

22211 VODICE (022)

Gojanović Aljoša, Obala Juričev Ive Cote 27, tel. 441

644, fax.440944

e-mail: aljosa.gojanovic@si.t-com.hr

Mira Berišić, jb vježbenik

10340 VRBOVEC (01)

Koretić Dubravka, Ul. poginulih branitelja bb, tel/fax.

279 28 92

e-mail: javni.biljeznik.dubravka.koretic@si.t-com.hr

21276 VRGORAC (021)

Kristić Ivan, Tina Ujevića 13, tel. 675 160 , 098 448795

e-mail: ivan.kristic@st.htnet.hr

32000 VUKOVAR (032)

Arambašić Boro, I. G. Kovačića 2/I tel. 441 988,
fax.441989
e-mail: jb-boro.arambasic@vk.htnet.hr
Brigita Korovljević, jb savjetnik

Kovačić Jelica, Andrije Hebranga 11, tel/fax. 421 278
e-mail: javni.biljeznik.jelica.kovacevic@vk.htnet.hr
Sanja Tokić, jb savjetnik

Paunović Fedor, Dr. Franje Tuđmana 5,
tel/fax. 443 331
e-mail: javni-biljeznik-fedor-paunovic@vk.htnet.hr
Srđan Milaković, jb vježbenik

49210 ZABOK (049)

Podgajski Vlasto, Matije Gupca 70, tel. 221 168,
fax.501197
e-mail: vlasto.podgajski@kr.t-com.hr
Jadranka Kramar, jb prisjednik

23000 ZADAR (023)

Grigillo-Ramljak Darija, Dalmat.sabora 5,
tel/fax. 213 000
e-mail: darija.grigillo-ramljak@zd.htnet.hr
Josipa Zubčić, jb savjetnik

Kolega-Zubčić Alkica, Stjepana Radića 42b, tel/fax.
300 900
e-mail: notar-zubcic@zd.htnet.hr
Emil Brkić, jb prisjednik
Dragana Lečković, jb vježbenik

Marčina Vera, 112.brigade br.3, tel/fax. 314 665
e-mail: notar.marcina@zadar.net
Jelena Skoblar, jb prisjednik
Milena Ikić, jb savjetnik
Goran Marčina, jb vježbenik

Milovac Nadica, Zlatarska 3, tel.301300,fax.301301,
e-mail:notar-milovac@zd.htnet.hr
Dunja Šušberić, jb prisjednik

Ivana Ninić, jb savjetnik
Mišković mr. sc. Davor, Ul. Mihovila Klaića 7
tel/fax. 311 111,
e-mail: notar-davor-miskovic@zd.htnet.hr
Ljiljana Belić, jb prisjednik

Mišković Pavica, Braće Vranjanin 9, tel/fax. 319 167,
e-mail: pavica.miskovic@zd.htnet.hr
Martina Dražina, jb savjetnik
Ana Mikulić, jb vježbenik

10290 ZAPREŠIĆ (01)

Adžija Ivan, Baltazara A. Krčelića 15,
tel.3310875, fax.3310876
e-mail: ivan.adzija@zg.htnet.hr
Lidija Kolombo, jb prisjednik
Mirta Adžija, jb vježbenik

Poljak Estera, Tržna 12, tel.3314594,fax.3314593
e-mail:javni.biljeznik.estera.poljak@os.htnet.hr

49250 ZLATAR (049)

Bartolek Zvonimir, Trg Slobode 2, tel/fax. 466 808
e-mail: javni.biljeznik.bartolek.zvonimir@kr.t-com.hr

Pozaić Đurđica, Zagrebačka 15a, tel/fax. 467 077
e-mail: djurdjica.pozaic@kr.htnet.hr

52 341 ŽMINJ (052)

Erak Dušić Morana, Pazinska cesta bb,
tel/fax. 846 130
e-mail: notar.erak.dusic@pu.htnet.hr

32270 ŽUPANJA (032)

Kaluđer Mladen, Veliki Kraj 59, tel/fax. 830 130
e-mail: kaludjer.mladen.javni.biljeznik@vk.t-com.hr

Marošević Kata, Veliki Kraj 54, tel/fax. 832 793
e-mail: marosevic-kata-jb@vk.htnet.hr

Bilješke:

Bilješke: